

MAA- JA
KOTITALOUS-
NAISET

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN JA PIIRIKESKUSTEN TOIMINTA 2012

SISÄLTÖ

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen toiminta	2
Piirikeskusten toiminta	12
Yhteenveto piirikeskusten tilastoista vuodelta 2012	62
Toimintatilastot piirikeskuksittain	65
Liite: Maa- ja kotitalousnaisten toimihenkilöinä vuonna 2012 toimineet	77

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUS

TOIMINTA 2012

Kertomusvuosi oli Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n 19. toimintavuosi rekisteröityneenä yhdistyksenä. Perustamisvuosi on 1933. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on yleishyödyllinen yhdistys ja valtakunnallisen neuvontajärjestön keskusjärjestö.

Kertomusvuonna aloitettiin uutta kolmivuotista teemaa ”Näe hyvä lähellä”. Toiminta neljällä eri avaintulosalueella oli monipuolista ja vastasi hyvin tarpeeseen. Tuotekehitystyötä jatkettiin viidessä tiimissä. Neuvojen täydennyskoulutusta toteutettiin NeuvojaAkatemian suunnitelman mukaisesti. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on toimihenkilöidensä kautta edustettuna monissa valtakunnallisissa työryhmissä.

Maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta julkisuudessa näkyivät eniten vuonna 2012 monet kampanjat, jotka suunniteltiin, koordinoitiin ja raportoitiin Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksessa. Ruisleipätalkoot-, Älä ruoki hukkaa -, Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus -, Veikeä vilja, kiva kuitu - tapahtumat ja Luokasta luontoon -retket tavoittivat kymmeniä tuhansia lapsia ja aikuisia. Osoittautui, että aiheet olivat erittäin hyvin valittuja ja tarpeellisia.

Maiseman- ja luonnonhoidon neuvonnassa valmistui useita julkaisuja, mm. Niittyjen ja maisemapeltojen hoidon kriteerit ja työohjeet, Maatalous vaikuttaa maankäyttöön ja Viljelijä – vaikuta kaavantekoon sekä Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten yrityskuvaa -hankkeen oppaat. Vieraslajistrategian käytäntöön vientiä edistettiin kunnille tehdyllä toimintamallilla. Neuvojat saivat paikkatieto-ohjelman ja siihen liittyvän koulutuksen, joten tältä osin siirryttiin aivan uuteen aikakauteen.

Yritysneuvonnassa jatkoimme edellisvuonna alkanutta Perhehoitohanketta ja saatiin päätökseen Naisyrittäjien voimavarariihpalvelun kehittäminen TEM:n ja Työterveyslaitoksen hankkeessa Ver-Nais. Lisäksi ostopalveluna hoidimme Maakuntien Parhaat -merkin koordinoinnin.

Järjestötoiminnassa näkyvin oli Keitetääs kahvit -kampanja lukuisine tilaisuuksineen ja näyttelyineen. Naisvoimaa-päivää vietettiin ensimmäistä kertaa. Päivän aiheena oli suomalaiset naiskirjailijat. Kertomusvuonna jatkettiin RAY:n tukemaa Netti Ohoi! Maaseudun ikääntyvät sosiaalisen median käyttäjiksi -hanketta. Jäsenrekisterin kehittäminen aloitettiin. Tarkoituksena on saada käyttöön koko järjestöä palveleva rekisteri. Mallisääntöjä muokattiin muuttuviin tarpeisiin soveltuviksi.

Kertomusvuonna valmistauduttiin verkkosivu-uudistukseen tekemällä verkkosivujen määrittely. Vuoden lopussa aloitettiin uudistustyö yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Näkyvyyden kannalta tärkeää oli @maajakotitalousnaiset.fi -loppuisen sähköpostiosoitteen käyttöönotto. Kokonaisuudessaan viestintä on tehostunut ja näkyvyys lisääntynyt.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta järjestölle tuleva yleisavustus väheni 14 %. Tätä leikkausta pystyttiin kompensoimaan runsaan hanketoiminnan kautta siten, että valtionavun lisäksi maksettiin piirikeskuksille lähes 300 000 euroa neuvontapalveluista. Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen maksuvalmius oli koko vuoden hyvä suuresta hankemäärästä huolimatta.

KOTI -lehti on olennainen osa maa- ja kotitalousnaisten neuvontatoimintaa. KOTI-lehden levikki oli 11 029 ja on valitettavasti edelleen hieman laskusuunnassa.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksella oli kertomusvuonna ”vauvabuumi”, jonka johdosta henkilöstössä tapahtui tavallista suurempia muutoksia. Kaikesta tästä huolimatta toiminta sujui lähes suunnitellulla tavalla. Taloudellinen tulos vastaa hyvin budjettia ja voimme olla lopputulokseen tyytyväisiä. Maa- ja kotitalousnaisten verkosto kokonaisuudessaan on jälleen osoittanut voimansa.

Tulos ei ole syntynyt ilman toimintaan sitoutuneita luottamus- ja toimihenkilöitä. Lämpimät kiitokset kaikille. Naisissa maaseudun voima!

HALLINTO

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n varsinainen kokous

Yhdistyksen varsinainen kokous pidettiin Vantaalla 22.11.2012. Läsnä oli 34 varsinaista edustajaa.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen vuosittain myöntämän Tunnustuspalkinnon sai Ruskon Maa- ja kotitalousnaiset ry. Kunniamaininnan saivat Simpeleen Maaseutunaiset ry ja Jokioisten Maa- ja kotitalousnaiset.

Hallitukseen kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja	matkailuyrittäjä,	Kaisu Merilä
Varapuheenjohtaja	matkailuyrittäjä	Maija Saikko
Jäsen	kansanedustaja	Mirja Vehkaperä
”	maatalousyrittäjä	Ritva Mäkinieniemi
“	maaseutuyrittäjä	Riitta Ryhänen
”	kasvihuoneyrittäjä	Sirke Lehtilä
Jäsen, sihteeri	toiminnanjohtaja	Liisa Niilola

Hallitus kokoontui 6 kertaa. Hallituksesta olivat erovuorossa jäsenet Mirja Vehkaperä ja Riitta Ryhänen. Heidät valittiin uudelleen kaudelle 2013 - 2015.

JÄSENISTÖ

Jäsenjärjestöt

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n jäseniä ovat kaikki 16 ProAgria Keskusta sekä ProAgria Keskusten Liitto.

Maa- ja kotitalousnaisten piirijärjestöinä toimivat ProAgria Keskusten yhteydessä toimivat maa- ja kotitalousnaisten piirikeskukset.

Paikallistason toimintayksiköitä, maa- ja kotitalousseuroja, maa- ja kotitalousnaisten osastoja jne. järjestöllä oli 1483 Niissä toimi 53 747 maa- ja kotitalousnaista.

Kunniajäsenet

Opetusneuvos Vilma Eho, Tuusula, vuodesta 1991 ja emäntä Pirkko Kallio, Nivala, vuodesta 2003 ja maanviljelysneuvos Marja Kallio, Laukaa, vuodesta 2009. Kunniajäsen Vilma Eho kuoli heinäkuussa 2012 vähän ennen 90-vuotispäiväänsä.

TOIMIHENKILÖT

Kertomusvuonna yhdistyksen palveluksessa oli seuraavat toimihenkilöt:

Toiminnanjohtaja, MMM Liisa Niilola 1.5.1994 (1.8.1981)
 Kehityspäällikkö, maiseman- ja luonnonhoidon neuvonta MMM Hannele Partanen
 1.1.1995 (5.2.1990)
 Kehityspäällikkö, ravitsemusneuvonta, ETM Katja Pethman 1.2.2005. Vanhempainvapaalla
 3.3.2012-. Sijaisena ETM, FM Niina Rantakari 27.2.2012-
 Kehityspäällikkö restonomi AMK, Miia Nätti 1.6.2011. Vanhempainvapaalla 16.7.2012-
 Järjestöpäällikkö, kotitalousopettaja Helena Velin 1.11.2009
 Viestintäpäällikkö, FM Johanna Saarikoski 11.8.2008
 Projektipäällikkö (RAY) Fil.yo Saana Sandholm 15.5.2011
 KOTI-lehti päätoimittaja, MMM Liisa Niilola

Toimituspäällikkö, ETM Taija Oksanen 29.8.2011- (1.2.2009), vanhempainvapaalla 22..8.2012-, sijaisena MMM Kirsi Väisänen 1.8.2012-
Markkinointisihteeri, tietohallintomerkonomi Leena Grön 1.1.2001 (1.4.1998)

TOIMINTA

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n tehtäviin valtakunnallisena keskusjärjestönä kuului koko järjestön toiminnan suunnittelu, tuotekehitys, valtionapuasioiden hoito, neuvontahenkilöstön koulutuksesta huolehtiminen yhdessä ProAgraria Keskusten Liiton kanssa ja laaja koko järjestöä palveleva sidosryhmätoiminta. Toiminnassa aloitettiin uutta kolmivuotista Näe hyvä lähellä – neuvontateemaa.

Tuloskeskustelut käytiin syksyllä 2012 jokaisen piirikeskuksen kanssa. Hankkeiden valmistelu ja toteuttaminen on keskeinen osa keskusjärjestön toimintaa. Keskusjärjestö toteuttaa tai on mukana projekteissa, jotka joko suoraan tai välillisesti palvelevat kentän tarpeita. Toteutetut hankkeet on esitelty avaintulosalueiden kohdalta.

Tuotekehitystiimit

Kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimi: Asta Asunmaa Etelä-Pohjanmaalta, Marjut Koivisto Satakunnasta ja Satu Pirttilä Hämeestä sekä Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksesta (MKNK) Katja Pethman (ajalla 1.1.–26.2.) / Niina Rantakari (ajalla 27.2.–31.12.).

Maisemanhoidon tuotekehitystiimi: Auli Hirvonen Häme, Sinikka Jokela Pohjois-Savo, Helena Pakkanen Kymenlaakso, Hannele Partanen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus.

Yritysneuvonnan tuotekehitystiimi: Soili Hypén Kainuusta, Satu Nurmi Hämeestä, Marja Niskanen Pohjois-Savosta ja Miia Nätti Maa- ja kotitalousnaisten Keskus

Järjestötiimi: Ritva-Liisa Nisula, Keski-Pohjanmaa, Outi Penttilä, Pirkanmaa, Mervi Kukkonen Etelä-Savo, luottamushenkilönä Eeva Nurmi Häme sekä Liisa Niilola, Johanna Saarikoski ja Helena Velin Maa- ja kotitalousnaisten Keskus.

Viestintätiimi: Emma Pikkarainen, Varsinais-Suomi, Helena Lehtoaro Pohjois-Savo, Leena Lahdenvesi-Korhonen Etelä-Savo sekä Johanna Saarikoski Maa- ja kotitalousnaisten Keskus

Kansainvälinen toiminta

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry on Maailman maaseutunaisten (The Associated Country Women of the World) ACWW:n jäsen.

Edustukset

Green Care -yhdistys, hallituksen jäsen Eeva Nurmi
Kansainvälisen kuluttajan oikeuksien päivän toimikunta, jäsen Katja Pethman/Niina Rantakari
Kotitalousasiain- ja kuluttaja-asiain neuvottelukunnan jäsen Liisa Niilola, varajäsen Katja Pethman
Kuluttajaneuvottelukunta/TEM, jäsen Liisa Niilola
Matkailun laatuyhteistyöryhmä, jäsen Miia Nätti
Maakuntien Parhaat, koordinaattori Miia Nätti 15.7.2012 asti
Maakuntien Parhaat, ohjausryhmä, jäsen Liisa Niilola
Maaseudun tukihenkilöverkko, ohjausryhmä, jäsen Liisa Niilola
Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, jäsen Liisa Niilola
Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Hyvinvointipalvelujen teemaryhmä, jäsen Miia Nätti

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Kansalaisjärjestöryhmä, jäsen Eeva Nurmi
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Luonto- ja maisemapalvelut – teemaryhmä, varapj.
 Hannele Partanen
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Matkailun teemaryhmä, jäsen Miia Nätti/Liisa Niilola
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, RuokaSuomi, jäsen Liisa Niilola
 Maatalouskoneiden tutkimussäätiön neuvottelukunta, jäsen Liisa Niilola
 Maatalousnaisten tukisäätiö, hallituksen jäsen ja sihteeri Liisa Niilola
 Maito ja Terveys ry, hallituksen jäsen Katja Pethman/Niina Rantakari
 Maitohygienialiitto, hallituksen jäsen Liisa Niilola
 Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman seurantakomitea/MMM, jäsen Liisa Niilola,
 varajäsen Sanna Lento-Kemppi
 MTK:n kuluttajatyöryhmä, jäsen Liisa Niilola
 MTK:n naistyöryhmä, jäsen Liisa Niilola
 Naisten Valmiusliitto, hallituksen jäsen Helena Velin, varajäsen Eeva Nurmi
 Naisyrittäjien työhyvinvoinnin ja liiketoimintaosaamisen sekä sijaispalvelujärjestelmän
 ohjausryhmä/TEM, jäsen Liisa Niilola
 OK- opintotoiminnan keskusliitto, hallitus varajäsen Liisa Niilola
 PerinneElo, perinnebiotooppiryhmän jäsen Hannele Partanen
 ProAgria Keskusten Liiton johtoryhmä, jäsen Liisa Niilola
 ProAgria Keskusten Liitto, Maaseutumatkailun majoitustilojen luokitustoiminta, Miia Nätti
 Rakennusperintö.fi, jäsen Hannele Partanen
 Tuoteturvallisuusasiain neuvottelukunta/TEM, varajäsen Liisa Niilola
 Työtehoseuran valtuuskunta, jäsen Liisa Niilola
 Vapepa, keskustoimikunta, jäsen Eeva Nurmi
 Walter Ehrstömin säätiö, hallituksen jäsen Liisa Niilola

VIESTINTÄ

Viestintä strategian toteuttaminen

Vuoden aikana tuettiin yhtenäistä viestintää luomalla asiakirjapohjia toimihenkilöiden käyttöön. Kaikilla Maa- ja kotitalousnaisten toimihenkilöillä otettiin käyttöön @maajakotitalousnaiset.fi- loppuinen sähköpostiosoite. Lisäksi lisättiin osaamista sosiaalisessa mediassa toimimisesta ja aloitettiin verkkoviestintästrategian valmistelua.

Mediatiedotus

Vuonna 2012 lähetettiin kaikkiaan 16 mediatiedotetta. Käytössä oli ePressi.com- tiedotteenjakopalvelu. Tiedotteiden aiheina oli muun muassa ruisleipä, Naisvoimaa-päivä, Netti ohoil-projekti ja verkkoluotsien toiminta, Älä ruoki hukkaa ja ruokajätteen vähentäminen, perhehoito vanhusten hoitomuotona, Ruokaneuvot-sähköpostipalvelu, Luokasta luontoon -retket, Hevietsivä ja kasvisaarten arvoitus tapahtumat, Maitokummi-kampanja sekä vuosikokouksen valinnat ja kokouksessa jaetut tunnustuspalkinnot. Lisäksi tehtiin tiedotusyhteistyötä Leipätiedotuksen kanssa Veikeä vilja, kiva kuitu - tapahtumista. Piirikeskusten tiedotustyötä tuettiin tekemällä tiedotepohjia, ja niitä käytettiin hyvin maakunnallisessa tiedotuksessa. Tietoon saatuja lehti- ja radiojuttuja sekä nettiuutisia on liki 300.

Vuoden kampanjoista, hankkeista ja teemoista tuotettiin artikkelipohjia myös ProAgria Keskusten asiakaslehtiin.

Verkkoviestintä

Alkuvuodesta valmistauduttiin verkkosivu-uudistukseen tekemällä verkkosivujen määrittely. Siinä määriteltiin verkkosivujen tarkoitusta, tavoitteita, kohderyhmiä sekä sisältörakennetta. Kesällä alettiin etsiä uudistuksen toteuttajaa yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Verkkosivu-uudistus käynnistettiin loppu vuodesta Exove Designin kanssa.

Vuoden aikana verkkosivujen www.maajakotalousnaiset.fi *Ajankohtaista* osioon nostettiin kaikkiaan 20 uutista. Sivuille tuotettiin myös osio ruisleivän leivonnasta. Yhdistyssivuille tuotettiin uutta materiaalia, kuten tiedotepohjia yhdistysten käyttöön. Vuoden aikana Maa- ja kotitalousnaisten sivustolla vierailtiin kaikkiaan hieman vajaa 78 000 kertaa. Aikaa sivuilla vietettiin keskimäärin lähes kaksi minuuttia. Käynneistä 67 % oli käyntejä ensi kertaa sivuillamme. Katsotuinta sisältöä olivat Ruokaneuvot-palvelun kysymykset ja vastaukset.

Verkossa pidettiin myös kahta blogia, Netti ohoi! ja Älä ruoki hukkaa -hankkeille. YouTube-kanavaan tuotettiin videoita kastikkeiden valmistuksesta täydentämään KOTI-lehden kastikeaiheista juttua. Joulukuussa julkaistiin verkossa oma joulukalenteri, jolla oli keskimäärin 150 kävijää päivässä. Maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sivuilla jaettiin uutisia, vinkkejä ja linkkejä läpi vuoden ajankohtaisista asioista. Sivua seurasi vuoden lopulla noin 750 käyttäjää.

Muu ulkoinen viestintä

Herkkujen Suomi (23.–25.8.) tapahtumassa oltiin mukana Ruisleipätalkoot-teemalla. Kiinnostusta aiheelle oli paljon.

Sidosryhmäviestintä

Sidosryhmille kerrottiin toiminnasta tapaamisten yhteydessä erilaisissa tilaisuuksissa ja kokouksissa.

Viestintä yhdistyksille

Lokakuun puolivälissä jäsenyhdistyksille lähetettiin vuosittainen yhdistyskirje. Kirjeitä postitettiin kaikkiaan 1 421 kpl.

Jäsenistölle viestittiin myös Facebook-yhteisöpalvelun ryhmän kautta. Ryhmässä kannustettiin jäseniä jakamaan yhdistystoiminnan hyviä käytäntöjä ja ideoita. Lisäksi piirikeskuksille tuotettiin sisältöä jäsen viestinnässä hyödynnettäväksi.

Sisäinen viestintä

Normaalin arkiviestinnän lisäksi Maa ja kotitalousnaisten Keskuksessa koottiin ja lähetettiin sähköpostitse kuusi neuvotatiedotetta ja tuotettiin sisältöä ProAgria-ryhmän Ketjukas-tiedotteeseen.

VÄLITYSTUOTTEET

Uudet välitystuotteet: Taskushaali, villahuopa, pyyheliinasetti, Tupa-pannunalunen ja järjestöliivi

JULKAISUT JA MATERIAALIT

Niittyjen ja maisemapeltojen hoidon kriteerit ja työohjeet

Maatalous vaikuttaa maankäyttöön -opas

Viljelijä – vaikuta kaavantekoon -opas

Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten yrityskuvaa -oppaat

- Maaseudun ruokapalveluyrittäjän energiaopas
- Maaseutumajoittajan energiaopas

Ammatti- ja järjestölehti KOTI

KOTI-lehti on järjestön oma ammatti- ja järjestölehti, ja se kertomusvuonna ilmestyi lehden 73. vuosikerta.

Jokaisessa lehden numerossa on ajankohtaista asiaa ruuasta ja ravitsemuksesta, maaseutuyrittäjyydestä sekä puutarhan ja ympäristön hoidosta. Sisältö tukee järjestön neuvonta-aloja ja tarkastelee maaseudun elämää monipuolisesti. KOTI-lehti on kenen tahansa tilattavissa, mutta pääosa tilaajista on järjestön jäseniä.

KOTI-lehti oli mukana lukuisissa järjestön tapahtumissa ympäri Suomen. Markkinoinnista huolehti reilut 700 asiamiestä. Kertomusvuonna lehti ilmestyi 10 kertaa ja sen tarkastettu levikki oli 11 029 (LT 20.4.2012). Lukijoita arvioitiin olevan noin 39 000.

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN TOIMINTA ERI AVAINTULOSALUEILLA

AVAINTULOSALUE 1. HYVÄ RUOKA LÄHELLÄSI

Kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimissä suunniteltiin kaksivuotisen teemaelintarvikkeen toisen toimintavuoden 2013 toteutusta, uutta teemaelintarviketta 2014–2015, valtakunnallisten hankkeiden aineistoja, toteutusta ja koulutusta, uusia Ruokakoulu-palvelutuotteita sekä koulutuspäiviä. Lisäksi tiimi kommentoi verkkosivu-uudistuksen vaiheita kotitalousneuvonnan sisältöjen osalta.

Kotitalousneuvonnan kehityspäällikkö osallistui lisäksi KOTI-lehden tekemiseen suunnittelemalla ja kirjoittamalla lehden ruoka- ja ravitsemusartikkeleita.

Viljasta virtaa ja Veikeä vilja, kiva kuitu

Viljasta virtaa -teemalla kannustettiin nauttimaan monipuolisesti viljasta ja leivästä. Teemaa käsiteltiin tammikuussa kotitalous- ja yritysneuvojen koulutuspäivillä. Ruokaohjeita ja viljatieta sisältävä esite tuotettiin yhteistyössä Leipätiedotuksen kanssa. Tietoa viljasta ja sen käytöstä tarjottiin myös KOTI-lehdessä, verkkosivustolla sekä Facebook-sivulla.

Terveellinen kuitu ja laadukkaat kuidunlähteet olivat esillä myös leikki-ikäisten lasten perheille suunnatuissa, 1200 aikuista ja lasta tavoittaneissa Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtumissa. MKNK osallistui Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtuman toimintamallin ja aineiston suunnitteluun ja koordinoi 47 tapahtuman toteuttamisen. Tapahtumat olivat osa Leipätiedotus ry:n kanssa yhteistyössä toteutettua Viljasta virtaa -hanketta.

Lapset ratkoivat kasvisaarten arvoitusta ja retkeilivät metsässä

MKNK suunnitteli ja tuotti toimintamallin ja aineiston maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus -hankkeen koululaistapahtumiin, tiedotti tapahtumista lehdistötiedotteella ja koordinoi 60 toiminnallisen tapahtuman toteuttamisen. Toteuttamisen tueksi järjestettiin koulutus, johon neuvot osallistuivat interaktiivisen WebEx-verkkokokoustyövälineen välityksellä. Lisäksi tehtiin palautekysely ja järjestettiin kasvisvinkkilpailu tapahtumaan osallistuneille luokille. Kertomusvuonna kasviksiin, marjoihin ja hedelmiin tutustui Sapere-menetelmän mukaisesti kaikin aistein lähes 5 700 alakoululaista.

MKNK koordinoi Arkiset Aromit ry:n kanssa yhteistyössä toteutettuja Luokasta luontoon -luontoretkiä. Retkiä järjestettiin 16 ja niille osallistui lähes 600 lasta ja aikuista. Luontoretkestä tiedotettiin lehdistötiedotteella.

Vinkkejä hukkaruoan välttämiseen ja ruisleipää talkoilla

Maa- ja metsätalousministeriön Laatuketjun rahoittaman Nuorten perheiden ruokahävikin vähentäminen -hankkeen koordinoitua jatkettiin. Hankkeen kokemuksista julkaistiin helmikuussa lehdistötiedote. Aiheesta kirjoitettiin myös Älä ruoki hukkaa -blogissa ja KOTI-lehdessä. Lisäksi vastattiin medialta tulleisiin yhteydenottoihin ja annettiin haastatteluja. Hankkeen päättyessä tuettiin piirikeskuksia raportoinnissa. Kertomusvuonna perhekerhoissa ja -kahviloissa toteutettuihin Älä ruoki hukkaa -tietoiskuihin osallistui 3900 vanhempaa ja lasta.

Ruisleivän käyttöön ja leivontaan kannustavan Ruisleipätalkoot-hankkeen koordinoitua jatkettiin. Tapahtumista kerrottiin tammikuussa lehdistötiedotteella, syksyllä tuettiin piirikeskusten loppuraportointia. Lisäksi osallistuttiin ruisleipäteemalla Herkkujen Suomi -tapahtumaan Helsingin rauta-

tientorilla. Kertomusvuonna toteutettiin maakunnallisia ja paikallista tapahtumia, joihin osallistui lähes 48 000 kuluttajaa sekä suosittuja leivontakursseja, joihin osallistui miltei 850 leipojaa.

Ruokaneuvot sähköpostitse, käytännön vinkit Ruokakoulusta

MKNK koordinoi Ruokaneuvot-sähköpostipalvelua ruokaneuvot@maajakotitalousnaiset.fi, jossa arkipäivisin päivystävä ruokaneuvoja vastasi ruoka-aiheisiin kysymyksiin. Useimmat kysymykset koskivat juhla järjestelyjä ja vilkkainta aikaa palvelussa oli kevään juhlien alla sekä ennen joulua. Palvelusta tiedotettiin keväällä lehdistötiedotteella.

Yhteistyössä kotitaloustiimin kanssa suunniteltiin ja tuotettiin ensimmäinen Ruokakoulu-palvelutuote ”Piparitalotehdas”, jota kokeiltiin valtakunnallisella ruokakouluviikolla joulukuussa. MKNK suunnitteli ja toimitti Piparitalotehdas-esitteen sekä markkinointiaineistoa. Lisäksi aloitettiin Koristele ja kuorruta -ruokakoulun suunnittelu.

Hankkeet

Nuorten perheiden ruokahävikin vähentäminen, rahoittaja: MMM Laatuketju (2011–2012)
Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus, rahoittaja: MMM (2012–2013)

Yhteistyöhankkeet

Ruisleipätalkoot, MTK, rahoittaja: MMM (2011–2012)
Viljasta virtaa, Leipätiedotus ry, rahoittaja: MMM (2012–2013)
Luokasta luontoon -retket, Arktiset Aromit ry, rahoittaja: MMM (2012)

Lisäksi suunniteltiin tulevaa toimintaa ja laadittiin hakemukset, joilla haettiin rahoitusta neljälle uudelle kotitalousneuvonnan hankkeelle. MKNK osallistui yhteistyökumppanina myös kolmen muun hakijan hankehakemusten valmisteluun.

Koulutuspäivät

Kotitalous- ja yritysneuvojen koulutuspäivät 24. – 26.1.

AVAJUSTULOSALUE 2. TUNNE OMA LÄHIMÄISEMASI 2012

Ehdotukset ympäristökorvauksen ja Leaderin kehittämiseen

Maisemanhoidon neuvot olivat aktiivisia järjestelmien kehittämisessä, lausuntoja ja koonteja annettiin kaikkiaan viisi sekä lisäksi osallistuttiin ministeriön työryhmään. Kootut ehdotukset MMM:n Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen -korvauksen työryhmälle annettiin maaliskuussa, syyskuussa sekä marraskuussa. Kesäkuussa annettiin Leader-toiminnan työryhmälle ehdotukset Leaderin kautta toteutettaviksi ympäristötoimenpiteiksi. Lokakuussa tehtiin ehdotukset MMM:n ympäristökorvauksen työryhmälle aiheesta ”Neuvonta ja sen kehittäminen”.

Tuotteiden markkinointi

Tuotekehitystiimi kävi läpi nykyiset tuotteet sekä niiden kehittämisen. Viiteen eri tuotteeseen tehtiin uudistetut markkinointimateriaalit. Tuotteet ovat Niittyjen kartoitus, Kylämaisemasuunnitelma, Kyläkävely, Maatilaselvitys kaavoituksen avuksi ja Erityistukisuunnitelma.

Uusia julkaisuja

Niittyjen ja maisemapeltojen hoidon kriteerit ja työohjeet -julkaisu valmistui ja se saatiin esille Viherpäiville 2012. Julkaisua markkinoi Viherympäristöliitto. Kaavoittajille tehtiin opas Maatalous vaikuttaa maankäyttöön ja viljelijöille opas Viljelijä – vaikuta kaavantekoon. Oppaat ovat neuvojen jaettavissa kaavoituksen asiantuntijoille ja viljelijöille eri tilaisuuksissa.

Hankkeet

Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten toimintaa ja yrityskuvaa -hankkeessa selvitettiin maaseutuyritysten tärkeimmät keinot energiansäästöön, tehtiin oppaat ruokapalveluyrittäjille ja maaseutumatkailuyrittäjille sekä neuvontamateriaali neuvojille. Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan -hankkeessa tehtiin kunnille toimintamalli vieraslajien torjuntaan. Lisäksi osallistuttiin Maiseman tuotteistaminen -hankkeeseen, josta vastasi Kainuun piirikeskus.

Paikkatieto-ohjelma neuvojen käyttöön

Paikkatieto-ohjelma saatiin 11 keskuksen käyttöön ja 16 maisemanhoidon neuvojaa osallistui ohjelman käyttökoulutukseen. Neuvoille on erittäin tärkeää käyttää työssään suunnitteluohjelmia ja paikkatietojärjestelmää, jotta he voivat tarjota asiantuntemustaan eri asiakkaille.

Koulutusta valtakunnallisesti ja alueellisesti

Yhteistyössä järjestettyyn Maatalouden LUMO – neuvottelupäivään osallistui 105 henkilöä. Omissa koulutuspäivissä keskityttiin helmikuussa tulevaisuuden maisemanhoidon neuvonnan tuotteisiin ja hankkeisiin. Kesän retkellä syvennyttiin rantakohteiden kunnostamiseen sekä maatalan ympäristökysymyksiin. Marraskuussa saatiin Lepaalla koulutusta paikkatieto-ohjelmiston käyttöön. Kaupunkiniityistä ja maisemapelloista käytiin luennoimassa sekä valtakunnallisissa että alueellisissa tilaisuuksissa.

Tiedottaminen

Sidosryhmäyhteistyötä tehtiin erityisesti MMM:n, YM:n, Maaseutuverkoston ja Tapion kanssa. Maisemanhoidon neuvontaa markkinoitiin sidosryhmille kokouksissa ja tapahtumissa. Viherympäristölehdessä ilmestyi kolme asiantuntijakirjoitusta ja Maanomistaja-lehdessä kerrottiin Maatilaselvityksestä.

Hankkeet

Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan / Suomen Kulttuurirahasto
Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten toimintaa ja yrityskuvaa / Maaseutuverkosto, STEK

Koulutuspäivät

Maatalouden LUMO -neuvottelupäivä 1.2.

Tulevaisuuden maisemanhoidon neuvonta 2.2.

Rantakohteiden kunnostus ja maatalan ympäristökysymykset 13.-14.6.

ArcGIS paikkatieto -ohjelma 6.-7.11.

AVAINTULOSALUE 3. MONIMUOTOINEN MAASEUTUYRITTÄJYYS LÄHELLÄ IHMISTÄ

Maakuntien Parhaat ja Majoitustilojen luokitus

Maakuntien Parhaat -laatumerkin koordinoitua jatkettiin yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Tietoa merkistä jaettiin tilaisuuksissa, joissa neuvoja ja sidosryhmän edustajia oli mahdollisuus tavata kasvatustien, KOTI-lehdessä, Maakuntien Parhaat yrittäjäkirjeissä ja nettisivuilla sekä Facebook-sivuilla. Myös messujen ja merkijulkistusten yhteydessä julkaistiin lehdistötiedotteita. Maakuntien Parhaat oli mukana Matka 2012 -messuilla.

Vuonna 1993 alkaneen maaseutumatkailun majoitustilojen valtakunnallisen luokitustoiminnan koordinoitua jatkui yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Luokitustoiminta päätettiin muuttaa normaaliksi osaksi laatutyötä. Jatkossa ei enää myönnetä erillisiä todistuksia eikä valtakunnallista rekisteriä ylläpidetä.

Naisyrittäjien voimavarariihi

Naisyrittäjien voimavarariihipalvelua pilotoitiin Lapissa ja Keski-Suomessa. Pilotointi oli osa Työterveyslaitoksen vetämää työhyvinvointiosiota VeryNais -hankkeessa. Yhteistyössä olivat mukana Kainuun ja Pohjois-Savon maa- ja kotitalousnaisten piirikeskukset.

Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) rahoittama Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle -hankkeen ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen. Infotilaisuuksia järjestettiin 8 ja niihin osallistui 161 henkilöä. Vanhusten perhehoitajien haastatteluista valmistui raportti ja opinnäytetyö saatiin alkuun Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa. Kesäkuussa 2012 voitiin aloittaa hankkeen toinen vaihe. Miia Nätin jäätyä äitiyslomalle Liisa Niilola hoiti hankkeen toisen vaiheen.

Yhteistyöhankkeet:

Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle, Perhehoitoliitto, YTR (2011 – 2012)
Naisyrittäjien voimavarariihi, TEM/VeryNaishanke/TTL

Koulutuspäivät:

Matkailualan neuvonnan toimialakoulutus 18.-19.1.
Elintarvikelainmuutokseen liittyvä koulutus kotitalous- ja yritysneuvojille 11.4.
Elintarvikealan neuvonnan toimialakoulutus 7.- 8.5.

AVAINTULOSALUE 4. JÄRJESTÖ LÄHELLÄ

Järjestökampanjana Keitetääs kahvit

Vuoden järjestökampanja Keitetääs kahvit tarjosi oivallisen aiheen iloiselle yhdessä olemiselle ja tekemiselle. Suosio näkyi yhdistysten ja piirikeskusten järjestäminä erilaisina tapahtumina ja tilaisuuksina. Esimerkiksi Kokkolassa järjestettiin yhteistyössä kaupan kanssa kahvipöytien kattauskilpailu, jossa sadat ihmiset äänestivät suosikkikattaustaan.

Kahvin historiaan tutustuttiin järjestämällä näyttelyitä, joissa oli esillä vanhaa kahvin käsittelyyn ja valmistukseen liittyvää välineistöä ja kahvikuppeja vuosikymmenten varrelta. Sota-ajan kahvin korvikkeista ja vastikkeista oli vielä kokemuspohjaisia muistoja, joita välitettiin nuoremmalle polvelle.

Uusia kahviin liittyviä asioita opittiin järjestämällä nykytrendin mukaisia kahvitastingeja (kahvimais-teluja), joissa tulivat tutuiksi myös espressot, latet ja cappuccinot. Pidemmälle vietynä erilaisille kahveille etsittiin jopa sopivimpia leivonnaisia eli ns. makupareja. Esitelmissä tarjottiin yleistä kahvitietoutta ja kerrattiin isojen kahvitusten järjestämistä. Onhan monien yhdistysten varainhankinnassa kahvitusten järjestäminen merkittävä tulon lähde.

Yhdessä tekemistä ja taitojen kartuttamista tarjosivat kahvileivonnaiskurssit. Kiireetöntä yhdessä oloa jäsenistö sai kokea mm. yhdistysten järjestämällä nokipannukahviretkillä tai kutsumalla naapuriyhdistys kahville ja. Hyvää mieltä tuottivat hyväntekeväisyytenä järjestetyt kahvitukset. Satakunnan piirikeskus teetti myyntiin oman kahvin. Keitetääs kahvit -kampanja kiinnosti myös tiedotusvälineitä, lehdissä oli tapahtumista juttuja ja valtakunnallisille radiokanaville päästiin pari kertaa. Kentältä kaikuneiden palautteiden mukaan kampanja tarjosi runsaasti virkistävää toimintaa jäsenistölle.

Naisvoimaa-päivä näki päivänvalon

Naisvoimaa-päivää vietettiin ensimmäistä kertaa helmikuun alussa. Aiheeksi oli valittu suomalaiset naiskirjailijat ja yhdistyksille suositeltiin yhteistyötahoksi aiheen mukaan kirjastoja. Tilaisuuksissa tutustuttiin valitun kirjailijan tuotantoon tai johonkin kirjaan joko itsensä naiskirjailija kertomana tai kirjaston toimihenkilön esittelemänä.

Sääntöjä ja toimintamalleja

Useiden maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten yhdistymisten sekä koko järjestön jäsenmalliuudistuksen johdosta on piirikeskusten ja yhdistysten sääntömallit olleet tarkastelun kohteena ja niitä on muokattu nykytarpeisiin sopiviksi.

Jäsenasioiden hoidossa ollaan harppaamassa isoa askelta eteenpäin, kun koko maaseutuneuvontajärjestö on hankkimassa yhteistä jäsenrekisteriä. Rekisterin määrittelytyö tehtiin alkuvuonna 2012 rekisterin toimittajan kanssa. Rekisterin kehittäminen on jatkunut ja rekisterin käyttöönotto alkaa vuonna 2013. Rekisterin on tarkoitus palvella järjestön joka tasolla järjestötoiminnassa.

Maitokummikeräys käyntiin

Kertomusvuonna aloitettiin Maitokummi-kampanja, jossa kerätään varoja tansanialaisten lasten maitoannoksiin. Painatettiin myös keräystä esittelevä kortti.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksessa alettiin suunnitella vuoden 2013 järjestön 80-vuotisjuhlavuoden tapahtumia. Aihetta käsiteltiin myös piirien toiminnanjohtajien ja puheenjohtajien syysseminaarissa, joka pidettiin Rovaniemellä syyskuussa. Yhdistyskirje lähetettiin kaikille yhdistyksille lokakuussa.

Uutta yhteisöllisyyttä sosiaalisen median avulla

Jenny ja Antti Wihurin rahaston apurahan turvin kehitettiin netissä toimivaa Naisvoimaa -yhdistystä uudeksi yhteisöllisyyden kanavaksi. Verkossa toimiva yhdistys on riippumaton toimintaan mukaan haluavan henkilön asuinpaikasta ja siellä voi myös ajallisesti olla silloin kun itselle parhaiten sopii. Tämä edesauttaa harvaan asutuilla maaseutualueilla naisten yhteistoimintaa ja ehkäisee syrjäytymistä. Samalla se voi toimia maaseutua ja kaupunkia lähentävästi.

Netti ohoi! maaseudun ikääntyvät sosiaalisen median käyttäjiksi

Netti ohoi! -projekti on Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n kolmivuotinen projekti 2011-2013. Projektin rahoitus on Raha-automaattiyhdistys RAY:lta. Yhteistyökumppanina projektissa on Eläkeliitto. Projektia koordinoi projektipäällikkö Saana Sandholm.

Projektin ohjausryhmässä olivat vuonna 2012 verkkoluotsi Eeva Nurmi ja toiminnanjohtaja Liisa Niilola sekä Etelä-Karjalan toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi. Eläkeliiton edustajina ohjausryhmässä olivat Etelä-Hämeen toiminnanjohtaja Jukka Uola sekä Eläkeliiton viestintäpäällikkö Vesa Toikka. Projektin vapaaehtoistyöntekijöitä eli Verkkoluotseja ohjausryhmässä edusti Helena Velin. Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2012 kaksi kertaa.

Projektissa on mukana 9 Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusta Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Häme, Kainuu, Keski-Pohjanmaa ja Oulu yhteistyössä, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo ja Satakunta.

Netti ohoi! opastaa maaseudun ikääntyviä sosiaalisen median käyttäjiksi kahdella tavalla, kouluttamalla vertaistukiohjaajia eli Verkkoluotseja ja ryhmäkoulutuksilla kansalaisopistossa. Verkkoluotsien tehtävänä on vertaistukiohjaajina ohjata maaseudun ikääntyviä sosiaalisen median ja tietokoneen monipuolisen hyödyntämisen pariin. Verkkoluotsikoulutuksia järjestettiin vuonna 2012 yhteensä 16 kpl. Verkkoluotsien kouluttajana toimi Marjatta Laine, Nettimuori. Ryhmäkoulutuksia järjestettiin yhteensä 15 eri kansalaisopistoissa.

Projekti on saanut huomiota paikallislehdissä ja alueradioissa sekä valtakunnallisella tv-kanavalla.

Projektin sivut ovat osoitteessa www.maajakotitalousnaiset.fi/nettiohoi.

ETELÄ-KARJALAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Hallitus

puheenjohtaja	yrittäjä	Tarja Husu-Tuuliainen, Lemi
varapuheenjohtaja	maatilayrittäjä	Seppänen Reetta, Joutseno
jäsen	maatilayrittäjä	Tiia Limatius, Savitaipale
jäsen	emäntä	Helkala Tuija, Lappeenranta
jäsen	emäntä	Ketolainen Tuula, Parikkala
jäsen	emäntä, yrittäjä	Lensu-Saukkonen Helena, Rautjärvi
jäsen	röntgenhoitaja	Pukki Päivi, Luumäki
jäsen	matkailuyrittäjä	Saikko Maija, Taipalsaari
	johtaja, MMM	Juntunen Eero, Taipalsaari
sihteeri	toiminnanjohtaja, MMM	Sanna Lento-Kemppi, Lappeenranta
varajäsen	emäntä	Soile Harmainen, Parikkala
varajäsen	yrittäjä	Marjut Juntto, Luumäki
varajäsen	yrittäjä	Outi Ruottinen, Suomenniemi

Piirikeskuksessa työskenteli vuoden aikana kolme päätoimista henkilöä: maiseman- ja luonnonhoi-donneuvoja Laura Blomqvist, kotitalous- ja yritysneuvoja Sari Paajanen ja toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi. Vuosi oli työntäyteinen kaikilla toimihenkilöillä varsinkin, kun valmisteltiin aktiivisesti uuteen Etelä-Suomen organisaatioon liittymistä.

Ruokaneuvot lähelläsi

Kotitalousneuvonnan tulosaluetta toteutettiin vuoden 2012 aikana pääasiassa erilaisten kampan-joiden kautta. Älä ruoki hukkaa ja Veikeä Vilja -kampanjatapahtumien kohderyhmänä olivat lapsi-perheet ja Hevi-etsivä -kampanjassa alakoulujen 1-4 luokkalaiset.

Viljateema näkyi piirikeskuksen toiminnassa Ruisleipätalkoot -kampanjan merkeissä, jonka puit-teissa järjestettiin eripuolilla maakuntaa yhteistyössä paikallisyhdistysten kanssa ruisleipäkursseja. Paikallisyhdistyksiä kannustettiin myös itsenäisesti ottamaan ruisleipä-teema omiin toritapahtumiin. Piirikeskus järjesti vuoden aikana myös yhdessä MTK-Kaakkois-Suomen kanssa kaksi ruisleipäkil-pailua, joista ensimmäinen oli avoin kisa kaikille ruisleivän tekoa harrastaville taitajille. Taitaja-kilpailu kiinnosti laajasti myös maakunnallista mediaa, joka julkaisi lukuisia juttuja sekä voittajasta että ruisleivän tekemisestä. Toinen kilpailu oli kutsukisa, jonne kutsuttiin mukaan paikallisia pien-leipomoita. Tulokset julkaistiin maakunnallisessa Ruisleipätalkoot -tapahtumassa, jossa ruisleipä oli neuvonnan pääteemana kokonaisuudessaan.

Positiivisia uudenlaisia avauksia kotitalousneuvonnan osalta saatiin yhteistyöstä mm. PesäYsien ja FysioEskolan järjestämistä TYKY-iltapäivistä paikallisille suuryrityksille, jossa kotitalousneuvoja piti havaintoesityksen kasvisten syönnin lisäämisestä ja terveellisestä ravitsemuksesta. Havaintoesitys kulki nimellä ”shottibaari”, sillä kuulijat saivat nähdä havaintoesityksenä ja maistaa muutaman väli-palashottijuoman. Kuulijakunta oli hyvin miesvoittainen ja mielenkiintoisia keskusteluja mm. ate-riarytmistä, karppauksesta, yms. käytiin tilaisuuksissa. Punaisen Ristin paikallisosaston kanssa aloitettiin myös yhteistyö ruoan ja ravitsemuksen teemoilla sekä pienryhmätoiminnan että luennon merkeissä. Ammattiopisto Luovin opiskelijoille järjestettiin ”Valitsen itse” -infotilaisuus, jossa toi-minnallisen rastiradan puitteissa nuoret joutuivat miettimään omia ruokavalintojaan ja niiden vaiku-tusta omaan terveyteensä.

Tunne lähimmäisesi

Kylämaisema ja maatalouden vesiensuojeluratkaisut olivat vuonna 2012 maisemanhoidon neuvonnan kantavia teemoja. Eri puolilla Etelä-Karjalaa toteutettiin vuoden aikana 15 kyläkävelyä. Jokaisella kävelyllä oli mukana innostuneita ja aktiivisia kyläläisiä, jotka toivoivat voivansa vaikuttaa lähimmäisiensä kehittämiseen ja kunnostamiseen. Kyläkävelyt ja asiantuntijan antamat arviot ja ohjeet rohkaisivat asukkaita tarttumaan tuumasta toimeen ja järjestämään esimerkiksi talkoita kunnostusta kaipaaville kohteille.

Maatalouden vesiensuojelua toteutettiin kosteikkosuunnitelmien, suojavyöhykesuunnitelmien, neuvonnan ja kartoitustilakäyntien sekä maatalousympäristön luonnon monimuotoisuuden, kosteikkojen ja suojavyöhykkeiden yleissuunnittelun kautta. Vesiensuojelu puhuttaa niin viljelijöitä kuin asukkaita ja vapaa-ajan asukkaitakin ja on hyvä, että aiheesta annetaan avoimesti oikeata tietoa erilaisissa yhteyksissä. Yhteistyö esimerkiksi neuvojien, kunnan, vapaa-ajan asukkaiden ja viljelijöiden kanssa onkin hedelmällistä ja tärkeää.

Maisemanhoitotyötä ja alan yrittäjyyttä on maakunnassamme nostettu esille maisemanhoidon yrittäjyyden koulutushankkeen avulla. Hankkeen puitteissa järjestettiin useita koulutuspäiviä, joista erityisesti käytännönläheiset riukuaidan rakentamista ja maisemaraivausta käsittelevät päivät olivat suosittuja. Hankkeessa myös koulutettiin paikallisia urakoitsijoita kosteikkorakentamisessa. Maisemanhoito on vasta asettumassa eteläkarjalaiseen toimintakulttuuriin ja vähitellen siitä ovat alkaneet kiinnostua myös isot toimijat. Innostuneita urakoitsijoita alkaa löytyä, mikä mahdollistaa alan suotuisan kehityksen tulevaisuudessa.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Hyvin toiminut yhteistyö Taito Etelä-Karjala ry:n kanssa jatkui edelleen liiketoimintasuunnitelma-koulutuksen muodossa. Yksi ”Matkalla käsityöyrittäjyyteen” -koulutusryhmä päätti urakkansa helmikuussa ja seuraava ryhmä aloitti syyskuussa. Särvintä pöytään -hankkeen loppuseminaari pidettiin huhtikuussa ja hanke päättyi kesäkuussa. Särvintä -hankkeen koulutuksissa osallistujia oli lähes 400. Lähiruokaa kaupaksi -selvitys valmistui huhtikuussa. Tavoitteena oli selvittää Etelä-Karjalaan perustettavan lähiruokakaupan toimintaedellytyksiä.

Parikkalan kunta liittyi mukaan Yrittäville -hankkeeseen ja sen myötä kunnan yrittäjiä aktivoitiin mukaan. Oltiin myös mukana järjestämässä Loma-asuntomessujen yrittäjätoria, jossa ”paikallisuus” oli vahvasti esillä. Maatilan hyvinvointi -hankkeen puitteissa toteutettiin yhden pienryhmän (seitsemän henkilöä) ravitsemukseen ja lähiruokan hyödyntämiseen teemoitettu koulutussarja. Käytännön tekemisen kautta tavoitteena oli herätellä maaseudun ja maatalojen emäntien mahdollisuutta hyödyntää lähellä kasvavia sekä luonnon että puutarhan antimia niin oman hyvinvoinnin kuin kaupallisenakin lisätienestimahdollisuutena.

Järjestö lähellä

Arjen askelissa -kampanjassa Savitaipaleelta Laksiaisen Maaseutunaiset ry/Vipeltäjät (14 hlöä, 350120 askelta) voitti Etelä-Karjalassa ja oli valtakunnallisesti neljäs. Etelä-Karjalassa Arjen askelissa – ryhmiä oli yhteensä kymmenen. Kampanja ja teema koettiin innostavana. Maaliskuussa pidettiin Netti Ohoi – koulutus Lappeenrannassa ja toista koulutusta suunniteltiin syysyksi Parikkalaan (siirtyi alkuvuoteen 2013).

Paikallisyhdistykset järjestivät Naisvoimaa -päiviä ja toteuttivat ”Keitetääs kahvit” – tapahtumia. Toiminnasta ja tapahtumista tiedotettiin jäsenlehtien (ProAgraria Itä-Suomi 1-2/2012 ja Satoa 3-4/2012), jäsentiedotteiden, sähköpostin, nettisivujen, Etelä-Karjalan maa- ja kotitalousnaisten facebook-sivujen ja tekstiviestien välityksellä.

Tapahtumat

- 19.4. Maakunnan makuja -seminaari, Lappeenranta (Rauha)
25.6.-8.7. Yrittäjätori Loma-asuntomessuilla, Lappeenranta (Rauha)
9.9. Maaseutumarkkinat, Lappeenrannan Kauppatori
13.10. Edustajakokous, Lappeenranta

Hankkeet

- Piirikeskus vastuullisena toteuttajana
Särvintä pöytään – teoista tarinoinhin koulutushanke 2008 - 2011(2012)
Maisemanhoidonyrittäjäyys 2009 - 2011 (2012)
Lähiruokaa kaupaksi -selvityshanke 2010 - 2011 (2012)

- Piirikeskus mukana toteutuksessa
Maatilan hyvinvointi -hanke
Yrittäville (MASVA)
Väliväylä kuntoon
Ravinteet satoon
Kaakkois-Suomen tukitieto
Yhdessä Simpelejärven puolesta
Maiseman tuotteistaminen
Netti Ohoi

ETELÄ-POHJANMAAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Johtokunta

Puheenjohtaja	tiedottaja	Tuula Mäki-Fränti, Korttesjärvi/Kauhava
Varapuheenjohtaja varalla	myyntineuvottelija	Mari Yliluoma, Ylistaro/Seinäjoki Raija Kumpula
Jäsen varalla	perhepäivähoitaja	Sari Hirvelä, Lapua Marianne Hanhimäki, Kauhava
Jäsen varalla	maatalousyrittäjä	Hanna Koivulampi, Lehtimäki/Alajärvi Sirkka-Liisa Halla-aho, Soini
Jäsen varalla	maatalousyrittäjä	Päivi Paloneva, Korttesjärvi/Kauhava Sally Laukkonen, Korttesjärvi/Kauhava
Jäsen varalla	emäntä	Merja Uusitalo, Kristiinankaupunki Ulriikka Pitkäranta, Isojoki
Jäsen varalla	maatalousyrittäjä	Leena Laine Pirkko Ekoluoma, Seinäjoki
Sihteeri	toiminnanjohtaja	Terhi Välisalo, Kauhajoki

Piirikeskuksen toiminta jatkui tavanomaiseen tapaan vilkkaana ja vaiherikkaana. Vuotta leimasi erityisesti Etelä-Pohjanmaan maakuntajuhlien järjestäminen kesäkuussa Helsinkiin. Sen tiimoilla teki töitä lähes jokainen piirikeskuksen toimihenkilö. Myös pitkään tavoitteena ollut isompien työkonaisuuksien saaminen toteutui vuonna hyvin. Farmari-maatalousnäyttelyn valmistelu aloitettiin myös vuoden loppupuolella parin piirikeskuksen toimihenkilön voimin.

Etelä-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisten johtokunta kokoontui vuoden 2012 aikana kuusi kertaa. Lisäksi johtokunta teki opintomatkan Belgiaan Brysseliin, jossa tutustuttiin mm. EU-hallintoon Anneli Jätteenmäen vieraina, Länsi-Suomen Eurooppa-toimistoon sekä paikalliseen vastaavaan flaamilaiseen maaseudun naisten neuvontajärjestöön.

Ruokaneuvot lähelläsi

Ruoka teemana on nostanut päätään vuosi vuodelta Etelä-Pohjanmaalla eli Ruokaprovinsissa. Piirikeskus on ollut tiiviisti mukana eri kehittämissä erityisesti maakuntajuhlien järjestämisen kautta. Pikkuusen häjymät pirot -tapahtumassa kokeiltiin myös uusia lähiruokatuottajien tuotteiden myyntiin soveltuja konsepteja, joita olivat olleet ideoimassa ja toteuttamassa piirikeskuksen toimihenkilöt. Lisäksi Kyrönmaalla järjestettyjen Herättäjä-juhlien emännöinti hoidettiin piirikeskuksen toimesta, minkä seurauksena teimme pidempiaikaisen Herättäjä-juhlien ruokapalveluihin liittyvän sopimuksen juhlien järjestäjän kanssa.

Eri kampanjoita toteutettiin Etelä-Pohjanmaalla myös vilkkaasti. Niitä olivat Älä ruoki hukkaa, Veikeä vilja, kiva kuitu, Ruisleipätalkoot ja Luokasta luontoon -kampanjat. Lisäksi tehtiin ruokakouluja tilauksesta ryhmille. Ruokakoulujen pitäminen avoimina yleisötilaisuuksina lopetettiin toistaiseksi.

Tunne lähimaisemasi

Maisemasuunnittelijoiden unelma toteutui kun voitimme tarjouskilpailussa tehtäväksemme työn Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sekä Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisemien inventoinneista. Se on työllistänyt runsaasti. Lisäksi iloksemme olemme huomanneet saavamme entistä enemmän tarjouspyyntöjä isoista työkokonaisuuksista. Edelleen kuitenkin pienen mittakaavan työt, pihaneuvontakäynnit ja –suunnitelmat, olemme pitäneet työrepertuaarissa, jotta yhteys maataloihin ja kotitalouksiin säilyisi myös maisemasuunnittelun puolella. Kevyttä tilaympäristösuunnittelua tehtiin erityisesti marjatilaille hanketöinä.

Monipuolinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Yritysten kanssa yhteistyössä oltiin vuoden aikana mm. Pikkuusen häjymät pirot –tapahtuman yhteydessä. Tapahtuman tiimoilta piirikeskus sai kontakteja ja uusia tuttavuuksia kymmenistä eteläpohjalaisista yrityksistä. Lisäksi tehtiin perinteiseen tapaan Jouluiset maalaismarkkinat, hygienia-koulutuksia ja -testauksia sekä tuotettiin toimitusjohtajan palveluja M-Trahteri oy:lle.

Järjestö lähellä

Vuoden ehdoton kohokohta järjestötyön puolella oli eteläpohjalaisen maa- ja kotitalousnaisten toiminnan 100-vuotisjuhlat, jotka järjestettiin toiminnan syntysijoilla Ylihärmässä, Pakan seudun kyläyhdistyksen talolla 10.11.2012. Paikalla oli lähes satapäinen naisvoima ja juhlat vietiin läpi hyvähenkisesti ja toiminnallisesti. Juhlissa visioitiin myös mitä toiminta on 100 vuoden kuluttua tästä päivästä ja todettiin, että nykyiset neuvontateemat tulevat pitämään pintansa jatkossakin.

Muuten järjestötyö on pitänyt sisällään lähinnä viestittämistä toimintamahdollisuuksista. Harmittavan on tullut kyselyjä siitä, miten eri tason yhdistyksiä ja osastoja saisi lakkautettua oikein. Osa yhdistyksistä tilaa säännöllisesti piirikeskuksen palveluja, joista suosituin on ruokakoulu kulloinkin voimassa olevasta teemaelintarvikkeesta, mutta muuten piirikeskuksen ja kylätason yhdistysten toimintateemat ovat valitettavan kaukana toisistaan.

Piirikeskuksen edustaja on ollut myös mukana Etelä-Pohjanmaan maanviljelysseuran historiikin ”150 vuotta askeleen edellä” toimikunnassa. Järjestötuesta on ollut vastuussa toiminnanjohtaja, joka vastaa myös maa- ja kotitalousseurojen ja maamiesseurojen järjestöneuvonnasta ProAgria Etelä-Pohjanmaassa.

Tapahtumat

Piirikeskus järjesti yhteistyössä Keski-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisten kanssa Ilonpäivän tapahtuman huhtikuussa Lapuan vanhassa paukussa. Päivä oli nimensä mukainen, täynnä iloa ja naurua.

Vuoden kohokohta oli Helsingin Senaatintorilla järjestetty ”Pikkuusen häjymät pirot – Etelä-Pohjanmaa Senaatintorilla 6.-9.6.2012” -tapahtuma, jossa piirikeskus oli toisena vastuullisena järjestäjänä Etelä-Pohjanmaan liiton rinnalla.

Herättäjä-juhlien pääemännöinnistä vastasi myös piirikeskus 6.-8.7.2012.

Loppuvuoden huipensi Etelä-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisten toiminnan alkamisen 100-vuotisjuhla 10.11.2012. Joulukuun alkuun sijoittui perinteisesti myös Jouluiset maalaismarkkinat Seinäjoen torikeskuksessa 8.-9.12.2012.

Hankkeet

Piirikeskuksen toimihenkilöt ovat olleet mukana seuraavissa hankkeissa:

- Komeasti yhdessä -hanke, piirikeskus vastuullinen toteuttaja
- Häjytpirot-hanke, piirikeskus vastuullinen toteuttaja
- Marjatsemppi, osatoteuttaja
- Tilusjärjestely-hanke, osatoteuttaja
- Lammas- ja vuohihanke, osatoteuttaja
- Lihatilan talous, osatoteuttaja

ETELÄ-SAVON MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Hallitus

Piirikeskuksen hallitus:

puheenjohtaja	oppisopimuskoordinaattori	Päivi Ylönen, Mikkeli
varapuheenjohtaja	maaseutus sihteeri	Merja Immonen, Kerimäki
varajäsen	yrittäjä	Tiina Malkki, Enonkoski
jäsen	yrittäjä	Taina Harmoinen, Mikkeli
varajäsen	yrittäjä	Anu Marttinen, Mikkeli
jäsen	yrittäjä	Taina Laitinen, Kangasniemi
varajäsen	yrittäjä	Päivi Lappalainen, Kangasniemi
jäsen	luokanopettaja	Kirsi Paasonen, Ristiina
varajäsen	toiminnanjohtaja	Soile Montonen, Ristiina
jäsen	toimitusjohtaja	Heikki Pahkasalo, Mikkeli
varajäsen	yrittäjä	Pasi Pulkkinen, Juva
jäsen	yrittäjä	Ritva Poikolainen, Pieksämäki
varajäsen	yrittäjä	Mervi Hotti, Pieksämäki
jäsen	yrittäjä	Marttiina Sihvola, Sulkava
varajäsen	yrittäjä	Kirsi Kilpeläinen, Rantasalmi
sihteeri	toiminnanjohtaja	Leena Lahdenvesi-Korhonen, Mikkeli

Vuosi 2012 oli Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksessa toiminnallisesti vilkas kaikilla neuvonnan avaintulosalueilla. Kotitalousneuvonnan monet valtakunnalliset kampanjat otettiin maakunnassa hyvin vastaan. Kulttuuriympäristön kehittämistyö laajempina kokonaisuuksina yhteistyössä sidosryhmien kanssa oli maiseman- ja luonnonhoidonneuvonnan keskeisintä toimintaa. Matkailu-, elintarvikeyrittäjyys ja myös urakointi-, hevostoimialat olivat painopisteinä yritysneuvonnan painopisteitä sekä etenkin matkailuun ja elintarvikeyrittäjyyteen liittyvä laatutyö. Piirikeskuksen kampanjat, hankkeet, matkat ja tapahtumat tarjosivat järjestölle paljon toimintaa ja saivat hyvin mediajulkisuutta pitkin vuotta. Piirikeskuksen hallitus kokoontui viisi kertaa.

Hyvä ruoka lähelläsi

Viljasta virtaa -teemavuonna on nautittu monipuolisesta viljasta ja leivistä, tutustuttu viljan merkitykseen ravitsemuksessa ja kokeiltu uusia ruokaohjeita, joissa vilja ja leipä ovat pääosissa. Piirikeskuksen kursseilla perehdyttiin myös gluteenittoman leivonnan saloihin. **Ruisleipätalkoot** 2011-2012 -hankkeessa edistettiin paikallista lähiruokaa, muistutettiin kuluttajia ruisleivän terveellisyydestä sekä palautettiin leipomiskäytäntöä arkeen. Rukiin puolesta kampanjoitiin paikallisissa tapahtumissa Mikkelissä, Anttolassa, Pieksämäellä, Juvalla ja Rantasalmella ja ruisleivän tekoon perehdyttiin seitsemällä kurssilla eri paikkakunnilla. Ruisleipätalkoissa yhteistyötahoina olivat Etelä-Savossa MTK:n tuottajayhdistykset, myllyt, viljelijät sekä paikalliset ruisleivän taitajat.

Lasten luontoretki järjestettiin Enonkosken koululla. Luontopolulla opittiin tunnistamaan kotimaisia marjoja ja muita herkullisia metsänantimia yhteistyökumppani Arktiset Aromit ry:n materiaalin tuella. Luontoretken lopuksi oppilaat nauttivat mainioista metsänantimista mustikkamuffinsin muodossa.

Älä ruoki hukkaa -kampanjan toisena vuonna Etelä-Savossa järjestettiin kuusi tietoiskua MLL:n ja seurakuntien perhekerhoissa Pieksämäellä, Mäntyharjulla, Ristiinassa, Kerimäellä ja Anttolassa. Tilaisuudet kokosivat yhteensä 79 lasta ja 69 aikuista. Syksyn aikana järjestettiin neljä 1.-3. –luokkalaisille suunnattua **Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus** -tapahtumaa. Tapahtumissa Kangasniemen Kallialan, Juvan Kirkonkylän, Punkaharjun Kulennoisten ja Mikkelin Otavan koulu-

jen oppilaat pääsivät ratkaisemaan jännittävää kasvisaarten arvoitusta toimintaradalla. Kasvisetsiviä kertyi Etelä-Savoon peräti 362!

Tunne oma lähimaisemasi

MKN maisemapalvelut toimivat tiiviissä yhteistyössä maanomistajien, asukkaiden ja kulttuuriympäristön hoidon sidosryhmien kanssa eteläsavolaisen kulttuuriympäristön ja maatalousluonnon hyväksi. Painopisteinä ovat laajat luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnittelutyöt sekä viljelyalueiden luonnon monimuotoisuuden säilymiseen ohjaava neuvonta ja suunnittelu. Etelä-Savon MKN maisemapalveluiden neuvontatoiminta ulottuu myös Keski-Suomeen.

Vuosina 2011-13 toteutamme Etelä-Savon Ely-keskuksen toimeksiantona Etelä-Savon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin '**Maakunnan Parhaat Maisemat**'. Inventoinnin rahoittavat ympäristöministeriö ja Etelä-Savon maakuntaliitto. Päivitysinventoinneissa on kartoitettu yli 120 eteläsavolaisen maisema-alueen nykytilanne.

RAE-hanke eli Ravinnehävikit euroiksi on syksyllä 2011 aloitettu yhteistyöhanke Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan kanssa. RAE pyrkii tehostamaan ravinteiden hyödyntämistä tiloilla ja vähentämään maatalouden vesistökuormitusta. Tavoitteena on maatilojen taloudellinen hyöty ja vesien parempi tila. Vuonna 2012 RAE-hankkeessa tehtiin Etelä-Savossa 50 tilakäyntiä, joilla selvitettiin mm. lannan hyödyntämismahdollisuuksia, ravinnekuormituslähteitä ja mahdollisia vesienhoitotoimenpiteitä. Lisäksi kosteikoista kiinnostuneille tiloille tehtiin erikseen kosteikkokartoitukset. Hankkeessa tehdään myös laajempaa kosteikkokartoitusta hankkeen painopistealueilla.

Syksyllä 2012 päätynyt kolmevuotinen, neljän maakunnan yhteinen **Härkää sarvista** (HÄÄVI) -hanke edisti laidunnusta luonnon- ja maisemanhoitokeinona. Laidunnuksen ja hoidon piiriin saatiinkin useita arvokkaita kohteita. Näistä muutamia esitellään loppujulkaisussa Laiduntarinoita (www.ymparisto.fi > haku > Laiduntarinoita). Häävi -hankkeessa saatiin myös arvokasta kokemusta maanomistajien ja karjanomistajien välisestä laidunyheteistyöstä.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Maa- ja kotitalousnaisten tarjoamia yritysneuvonnan palveluja tehtiin vuonna 2012 niin yritysneuvonnan aloittamiseen, laajentamiseen kuin kehittämiseenkin liittyen. Neuvonnan kärkitoimialoja olivat: matkailu-, urakointi-, hevos- ja elintarvikeyritys. Tuotannon laajentamis- ja kehittämishankkeita kohdistui jokaiselle toimialalle. Kehittämisen ja laajentamistoimenpiteillä yritykset pyrkivät vahvistamaan asemansa markkinoilla sekä vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin.

Promatkailu- ja Kilpailukykyä eteläsavolaiseen maaseutuyrittämiseen -hankkeissa jatkettiin eteläsavolaisten maaseutuyritysten kehittämistä. Hankkeiden teemapäivissä on tiedotettu eri toimialoihin liittyvistä ajankohtaisista ja kiinnostavista aiheista. Vuonna 2012 erityisen suosittuja olivat klapituotantoon ja aamiaismajoitustoimintaa liittyvät tilaisuudet. ProMatkailu hankkeen toiminnan avulla on käynnistynyt kaksi matkailutoiminnan yritysryhmähanketta, joista Saimaa LakeVillas -verkostoon on sitoutunut 12 mökkivuokrausyritystä. Hankkeissa tehtiin myös kartoituskäyntejä, joissa yhdessä yrittäjän kanssa arvioitiin tulevaisuuden kehittämistarpeita. Hankkeisiin osallistui vuoden aikana kaikkiaan yli 400 maakunnan toimivaa yrittäjää tai yritystoiminnan käynnistämistä kiinnostunutta.

Vuoden 2012 heinäkuusta alkaen ProAgraria Keskusten liiton hallinnoiman Maakuntien Parhaat -laatumerkin valtakunnallista merkkiyhdyshenkilötyötä on hoidettu Etelä-Savosta käsin. Maakuntien Parhaat laatumerkin edellytykset ovat tuotteiden ja palvelujen korkea kotimaisuusaste, asiakaslähtöinen toiminta sekä laadukkaat tuotteet tai palvelut ja niiden jatkuva kehittäminen.

Järjestö lähelläsi

Maaseudun naiset ovat aktiivisia toimijoita, jotka vaikuttavat verkostoissaan ja pyrkivät edistämään maaseudun elävänä pysymistä. Järjestötoiminta kokoaa maaseudun ja maaseutukaupunkien ihmisiä yhteisölliseen toimintaan. Aktiivisuuden esille tuomiseksi sekä siihen edelleen kannustamiseksi Etelä-Savossa valitaan vuosittain vuoden Maa- ja kotitalousnainen. V. 2012 Etelä-Savon vuoden maa- ja kotitalousnaiseksi valittiin Marketta Tyrväinen Pieksämäeltä.

Keitetääs kahvit -järjestökampanjan ympärille yhdistykset järjestivät erilaista toimintaa ja tapahtumia mm. kahvikupinäyttely keräsi Sulkavan kirjastossa lukuisia vierailijoita. Kahvipöydän hurmaavia herkkuja ja erilaisia kahvijuomia valmistettiin ja maistettiin piirikeskuksen leivonta- ja kahvikursseilla mm. Juvalla, Anttolassa, Kangasniemellä ja Mikkeliissä.

Naisvoimaa-päivää 3.2. vietettiin yhdessä paikallisten kirjastojen kanssa. Yhdistykset Anttolassa, Savonlinnassa, Sulkavalla ja Juvalla järjestivät tilaisuuksia, joissa tutustuttiin naiskirjailijoiden tuotantoon, keskusteltiin niiden teemoista, esiteltiin runotekstejä ja joissakin kirjastoissa tavattiin itse kirjailijoitakin. Perinteisen ruskamatkan kohteena olivat v. 2012 Kuusamon ja Saariselän maisemat.

Maakunnallinen **Johda ja vaikuta** -kehittämishanke päättyi kesäkuussa 2012. Hankkeen tavoitteena oli parantaa erityisesti naisten käytännön osaamista järjestötoiminnallisissa ja kunnallisissa luottamustehtävissä, sekä lisätä itseluottamusta ja rohkeutta osallistua vaikuttamiseen. Informaatio- ja koulutustilaisuuksissa, sekä opintomatalla tavoitettiin yhteensä 612 henkilöä, joista koulutustilaisuuksiin, pienryhmätoimintaan ja opintomatoille on osallistunut 452 henkilöä. Hanke kokosi osallistujia hyvin erilaisista järjestöistä ja ammattiryhmistä, myös ns. perinteisten maaseutujärjestöjen ulkopuolelta.

Tapahtumat

- 21.1.2012 Yhdistyskoulutus, Mikkeli
- 21.1.2012 Vastuullinen vaikuttaja koulutus, Rantasalmi
- 2.2.2012 Brändikoulutus matkailuyrittäjille, Mikkeli
- 3.2.2012 Naisvoimaa päivän infotilaisuus, Juva
- 5.3.2012 Kosteikko -työnäytös, Kangasniemi
- 28.2.2012 Klapi -teemapäivä, Juva
- 13.-14.3.2012 Gastro -opintomatka Helsinkiin sekä retkikohteet Iitissä ja Porvoossa
- 22.3.2012 Valokuvaus teemapäivä, Mikkeli
- 27.3.2012 Elinvoimainen Etelä-Savo opintomatka
- 28.-29.3.2012 Polttopuuyrittäjien opintomatka
- 11.4.2012 Vaate on viesti koulutus, Sulkava
- 16.4.2012 Maakunnan Parhaat maisemat yleisötilaisuus, Punkaharju
- 16.4.2012 Maakunnan Parhaat maisemat yleisötilaisuus, Juva
- 17.4.2012 Maakunnan Parhaat maisemat yleisötilaisuus, Pieksämäki
- 17.4.2012 Maakunnan Parhaat maisemat yleisötilaisuus, Hirvensalmi
- 28.4.2012 Hevosyrittäjien opintomatka Finlandia-ajoihin sekä retkikohteisiin Etelä-Suomi
- 19.5.2012 Vakuuta esiintyjänä koulutus, Juva
- 19.-20.6.2012 Maakunnan Parhaat maisemat -retkeily Etelä-Savossa
- 30.6.2012 Maisemakävely, Antiikkia ja löytöjä -markkinoilla, Pieksämäki
- 8.-14.9.2012 Ruskamatka Itä-Lappiin
- 14.11.2012 Pienyritystoiminnan mahdollisuudet teemapäivä, Haukivuori, Mikkeli
- 17.11.2012 Piirikeskuksen edustajakokous, teemana hyvinvointi: Hyvinvointi -luento sekä taji -tunti, Mikkeli Kyyhkylä

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana

- Johda ja vaikuta -hanke
- Härkää Sarvista -hanke
- Maakunnan Parhaat maisemat, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2011-2013 (konsulttityö)

Piirikeskuksen edustaja mukana toteutuksessa

- Kilpuri -hanke
- ProMatkailu -hanke
- RAE -hanke
- Saimaa LakeVillas -yritysryhmähanke

HÄMEEN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta

Puheenjohtaja	emäntä, matkailuyrittäjä	Eeva Nurmi, Humppila
Varapuheenjohtaja	emäntä	Rauni Miettinen, Hämeenkoski
Jäsen	matkailuyrittäjä, emäntä	Hanna Honkaniemi, Urjala
Jäsen	emäntä	Riitta Kekki, Asikkala
Jäsen	emäntä, opettaja	Helena Metsola-Rantanen, Hämeenlinna
Jäsen	emäntä	Riitta Siivola, Janakkala
Jäsen	emäntä	Sari Suttinen, Hausjärvi
Sihteeri	toiminnanjohtaja	Riitta Kinnari
Varajäsen	emäntä	Hannele Airola, Kärkölä
Varajäsen	terveyskeskusavustaja	Anneli Kaikkonen, Heinola
Varajäsen	emäntä, opintosihteeri	Leena Koivisto, Akaa
Varajäsen	emäntä	Jaana Kivikko, Hämeenlinna
Varajäsen	emäntä	Riitta Kurkela, Hausjärvi
Varajäsen	emäntä	Pirjo Matilainen, Asikkala
Varajäsen	emäntä	Kaisa Vasama-Kakko, Somero

Vuoden 2012 aikana valmistauduttiin etenkin luottamushenkilötasolla Etelä-Suomen viiden piirikeskukseen yhdistämiseen ProAgria keskusten yhdistyessä. Myös piirikeskukseen henkilöstö teki suunnitelmia avaintulosalueittain toimintojen yhteensovittamiseksi. Hämeessä jatkettiin edellisvuonna alkaneessa Täsmäkoulutus –hankkeessa asiantuntijuuden syventämistä joka tasolla. Maa- ja kotitalousnaisten toimihenkilöt osallistuivat koulutukseen aktiivisesti. Toiminnallisesti vuosi oli monipuolinen, hanketyön ohella asiantuntijamme tekivät merkittävää työtä alueen kotitalousneuvonnan, maisemasuunnittelun ja yritysneuvonnan osa-alueilla. Merkittävä uusi työ ja toiminta on ollut Pirkanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi maisemasuunnittelijamme Katriina Kosken työnä.

Ruokaneuvot lähelläsi

Kotitalousneuvonnassa on ollut kertomusvuonna teeman mukaisesti vilja tärkeänä osana monissa neuvontatapahtumissa. Ruisleipätalkoiden lisäksi lasten kokkikurssilla, retkellä Tampereelle ja Viljasta virtaa –ruokakurssilla on lisätty tietoa viljan hyvistä ominaisuuksista ja käyttömahdollisuuksista ruuanvalmistuksessa. Ruokakoulutusten määrä on vähäistä Hämeessä. Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen hanketoimenpiteisiin on osallistuttu aktiivisesti ja niiden kautta on saatu jaettava lapsille ja nuorille kuin myös aikuisille ravitsemustietoutta monipuolisesti. Hevi-etsivä kasviskampanjатаpahtumat saivat hyvän vastaanoton ja paljon kiitosta alueen kouluista.

Kahvi- ja ateriapalveluiden rooli Hämeessä on merkittävä. Kokous- ja saunatila Vanajan Parven toiminta on ollut vilkasta ja erityisesti saunaryhmien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin 30 %. Kaiken kaikkiaan Vanajan Parvella järjestettiin miltei 300 tilaisuutta. Kahvi- ja ateriapalvelut hoidetaan edelleen hyvässä yhteistyössä lähiyritysten kanssa.

Tunne lähimaisemasi

Hämeen maa- ja kotitalousnaisten piirikeskukseen maisemanhoidon suunnittelu keskittyi selkeästi neljään eri osa-alueeseen vuonna 2012. Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin hankkeessa tehtiin viittä maisemanhoitosuunnitelmaa ja luotiin maisematuotteita, kuten maisemareitistöjä, viiteen kylään. Toisena painopisteenä oli viljelijöiden koulutus ja neuvonta maatilalla vesiensuojeluasioissa. Koulutus tapahtui tilakohtaisena ympäristöasioiden kartoituksena kahdella eri valumavesialueella. Kolmantena painopisteenä olivat ympäristötuen erityisympäristötukisuunnitelmat ja luonnonhoidon neuvonta. Neljäs painopistealue oli arvokkaiden maisema-alueiden inventointi.

Pirkanmaan ELY-keskus ja Pirkanmaan liitto tilasivat Pirkanmaan maakuntaa koskevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnit. Ympäristöministeriössä on käynnissä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi. Inventoinnit toteutetaan vuosina 2010–2014 maakunnittain. Inventointien tulosten perusteella koostetaan uusi ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Nämä maisema-alueet ovat edustavimpia maaseudun kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan.

Suomessa on 156 maisema-aluetta, jotka ovat valtioneuvoston vuonna 1995 tekemän periaatepäätöksen mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Inventoinnin tiedotus on ollut kattavaa. Kuntatiedotteet, Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Pirkanmaan liiton kanssa yhteistyössä tehdyt mediatiedotteet sekä useat lehti-, radio- ja televisiohaastattelut ovat tehneet inventointia tunnetuksi maakunnassa ja myös valtakunnallisesti.

Maastokäyntien yhteydessä on käyty tapaamassa kuntien edustajia, pääosin kaavoittajia ja esitellyt inventointia. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi valmistui joulukuussa 2012 ja maakunnallisten maisema-alueiden inventointi valmistuu maaliskuussa 2013.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Yritysneuvonnassa paneuduttiin vuonna 2012 Hoivayrittäjien kouluttamiseen sekä yritysneuvontaan. Merkittävimmin resursseja hyödynnettiin valtakunnallisestikin huomiota saaneen luontoresurssien hyödyntämisestä liiketoiminnaksi.

Koulutuksellinen vuosi sisälsi seminaareja, koulutuspäiviä sekä pienryhmätyöskentelyä sekä yrityskohtaista konsultaatiota. Lisäksi ruokapalveluyrittäjyyden pariin saatiin yrityssuunnittelussa lisäresursseja. Yritysneuvontaa toteutettiin yhteistyössä ProAgria Hämeen yritysneuvojen kanssa erityisesti Maaseutuyrittäjyys- ja yritys yhteistyö hankkeessa. Lisäksi palvelumuotoilun parissa opittiin uusia työkaluja toimintaympäristön tarpeisiin. Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin -hankkeessa kartoitettiin hankekyläiden paikalliskulttuurikohteita ja henkilöitä reitistöjen ja tapahtumien tuotteistamista varten.

Huomisen hämäläinen ruoka ja juoma –hankkeen kanssa tehtiin yhteistyötä. Hämeenlinnan seutukunnasta tehtiin elintarvikeyritysten kartoitus ja osallistui alueen yrityksiin suuntautuneelle alkuperämerkintä teemapäiväretkelle. Asiantuntijuutta syvennettiin Täsmäkoulutus -hankkeessa muiden muassa elintarvikelainsäädännön uudistumisen myötä tulleista muutoksista. Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen ja Perhehoitoliiton hankkeen infotilaisuus järjestettiin Asikkalassa, Vääkysyissä yhdessä ikäkaste hankkeen kanssa. Tilaisuuteen osallistui 27 henkilöä.

Järjestö lähellä

Yhdessä tekemistä ja yhteisöllisyyttä kaivataan ja piirikeskukselta odotetaan resursseja myös hyvän olon toimintaan. Säätiöiden tuen myötä järjestötyöhön ja yhdistystoimintaan voitiin vuoden aikana käyttää resursseja.

Yhdessä toteutetut, perinteeksi muodostuneet maakunnalliset tapahtumat ovat edelleen vuosittaisia virkistyshetkiä, joita jäsenet, etenkin varttuneempi väestö odottaa. Hiljentymisen päivä keräsi jälleen Hausjärvelle lähes satapäisen osallistujajoukon. Keitetääs kahvit –kampanjan innoittamana järjestimme maukkaat kahvikutsut ja Akkapakka -teatteriesityksen Lammille, johon osallistui perhe-kunnittain toistasataa henkilöä. Netti Ohoi verkkoluotsikoulutukseen osallistui Hämeenlinnassa seitsemän innokasta verkkomaailmasta kiinnostunutta kurssilaista. Piirihallitus kokoontui vuoden aikana 6 kertaa.

Tapahtumat

- 26.1. Hiljentymisen päivä, Hausjärvi
- 2.2. Naisvoimaa –tilaisuus, Hämeenlinna
- 17.4. Kevätpuutarhailta, Hämeenkoski
- 5.6. Orimattilan Keskustan kyläkävely, Orimattila
- 9.6. Virmailan kyläkävely, Padasjoki
- 27.6. Putulan kyläkävely, Hämeenkoski
- 30.6. Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin - hankkeen seminaariristeily Päijänteellä
- 3.8. Lähiruokapyöräilytapahtuma, Kanta-Häme ja Päijät-Häme
- 11.8. Urajärven kyläkävely, Asikkala
- 29.8. Piirikeskuksen edustajakokous
- 7.-9.9. Syysretki Iломantsiin ja seudun vaarakyliin
- 22.9. Lusin kyläkävely, Heinola
- 22.9. Ruuhijärven kyläkävely, Nastola
- 29.9. Kellosalmen Kekrijuhlat, Padasjoki
- 1.10. Lähiruokaseminaari, Forssa
- 17.10. Keitetääs kahvit ja Akkapakka- näytelmä, Hämeenlinna, Lammi
- 16.-17.11. Verkkoaluotsikoulutus, Hämeenlinna
- 26.-27.11. Piirikeskuksen hallituksen ja toimihenkilöiden seminaarikokous

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana
 Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin
 Hoivayrittäjävalmennus

Piirikeskus mukana toteutuksessa
 Huomisen hämäläinen maatila
 Maaseutuyrittäjyys- ja yritysysteistyö Hämeessä (MYY)
 Huomisen hämäläinen ruoka ja juoma
 Netti ohoi
 Perhehoidosta apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle

KAINUUN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta

Puheenjohtaja	emäntä	Tarja Tervo, Sotkamo
Varapuheenjohtaja	taksi- ja matkailuyrittäjä	Hilkka Heikkinen, Ristijärvi
Jäsen	puutarhuri	Taina Pulkkinen, Kuhmo
”	emäntä	Sirkka Virrankari, Puolanka
”	emäntä	Merja Karjalainen, Kajaani
”	emäntä	Ritva Karppinen, Suomussalmi
”	emäntä	Liisa Heikkinen, Hyrynsalmi
”	emäntä	Tarja Tervo, Sotkamo
”	toimistos sihteeri	Sisko-Liisa Rusanen, Vaala
”	emäntä	Helena Leinonen, Paltamo
Esittelijä	1.1.-20.12.12 toiminnanjohtaja	Minna Komulainen
	21.12.-31.12.12 ts. toiminnanjohtaja	Marjatta Pikkarainen

Elintarvikealan maakunnallinen kehittämistyö lähiruuan edistämiseksi jatkui selvitysten, tapahtumien ja toimijayhteistyön muodossa. Syksyllä julkaistiin Kainuulainen lähiruokaopas. Kotitalousneuvonnassa oltiin aktiivisesti mukana valtakunnallisissa maa- ja kotitalousnaisten kampanjoissa. Maisemanhoidon neuvonta ja maiseman tuotteistaminen olivat esillä maisemanhoitotöiden ja -talkoiden kautta sekä tuotteistamistyöpajoissa.

Paljon palstatilaa lehdistössä saatiin eri puolilla Kainuuta toteutettujen kyläkävelyjen kautta, ja myös Kainuun kulttuuriympäristöohjelmatyö oli paljon esillä. Myös maisemanhoitoyrittäjyyttä selvitettiin vuoden aikana. Yritysneuvontaa tehtiin hyvin monilla yrittäjyyden aloilla, missä MASVA-työ oli keskeisenä työvälineenä. Maa- ja kotitalousnaiset myös toteuttivat ruokamatkailuselityksen liittyen Ruotsin Jämtlannin malliin. Työhyvinvointihanke keräsi paljon osallistujia, ja järjestötoiminnan huipensi lokakuussa toteutettu maakunnallinen Naisvoimaa-päivä.

Ruokaneuvot lähelläsi

Kainuun maa- ja kotitalousnaisten ruokaneuvot lähelläsi avaintulosalueen toiminta painottui vuoden aikana maakunnan elintarviketoimialan kehittämiseen Kainuulainen lähiruoka -hankkeen resursseilla. Hankkeen toimintoina järjestettiin muun muassa erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia, joiden avulla pyrittiin tiivistämään ja lisäämään elintarvikealan toimijoiden välistä yhteistyötä. Syksyllä osallistuttiin Herkkujen Suomi – tapahtumaan Helsingin rautatientorilla yhdeksän kainuulaisen elintarvikeyrityksen kanssa.

Vuoden aikana selvitettiin myös tuotekehityskeittiön toteuttamismahdollisuudet maakunnassa ja kartoitettiin kainuulaisten ravintoloiden paikallisten raaka-aineiden käyttöä ja käyttöhalukkuutta. Alkusyksystä julkaistiin Kainuulainen lähiruokaopas helpottamaan paikallisten yritysten ja tuotteiden löytämistä. Lisäksi toteutettiin valtakunnallisen Aitojamakuja –hankkeen aluetyötä Kainuun maakunnassa.

Vuoden teemaelintarviketta, viljaa, nostettiin esiin Wanhan Ajan maatalousnäyttelyssä heinäkuussa ja Seppälän maatalousmarkkinoilla elo-syyskuun vaihteessa. Lisäksi osallistuttiin ”Veikeä vilja, kiva kuitu”, ”Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus”, ”Älä ruoki hukkaa” ja ”Ruisleipätalkoot” –kampanjoihin tiedottamalla ja järjestämällä kampanjatilaisuuksia.

Tunne lähimaisemasi

Kainuun maa- ja kotitalousnaisten Tunne lähimaisemasi avaintulosalueen toiminta painottui vuoden aikana maisemanhoidon neuvontaan ja maiseman tuotteistamiseen. Vuoden lopussa päättyi yli kolmivuotinen Kylämaisema -hankkeemme. Tärkeä osa työtä olivat yhdistysten konkreettiset maisemanhoitotyöt ja -talkoot, jotka jatkuivat aktiivisesti myös viimeisenä toimintavuotena. Puutarhanhoidon neuvontaa annettiin perennanvaihtotoreilla. Talvikaudella hanke toteutti esiselvityksen maisemanhoitoyrittäjyydestä Kainuussa. Kylämaisema -hanke oli ehdolla Suomen parhaaksi maisemahankkeeksi.

Toimimme asiantuntijoina koko Kainuun kattavassa Maisemat Ruotuun -hankkeessa, jonka tavoitteena on järjestää hoitoa arvokkaille maisema- ja kulttuuriympäristöille. Toteutimme vuoden aikana hankkeen kyläkävelyjä, koulutuspäiviä ja talkoita. Hankkeessa annettiin asiakasneuvontaa yhdistyksistä yrityksiin ja tehtiin taustatöitä haastavien erityistukikohteiden hoitosuunnitelmiin. Lisäksi hanke toteutti Naapurinvaaran kylän maisemanhoitosuunnitelman.

Maaseutu- ja yritysmaiseman tuotteistusta vietiin eteenpäin useassa työpajassa ja -koulutuksessa. Lisäksi osallistuimme Kainuun kulttuuriympäristöohjelman toteutukseen.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Keskeisiä vuoden teemoja yritysneuvonnassa olivat mm. palvelumuotoilu sekä lähiruokakauppa- paikan selvittely. Yritysneuvonnan käytännön työ oli hyvin pitkälti yritysten kehittämis- ja investointihankkeiden valmistelua, pitkälti myös osana MASVA-hanketta. Itse hallinnoitu yritysryhmähanke kalanjalostuksen alalta saatiin päätökseen. Toisaalta liikkeelle saatiin yksi metsäalan yritysryhmähanke, jolle löytyi muu hallinnoija.

Yhteistyö Kainuun muiden yritysneuvonnan toimijoiden kanssa oli tiivistä, ja toisaalta vuoden aikana löytyi myös uusia kumppaneita, mm. Ylä-Savon Aluekehityssäätiö. Yritysneuvonnan asiakkaita noin kolmasosa oli naisia. Toimialat vaihtelivat hyvin paljon matkailun, luonnontuotealan ja elintarvikealan ollessa kuitenkin suurimmat yksittäiset toimialat. Ruokamatkailuun liittyvästä Jämtlanin GASTUR-toimintamallin siirtämisestä Kainuuseen laadittiin toteutettavuusselvitys.

Kainuussa osallistuttiin myös valtakunnallisiin Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen hankkeisiin: vanhusten perhehoitoa koskeneeseen tutkimustyöhön sekä VERNYNSIS-hankkeeseen toteuttamalla Lapissa naisyrittäjien voimavararaihpalvelua.

Järjestö lähellä

Netin ja sosiaalisen median käyttömahdollisuudet olivat luentoaiheena kevään vuosikokouksissa, tukien valtakunnallista Nettiohjelmaa. Sotkamossa ja Suomussalmella koulutettiin yhteensä 15 nettiluotsia Kainuuseen.

Järjestimme ensimmäisen maakunnallisen Naisvoimaa-päivän lokakuussa kansainvälisenä maaseudun naisten päivänä. Päivässä oli avoimet ovet toimistolla tapahtumineen sekä iltatilaisuus mm. lähiruoka- ja nauruterapialuentoineen. Päivän osana järjestettyyn kahvipöydänkattauskilpailuun osallistui viisi kyläyhdistystä, ja voiton korjasi Käkilahden kyläseura Kajaanin Vuolijoelta. Katetuissa pöydissä vietimme yhteisiä ”Kannonpääkahveja” kylien kehittäjälegendan Sanni Huuskon muistoksi. Elma Huusko Sotkamosta valittiin vuoden Maa- ja kotitalousnaiseksi.

Yhteistyössä Oulun yliopistokeskuksen ja Kainuun Nuotan kanssa tehtiin vuoden mittaan kylien kehittämiseen liittyvää yhteistyötä, mm. kylien palveluihin liittyvä seminaari toukokuun lopussa. Elokuun lopussa vietettiin Kainuun kyläparlamentti Suomussalmella.

Apuva-työhyvinvointihankkeessa järjestettiin yön yli -kuntokursseja mm. itsetuntemus- ja painonhallinta-aiheista. Monilla paikkakunnilla oli liikuntapiirejä, joiden joukkoon mahtui myös yksi lavatanssikurssi. Perhe- ja perintöoikeuteen liittyvät tupailat saivat alkuvuodesta kymmeniä osallistujia liikkeelle eri paikkakunnilla. Muiden maaseututoimijoiden kanssa yhteisesti järjestetyt vuosittaiset Maaseutuillamat Naapurinvaaralla keräsivät vuonna 2012 ennätysyleisön.

Tapahtumat

28.01.2012 Kulttuuriympäristö kunniaan -koulutus, Kajaani
 13.02.2012 Jättiläisen maan tuotekorttityöpaja, Paltamo
 22.03.2012 Tarinallistamalla parempia elämyspalveluita, Kajaani
 27.03.2012 Kainuun elintarvikealan tulevaisuustyöpaja, Kajaani
 17.04.2012 Pienten elintarvikeyritysten mahdollisuudet ja tuotekorttityöpaja
 10.05.2012 Ympäristötalkoot: Kuurna, Nakertaja, Paltaniemi, Paltamo, Purola, Säräisniemi ja Käkilahti
 25.05.2012 Kulttuurifoorumi, Paltamo
 29.05.2012 Kajaanin, Paltamo, Vaalan kulttuuriympäristökoulutus, Kajaani
 30.05.2012 Kylien palvelut -seminaari, Kajaani
 31.05.2012 Sotkamon ja Kuhmon kulttuuriympäristötilaisuus, Aatos
 05.06.2012 Suomussalmen, Ristijärven, Puolangan ja Hyrynsalmen kultt ymp tilaisuus, Kurimo
 05.06.2012 Paltamolaisten yhdistysten ympäristöilta, Paltamo
 05.06.2012 Ympäristötalkoot, Kuurna
 12.06.2012 Elämyksen maaseutu- maisemantuoteistustyöpaja, Turku
 28.06.2012 Ketoilta, Kuhmo
 18.08.2012 Yhteistalkoopäivä osana Naapurivaaran WWF-leiriä, Sotkamo
 24.08.2012 Kainuun kyläparlamentti, Suomussalmi
 30.08.2012 Retki Oulujärven Kylämaisemiin
 26.09.2012 Ympäristöstä yhteen käydään, Sotkamo
 09.10.2012 Kainuun Elintarvikepäivä
 12.10.2012 GASTUR-ruokamatkailukoulutus
 15.10.2012 Naisvoimaa - Näe hyvä lähellä, Kajaani
 02.11.2012 Elintarvikealan toimintasuunnitelma työpaja I, Kajaani
 19.11.2012 Kasvunvara-työpaja, Rokua
 22.11.2012 Yhteistyöseminaari, Kajaani
 23.11.2012 Jaksamista Kaamokseen, Kajaani
 28.11.2012 Elintarvikealan toimintasuunnitelma työpaja II, Kajaani
 23.11.2012 Jaksamista Kaamokseen, Kajaani
 29.11.2012 Maatalousyrittäjien määräaikaishuoltopäivä

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana
 Kainuulainen lähiruoka -hanke
 Kylämaisema -hanke
 APUVA – Apua ja voimavaroja arkeen maataloille
 Kainuun ja Koillismaan kalanjalostusyritysten yritysryhmähanke

Piirikeskus mukana toteutuksessa
 Kainuun kulttuuriympäristöohjelma -hanke, Elias Lönnrot-seura
 Maisemat Ruotuun -hanke, Lapin ELY-keskus
 MASVA – Maaseutuyritysten asiakasvastaavat Kainuussa, ProAgria Kainuu
 Kainuun alueen seudulliset yrityspalvelut -hankkeen ohjausryhmässä
 Kainuun Luomuyrittäjä 2010
 Ruraland -hanke, Kainuun maakunta -kuntayhtymä
 Kalalin naisten meijeriosuuskunnan kummihanke, Tansania (MTK, Agricorn)

KESKI-POHJANMAAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta

Puheenjohtaja (Varajäsen	emäntä toiminnanjohtaja	Vuollet Marja-Leena, Kalajoki Palosaari-Penttilä Pirjo, Kaustinen)
Varapuheenjohtaja (Varajäsen	emäntä maatalousyrittäjä	Kujala Marjatta, Halsua Paavola Marjo, Kaustinen)
Jäsen (Varajäsen	maatalousyrittäjä kosmetologi	Huhtala Hanna, Kannus Patovisti Marja-Leena, Perho)
Jäsen (Varajäsen	maatalousyrittäjä maatalousyrittäjä	Huopana Tarja, Perho Taipale Sari, Veteli)
Jäsen (Varajäsen	maatalousyrittäjä seurakuntaemäntä	Niemelä Leila, Lohtaja (nyk. Kokkola) Lätti Anni, Lohtaja)
Jäsen (Varajäsen	maatalousyrittäjä maatalousyrittäjä	Niemi Eeva, Reisjärvi Vinkka Maria, Reisjärvi)
Jäsen (Varajäsen	johtaja maatalousyrittäjä	Nisula Ritva-Liisa, Reisjärvi Tervämäki Tuula, Toholampi)
Jäsen (Varajäsen	maatalousyrittäjä sairaanhoidtaja	Hirvinen Tarja, Toholampi Virta Raija, Himanka (nyk. Kalajoki)
Jäsen (Varajäsen	emäntä toiminnanjohtaja	Björkgren Aila, Kokkola Hylkilä Johanna, Kokkola)
Sihteeri		

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten 79. toimintavuosi oli vilkas monine tapahtumineen, tilaisuuksineen ja kursseineen sekä merkittävine muutoksineen henkilöstöpuolella. ”Toiminta tutuksi” –motto toimi punaisena lankana vuoden aikana järjestetyissä tapahtumissa. Jalkautuminen kansan pariin näkyi erityisesti Kokkolan kaupunkikeskustan alueella, toki paremman tunnettuuden ja näkyvyyden saavuttaminen kohdistui myös koko maakuntaan. Toiminnanjohtajana aloitti vuoden alussa BBA Johanna Hylkilä ja kotitalous- ja yritysneuvojana toimi pitkäaikainen kotitalousteknikko Seija Varila. Maisemasuunnittelija Tuija Forsström jätti järjestön ja siirtyi keväällä uusien haasteiden pariin. Maa- ja kotitalousnaisten järjestösihteerin tehtäviä hoiti Irma Leppälä aina elokuun alkuun saakka, jonka jälkeen Irma päätti siirtyä opiskelumaailmaan, jättäen myös tehtävänsä järjestössä.

Vuoden aikana maa- ja kotitalousnaiset satsasivat enemmän ammattimaisten tapahtumien järjestämiseen, ja olivat mukana monissa eri tilaisuuksissa hoitamassa tapahtumien ruokahuoltoa ja kahvituksia.

Ruokaneuvot lähelläsi

Jo kolmatta kertaa peräkanaa Keski-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaiset hoitivat Kaustisen kansanmusiikkijuhlien ruokahuollon. Viikon aikana valmistettiin lähes 10 000 ruoka-annosta noin 90 ahkeran talkoolaisen voimin. Ruokavalinnoissa suosittiin Pohjanmaalla tuotettua ja jalostettua lähiruokaa. Lähiruokaa edistettiin vuoden aikana myös järjestämällä lähiruokakursseja yhteistyössä Pirityiset ry:n kanssa. Hyväksi havaittu yhteistyö lähiruokakurssien parissa jatkuu myös vuonna 2013.

Vuoden 2012 valtakunnalliseen elintarvikekampanjaan, viljaan, liittyen järjestettiin Kokkolassa ViljaStartti –päivä, joka sai aikaan huomattavaa medianäkyvyyttä sekä yleistä kiinnostusta erityisesti sidosryhmien edustajissa. Älä ruoki hukkaa-, Ruisleipätalkoot-, Viljasta virtaa-, Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus- sekä Veikeä vilja, kiva kuitu-tilaisuudet houkuttelivat maakunnan asukkaita vauvasta vaariin arvokkaiden neuvojen ja tietoskujen äärelle.

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset tarjosivat tapahtumien ruoka- ja kahvipalveluita ennätysmäärän vuonna 2012. Uusiasiakashankintaa, lähinnä yrityspuolelta, toteutettiin vuoden aikana. Kokkolan Naislaulajien kanssa järjestettiin yhteistyössä Wappu-konsertti, jossa maa- ja kotitalousnaisten järjestelyvastuun alla olivat konserttikahvila sekä kuorolaisten karonkkatarjoilut. Myös vaate-liike Pukumiehen asiakasillan tarjoiluista maa- ja kotitalousnaiset pääsivät vastaamaan, erityisesti vuoden elintarviketeemaan sopivilla tarjoiluilla.

Tunne lähimaisemasi

Koska Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisilla ei ollut maisemanhoidonneuvojaa, alkuvuoden paria kuukautta lukuun ottamatta, Tunne lähimaisemasi -avaintulosalueen toiminta oli luonnollisestikin vähäistä. Muutama pihasuunnitelma toteutettiin ostopalveluna kesän 2012 aikana. Näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa lisättiin mm. kirjoittamalla omaa blogia "kokeileva kotipuutarhuri" Irma Leppälän toimesta.

Monipuolinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset tarjosivat laadukasta hygieniakoulutusta Keski-Pohjanmaan maakunnassa. Vuonna 2012 järjestettiin 6 hygieniapassikoulutusta ja 25 testitilaisuutta. Hygieniapassin suoritti kaiken kaikkiaan 277 henkilöä.

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset tekivät tiivistä yhteistyötä yritysneuvonnassa maakunnan alueella toimivien elinkeinoyhtiöiden (KOSEK Oy ja Kase), oppilaitosten, kansalais- ja työväenopistojen sekä kuntien kanssa. Esimerkiksi Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset järjestivät Vetelissä Perhehoidosta apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle-tilaisuuden. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Perhon kunnan, Perhehoitoliiton **sekä** Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoido- ja peruspalvelukuntayhtymän kanssa.

MTK Keski-Pohjanmaa ry osti Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten tapahtumatuotannon palveluita syksyllä 2012. Maa- ja kotitalousnaiset järjestivät MTK Keski-Pohjanmaan 90-vuotisjuhlat marraskuussa. Maa- ja kotitalousnaiset vastasivat juhlan ohjelmasisällön sekä visuaalisen ilmeen suunnittelusta ja toteutuksesta.

Järjestö lähellä

Keski-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisten vuosi alkoi perinteisesti toiminnansuunnittelupäivillä, joita järjestettiin maakunnassa. Paikallisyhdistyksille suunnatuissa järjestötilaisuuksissa tiedotettiin ja markkinoitiin maa- ja kotitalousnaisten toimintaa, tuotteita ja lehtiä sekä käytiin läpi järjestöllisiä toimintavinkkejä.

Keitetääs kahvit oli vuoden 2012 järjestökampanja, joka kannusti jäseniä lisäämään arkipäiväistä kahvittelua ystävien ja tuttavien kesken sekä tutustumaan erilaisiin kahvi ja leivonnainen -makupareihin. Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset järjestivät järjestöväelle Kahvipöydän kattausnäyttelyn ja -kilpailun kokkolalaiseen tavarataloon. Näyttely oli avoinna 14.5.–3.6. välisenä aikana, ja kattaukset keräsivät huikean määrän äänestyslippuja. Parhaimmaksi kattaukseksi äänestettiin Reisjärven Kangaskylän Maaseutuseura ry:n Kangaskylän maaseutunaisten "Kesähäät" -kattaus, toiseksi Hirvikosken maa- ja kotitalousseura ry:n "Kultahäät" -kattaus ja kolmanneksi näyttävimmäksi Alaviirteen maa- ja kotitalousseura ry:n "Isoäidin syntymäpäivät 1960–70 luvun vaihteessa" -kattaus. Voittajakolmikkoa muistettiin kunniakirjoilla sekä muilla lahjuksilla ProAgria Keski-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten vuosikokouksessa marraskuussa 2012.

Ilon Päivää vietettiin Lapualla eteläpohjalaisten maa- ja kotitalousnaisten kanssa. Päivästä ei iloa puuttunut, siitä pitivät huolen useat eri esiintyjät päivän aikana.

Loka-marraskuussa järjestettiin Maaseudun Naiset –kiertue kolmella paikkakunnalla maakunnassa. Kiertueen tarkoituksena oli tuoda maa- ja kotitalousnaisten toimintaa tutuksi, ihan jokaiselle, ja samalla saada maakunnan naiset yhteen mukavan asian äärelle. Lohtajalla järjestetyn tilaisuuden teemana olivat kädentaidot, Vetelissä naisryttäjäyys ja Reisjärvellä hyvinvointi. Kolme tilaisuutta tavoitti n. 500 naista.

Lämmintä lapselle –kampanjassa keskipohjalaiset maa- ja kotitalousnaiset kannustivat käsityön ystäviä kutomaan lämmintä lapselle: pipoja, huiveja, sukkia, lapsia, säärystimiä ja tuubikaulureita. Lapsen oikeuksien päivänä 20.11.2012 kudonnaisten luovutettiin maa- ja kotitalousnaisten toimialueella sijaitsevien seurakuntien diakoniatyölle. Diakonit luovuttivat kudonnaisten niille lapsille ja nuorille, jotka olivat lämpöisen paketin tarpeessa.

Tapahtumat

- 14.1. Hyvinvointipäivä, Kokkola
- 12.2. Juhlamessut ja hääsunnuntai, Kokkola
- 20.2. Tutustu toimintaamme –tilaisuus, Kokkola
- 8.3. Kansainvälisen naistenpäivän tapahtuma ”Nainen varaudu yllättäviin elämäntilanteisiin”, Kokkola
- 24.3. Hyvän Olon messut, Perho
- 28.3. ViljaStartti-päivä, Kokkola
- 14.4. Ilon Päivä (keskipohjalaiset eteläpohjalaisten vieraana), Lapua
- 25.4. Pukumiehen asiakasiltatilaisuuden ruokahuolto, Kokkola (n. 200 hlö)
- 30.4. Kokkolan Naislaulajien vappukonsertin kahvitus ja karonkkatarjoilut, Kokkola (n. 350 hlön kahvitus ja 50 hlön karonkkatarjoilut)
- 3.5. Aivoriihi: ”toiminnalla tulevaisuuteen”, Kaustinen
- 14.5.–3.6. Kahvipöydän kattausnäyttely ja –kilpailu, Kokkola
- 11.6. Impin päivä, keitetään nokipannukahvit
- 9.-15.7. Kaustisen Kansanmusiikkijuhlien ruokahuolto, Kaustinen (n. 10 000 hlöä)
- 1.9. Keski-ikäiset markkinat, Kokkola
- 8.9. Tyngän myllyn maalaismarkkinat, Kalajoki
- 10.10. Perhehoidosta apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle, Perho
- 30.10. Maaseudun Naiset –kiertueella, Lohtaja
- 1.11. Maaseudun Naiset –kiertueella, Veteli
- 6.11. Maaseudun Naiset –kiertueella, Reisjärvi
- 20.11. Lämmintä lapselle –kudonnaisten luovutus, ympäri maakuntaa
- 7.-16.12. Vanhankaupungin Joulumarkkinat, Kokkola

Hankkeet

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisilla ei ollut vuoden 2012 aikana käynnissä itse hallinnoimia hankkeita eikä myöskään osatoteutushankkeita.

KESKI-SUOMEN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta

puheenjohtaja	maa- ja metsätaloustalousyrittäjä	Pirjo Luotola, Saarijärvi
varapuheenjohtaja	emäntä	Riitta Nukarinen, Laukaa
jäsen	maaseutuyrittäjä	Viola Fredin, Joutsa
jäsen	emäntä	Marja Hyytiäinen, Äänekoski
jäsen	projektipäällikkö	Sirpa Pekkarinen, Viitasaari
jäsen	emäntä	Tuula Merisalo, Jämsä
jäsen	opettaja	Minna Taipale, Petäjavesi
sihteeri	vs. toiminnanjohtaja	Eeva-Liisa Kivimäki, Jyväskylä

Vuosi 2012 oli Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaisten 78. toimintavuosi. Vuosi oli jälleen toiminnallisesti vilkas erilaisten valtakunnallisten kampanjoiden, vuosittaisten tapahtumien, KoneAgrian ja Ween Maan Wiljaa -markkinoiden, sekä hanketoiminnan käynnistymisen ansioista. Maa- ja kotitalousnaisten yritysneuvonta tavoitti uusia asiakkaita. Vuoden aikana pidettiin myös järjestöväelle seutukunnalliset kehittämistilaisuudet.

Piirikeskuksessa työskentelivät vs. toiminnanjohtaja, kotitalous- ja yritysneuvoja Eeva-Liisa Kivimäki ja kotitalousneuvoja Kati Huovilainen. Elokuussa opintovapaalta palasi Mirja Pummila, joka toimi Keruutuotteet Keski-Suomessa -esiselvityshankkeen hankevetäjänä.

Ruokaneuvot lähelläsi

Suosittu Älä Ruoki Hukkaa -tilaisuudet jatkuivat Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekerhoissa. Kevään aikana toteutettiin kymmenen tilaisuutta eri puolilla maakuntaa. Valtakunnallisen Ruisleipä-talkoot -hankkeen avustamana ruisleivän leipomisen saloihin tutustui maakunnassa yli sata leipuria. Myös paikalliset ruisleipätapahtumat tavoittivat runsaasti aiheesta kiinnostuneita. Tapahtumissa jaettiin tietoa muun muassa leipäjuuren saatavuudesta ja rukiin terveellisyydestä.

Syksyllä viljateema jatkui Veikeä Vilja – Kiva Kuitu -tapahtumilla perhekerhoissa. Toiminnalliset tapahtumat herättivät paljon keskustelua mm. terveellisestä ravitsemuksesta. Hevi Etsivä – kasvi- ja kasvien arvoitus -tilaisuudet pidettiin alakouluissa syksyllä. Tilaisuuksissa kasviksista nautittiin kaikilla aisteilla ja tämä oli koululaisten sekä opettajienkin mieleen.

Syksyllä järjestettiin Nuori Luonto -luontoretkeä yhteistyössä Arkiset Aromit ry:n kanssa. Luontoretkellä oli lähes sata lasta ja aikuista tutustumassa marjametsään kotitalousneuvojan johdolla.

Maamme ensimmäistä Lasten ruokakulttuuriviikkoa vietettiin Keski-Suomen kunnissa 3.9. - 7.9.2012. Viikon aikana lapset näkivät ja kokivat, mistä suomalainen ruoka tulee ja mitä sille tapahtuu ruokaketjun eri vaiheissa. Ruokakulttuuriviikolla lapset matkailivat ruokamaailmaan retkeilemällä metsiin, puutarhoihin, maataloille, ruoan tuottajien ja jalostajien työn ääreen sekä tietysti ruoan tekijöiden patojen lähetyville haistelemaan ja maistelemaan. Ruokakulttuuriviikolle haastettiin mukaan keskisuomalaisia ruokatoimijoita alkutuotannosta ruoan tekijöihin. Lisäksi mukaan on haastettu kuntien varhaiskasvatus- ja ruokapalvelut sekä esim. kuntapäätäjät. Viikon tapahtumiin osallistui yhteensä yli 800 lasta ja aikuista.

Lasten ruokakulttuuriviikon taustavoimina toimivat Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaisten lisäksi Pro Ruokakulttuuri -hanke (Jyväskylän ammattikorkeakoulu), Lasten ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa -hanke (Keski-Suomen sairaanhoitopiiri), MTK Keski-Suomi ja ProAgraria Keski-Suomi/Kasvi-idea Keski-Suomessa -hanke.

Ruokakursseille oli kysyntää aikaisempia vuosia enemmän, aiheina mm. kahvipöydän hurmaavat herkut, marsipaanikoristeet ja piparkakkutalot. ProAgria Keski-Suomen hallinnoiman Kasvi-idea Keski-Suomessa hankkeen kanssa toteutettiin ”mehumaijapäiviä marjatiiloilla”. Tapahtumat pidettiin marjatiiloilla, joissa oli avoimet ovet kiinnostuneille sekä neuvojat kertomassa marjojen viljelystä ja käytöstä. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin Lasten ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa -hankkeen kanssa yhteistyössä järjestettiin kolme yrttien kasvatus- ja käyttökoulutusta päiväkotien henkilöstölle yhdessä ProAgrian erikoisviljelyneuvojan kanssa.

Ween Maan Wiljaa -markkinoilla piirikeskuksella oli jo perinteeksi muodostunut puuro- ja kahvilateltta. Luomuruispuuro säilyttää suosionsa vuodesta toiseen, kuten myös Ween Maan Wiljaa -tapahtumakin. Tapahtumassa vieraili arvioilta yli 30 000 kävijää. KoneAgria näyttelyssä lokakuussa maa- ja kotitalousnaiset vastasivat grillitoiminnasta sekä henkilökunnan ja lehdistön kahvipalvelusta. Yhteistyötä jatkettiin tuttuun tapaan Paviljonki Ravintoloiden kanssa: piirikeskus vastasi talokoolaisten hankinnasta ja heidän työnjohdostaan. Molemmissa tapahtumissa oli myös opiskelijoita tutustumassa suurten tapahtumien järjestämiseen ja muonittamiseen. Uutuutena KoneAgriassa toteutettiin yhdessä Jyväskylän Ammattiopiston opiskelijoiden kanssa lapsille ja naisille suunnattuja toimintapisteitä.

Elokuussa käynnistyi Keruutuotteet Keski-Suomessa - esiselvityshanke. Hankkeen tarkoituksena on selvittää sekä keruutuotealan nykyinen tila Keski-Suomessa että edellytyksiä alan kehittämiseksi. Hankkeen esittelypöydällä Ween Maan Wiljaa -markkinoilla oli tunnistustehtävä syötävistä ja myrkyllisistä marjoista. Haasteelliseen marjatehtävään otti osaa yli sata ihmistä ja paikalla kävi myös suuri joukko muita asiasta kiinnostuneita.

Tunne lähimaisemasi

Piirikeskus ohjasi maisemanhoidon neuvontaan liittyvät työtehtävät muihin piirikeskuksiin. Vuoden aikana aloitettiin Mahdollisuutena maisema -hankkeen valmistelu. Hankkeen hakijana ja hallinnoijana toimii ProAgria Etelä-Savo / Maa- ja kotitalousnaiset ja osatoteuttajina ProAgria Keski-Suomi / Maa- ja kotitalousnaiset sekä Etelä-Savon ja Keski-Suomen ELY-keskukset. Hankkeen tavoitteena on sekä turvata että edistää maaseutumaiseman ominaispiirteiden ja maatalousalueiden luonnon biologisen monimuotoisuuden säilymistä Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa. Hankkeen rahoitus päätöstä odotetaan vuoden 2013 alkupuolella.

Monimuotoinen maaseutu yrittäjyys lähellä ihmistä

Piirikeskuksen neuvojat ohjasivat yrityksiä liiketoimintasuunnitelmien ja kannattavuuslaskelmien teossa. Yrittäjiä opastettiin myös erilaisten maaseudun pienyritysten kehittämistukien käyttöön. Yhteistyötä tehtiin tiiviisti ProAgrian yritysneuvonnan kanssa. Hygieniaoosaamistestejä järjestettiin tilauksesta ja Mirja Pummila teki Hyvää Suomesta -auditointeja.

Elintarvike yrittäjien verkottumiseksi ja keskisuomalaisen ruokakulttuurin edistämiseksi Keski-Suomen piirikeskus jatkoi läheistä yhteistyötä Jyväskylän ammattikorkeakoulun elintarvike- ja matkailuhankkeiden kanssa. Piirikeskuksen toimihenkilöt olivat aktiivisesti mukana vuosille 2012 -2020 laadittavassa Keski-Suomen ruokaketjun kehittämisstrategian valmistelussa, josta vastuu on Jyväskylän Ammattikorkeakoulun ProRuokakulttuuri-hankkeella.

Piirikeskus järjesti yhteistyössä Keski-Suomen Yrittäjän naisten, Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Finnveran kanssa jo perinteeksi muodostuneen Naisyrittäjyysseminaarin – naisenergiaa maalta ja kaupungista, tällä kertaa teemalla ”osaava työnantaja”. Tilaisuuteen osallistui yli sata henkilöä. Piirikeskus järjesti myös kolme koulutusta liittyen elintarvikelainsäädännön muutoksiin.

Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaiset osallistuivat valtakunnalliseen Green Care -seminaariin Mikkelissä ja kahteen maakunnalliseen työpajaan. Työpajoissa päätettiin sidosryhmien kanssa toimenpiteistä joilla Green Care -toiminnasta tiedotetaan ja tuodaan esimerkein esille mahdollisuuksia hyödyntää liiketoimintaa asiakaslähtöisesti.

Järjestö lähellä

Vuoden aikana pidettiin yhdistysten taloushallinnan koulutukset seutukunnittain, yhteensä kuusi tilaisuutta. Talousosaamisen parantamisen lisäksi tilaisuuksien tavoitteena oli tehdä järjestön toimintaa sekä toimi- ja luottamushenkilöitä tutuksi sekä madaltaa kynnystä palveluiden käyttöön ja yhteydenottoihin. Myös seutukunnallisen yhteistyön lisääminen oli tavoitteena tilaisuuksissa.

Koulutuksia varten koottiin Taloudenhoito yhdistyksessä -opas. Oppaassa on mm. tietoa taloudenhoidosta ja vastuista, kirjanpidosta, verotuksesta ja hinnoittelusta. Oppaaseen on koottu myös liitteeksi asiakirjamalleja. Järjestöväki otti tilaisuudet hyvin vastaan ja piirikeskukseen tuli tilaisuuksien jälkeen suoraa palautetta ja ideoita toiminnan kehittämiseen.

Vuosittainen edustajakokous pidettiin Järvilinnan Taidekeskuksessa Laukaassa. Kokousasioiden käsittelyn lisäksi tutustuttiin paikan historiaan ja vierailtiin taitelijoiden työpajoissa.

Maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta tiedotettiin yhdistyskirjeillä, sähköpostitse, verkkosivuilla, ProAgria Keski-Suomen tiedotussivuilla Suomalaisessa Maaseudussa sekä Facebookissa. Myös KOTI-lehteä on markkinoitu aktiivisesti erilaisissa tilaisuuksissa.

Tapahtumat

- 22. - 23.2. Opintomatka Etelä-Pohjanmaalle
- 13.4. Naisyrittäjyysseminaari, Jyväskylä
- 25.4. Seudullinen kehittämisspäivä, Pihtipudas
- 3.5. Seudullinen kehittämissilta, Multia
- 15.5. Seudullinen kehittämissilta, Jämsä
- 4.6. Seudullinen kehittämissilta, Joutsa
- 11.8. Mehumaijapäivä, Muurame
- 12.8. Mehumaijapäivät, Keuruu ja Jyväskylä
- 29.8. Valtakunnallinen kalastuspäivä, Jyväskylä
- 30.8. - 1.9. FinnMETKO2012, Jämsä
- 4.9. Lasten Ruokakulttuuriviikon seminaari, Jyväskylä
- 7.9. Kasvaako porkkana puussa? Avoimet ovet luomutilalla, Petäjävesi
- 12.9. Maaseutu kaupungissa, Jyväskylä
- 15. - 16.9. Ween Maan Wiljaa -kala- ja elomarkkinat, Jyväskylä
- 6.10. Varsinainen edustajakokous Järvilinnan Taidekeskus, Laukaa
- 24. - 27.10. KoneAgria -maatalouskonenäyttely, Jyväskylä
- 2.11. Maaseutugaala, Jämsä
- 19.11. Seudullinen kehittämissilta, Konnevesi
- 1.12. Seudullinen kehittämisspäivä, Kannonkoski

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana:

Keruutuotteet Keski-Suomessa esiselvityshanke

Piirikeskus mukana toteutuksessa:

Kasvi-idea Keski-Suomessa - tiedonvälityshanke (ProAgria Keski-Suomi)

Keski-Suomen maaseutumatkailun kilpailukyvyn parantaminen tiedottamisen keinoin (Maalla-tiedotushanke, Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

Pro Ruokakulttuuri (Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

Ruokaketjuilla kasvuun – Keskisuomalaisen lähiruokaketjun rakentaminen -hanke (Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

Verkostot perheyrittäjän apuna muutosvalmiuden haasteissa: Näkökulmaverstas yrittäjille (Maaseudun Sivistysliitto)

Lasten ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa -hanke (Sapere III, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri)

KYMENLAAKSON MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta 2012

Puheenjohtaja	Merja Pekkala, Iitti
Varapuheenjohtaja	Marja-Leena Mäkelä, Kouvola Elimäki
Jäsen	Anu Porkka, Kouvola, Valkeala
”	Tuija Punkanen, Kouvola, Anjalankoski
”	Marianna Kansikas, Kouvola, Valkeala
”	Heljä Nopanen, Hamina
”	Päivi Koskinen, Hamina
”	Airi Pieksemä, Kouvola, Ummeljoki
”	Päivi Metso, Kouvola, Myllykoski
”	Maarit Helkala, Kouvola, Elimäki
”	

Kymenlaakson Maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa painottui ruokakulttuurin edistäminen ja reseptiikan kehittäminen kuluttajien ja erityisesti matkailuelinkeinon tarpeisiin. Piirikeskuksen Loving local Values -kylämatkailuhankkeen avulla jatkettiin paikalliskulttuuriin perustuvan kylämatkailun edistämistä. Hanke keskittyy maaseutukulttuurien eri osa-alueiden tuotteistamiseen, mukaan lukien myös maisema. Ympäristöneuvonta painottui maatalouden vesiensuojeluun ja luonnonhoidon edistämiseen.

Ruokaneuvot lähelläsi

Kotitalousneuvonnassa Ruisleipätalkoot –kampanjatapahtumat olivat suosittuja. Leivontakurssin lisäksi olimme Ruisleipätalkoiden merkeissä mukana neljässä tapahtumassa, yhteensä kuutena päivänä. Meidän Maaseutufestivaaleilla, Ekomaan ympäristötorilla, Lähiruokamessuilla ja Maaseutumarkkinoilla ruisleivän leivontaohjeet ja leipäjuuri olivat suuressa suosiossa.

Kymenlaaksolaisen ruokakulttuurin tuotteistaminen oli Kymenlaaksolaisen pitopöytäkilpailu tavoitteena. Yhteistyötä tehtiin paljon eri sidosryhmien kanssa. Maakunnan toimintaryhmät, Kymenlaakson liitto/Kesäyliopisto, Martat ja Kymenlaakson Keittiömestarit olivat tärkeimmät yhteistyökumppanit.

Tunne lähimaisemasi

Maisemanhoidon neuvonnassa painopiste oli vesiensuojelun suunnittelussa. Junkkarinjärven ja Muhjärven valuma-alueelle aloitettiin kosteikkojen, suojavyöhykkeiden ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelman laadinta. Lisäksi toteutettiin vesiensuojelusuunnittelua RAVI (Ravinteet saaton – vesistöt kuntoon) –hankkeessa yhteistyössä Kaakkois-Suomen ELY –keskuksen ja ProAgrian kanssa. Erityistukisuunnittelussa ja -neuvonnassa painopiste oli myös suojavyöhykkeiden edistämässä sekä sopivien kosteikkokohteiden kartoituksessa. Maisemalaidunnuksen ja luonnon monimuotoisuuden suunnittelu eteni Naudanlihaa kannattavasti –hankkeeseen osallistuneilla maataloilla.

Monipuolinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Matkailuyritysten verkostoitumisen tukeminen ja toimialan kehittäminen jatkui Loving local Values –hankkeen yhteydessä. Kymenlaakson alueella on laadukkaita matkailuyrityksiä, joiden palveluille on kysyntää. Toimialan asiakkaista merkittävä osa on venäläisiä. Matkailutuotteiden suunnittelu alueellisista aidoista kulttuurillisista lähtökohdista on maaseudulla toimivien matkailuyritysten voimavara. Tarinoiden ja kulttuuriperinnön kerääminen aloitettiin Kymenlaakson Kylien Sopiva Kylä –hankkeen kanssa yhteistyössä.

Järjestö lähellä

Järjestötyössä jatkettiin Kymenlaakson Helmiä –päivän toteuttamista, joka tänä vuonna järjestettiin Korian Pioneeripuistossa Paikalla oli yhteensä kolmekymmentä naista, miestä ja lasta vaeltamassa tuttuja polkuja ja tutustumassa alueen historiaan ja luontoon.

Järjestömme lehti Koti kulki tapahtumissa mukana ja markkinoimme sitä myös aktiivisesti. Herkkujen Suomi- tapahtumassa senaatintorilla. Meidän Maaseutu –festivaaleilla ja Lähiruokamessuilla Elimäellä piirikeskus ja järjestöasiat olivat näkyvästi esillä.

Järjestölle vuosi 2012 on muutoksen vuosi, sillä ProAgria Kymenlaakson ja Kymenlaakson Maa- ja kotitalousnaisten liittyminen ProAgria Etelä-Suomeen 2013 tuo muutoksia myös järjestön toimintaan. Paikalliset palvelut säilyvät, mutta uutta toimintaa saadaan järjestettyä naapurimaakuntien kanssa yhteistyössä. ProAgria Etelä-Suomeen liittymisestä lähetettiin tiedot loppuvuodesta. Kaikille maa- ja kotitalousnaisten jäsenille lähetettiin jäsentiedote asiasta.

Tapahtumat

18.4.2012	Maaseutufoorum, Kuusankoski
26.4.2012	Maaseutumessut, Kotka
26.5.2012	Ekomaan Ympäristötori, Kouvola
5.6.2012	Helmiä –päivä, Korja
25.-26.8.2012	Meidän Maaseutu –festivaali, Kouvolan ravirata
8.-9.9.2012	Elimäen Lähiruokamessut

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana

- Loving Local Values- hanke 2011-2014

Piirikeskus mukana toteutuksessa

- Ravi (=Ravinteet satoon – vesistöt kuntoon –hanke) (Kaakkois-Suomen ELY –keskus)
- Naudanlihaa kannattavasti (ProAgria Kymenlaakso ry.)
- Kaakkois-Suomen tukitieto –hanke (ProAgria Kymenlaakso ry.)

LAPIN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Hallitus

Puheenjohtaja	matkailuyrittäjä	Anu Tammela	Tervola
Varapuheenjohtaja	metsätalousinsinööri	Taina Kuusela	Simo
Jäsen	koulutuspäällikkö	Helena Ailunka	Rovaniemi
Jäsen	perushoitaja	Kaisa Alatarvas	Posio
Jäsen		Sonja Välimaa	Ylitornio
Jäsen	johtaja	Simo Alaruikka	Rovaniemi
Sihteeri	vt. toiminnanjohtaja	Anneli Salmela	Kemijärvi

Lapin Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksen neuvontavuosi oli vilkas ja monipuolinen. Valtakunnalliset kampanjat otettiin maakunnassa vastaan hyvin. Piirikeskuksessa oli töissä kaksi henkilöä, vt. toiminnanjohtaja sekä maisemanhoidonneuvoja.

Kotitalousneuvonnassa kohderyhmänä olivat nuoret perheet ja koululaiset, joille järjestettiin tapahtumia eri kampanjoiden merkeissä.

Yhteistyössä MMM/ MTK:n kanssa järjestettiin Ruisleipätalkoot tapahtumia, yhdistyksissä ruisleivän leivontakurssit olivat suosittuja, myös valtamedia oli kiinnostunut tapahtumista. Seuran ja säätiön myöntämällä rahoituksella saimme kurssitoimintaa viriämään paikallisyhdistyksiin. Olemme kehittäneet piirikeskuksen toimintaa niin, että piirikeskukseen palkataan 1.3.2013 vakituinen toiminnanjohtaja, jolla on myös yritysneuvonta osaaminen sekä maisemanhoidonneuvoja, joka jatkaa Maisemat Ruotuun hankkeessa. Taajaman naiset kiinnostuivat maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta ja perustivat Rovaniemen kaupunkiin Rovaniemen maa- ja kotitalousnaiset ry yhdistyksen.

Maisemanhoitoon liittyvä ja Ely- keskuksen rahoittama Maisemat Ruotuun – hankkeen puitteissa on järjestetty kyläkävelyjä, kartoitettu arvokkaita maisema-alueita sekä avustettu rahoitusten hakemisessa. Toimintaan on liittynyt neuvontaa, koulutusta ja konsultointia. Lisäksi maisemanhoidonneuvoja osallistui EDL (EUROPE DIRECT –tiedotusverkosto) ja Eurooppa päivän toteutukseen.

Syyskuun lopulla osallistuimme keskusliiton järjestämään syysseminaariin, joka pidettiin Rovaniemellä. Mukana olivat piirikeskusten puheenjohtajat, toiminnanjohtajat sekä keskusliiton kehityspäälliköt.

Maa- ja kotitalousnaisten hallitus on pitänyt neljä kokousta vuoden aikana. Kokouksiin osallistui edustaja myös ProAgraria Lapin hallituksesta. Osallistuimme ProAgrarian johtoryhmän kokouksiin maa- ja kotitalousnaisten toiminnan kautta. Olemme saaneet uusia yhteistyökumppaneita, joiden kanssa on järjestetty erilaisia kampanjoita ja järjestöllisiä tapahtumia.

Ruokaneuvot lähelläsi

Valtakunnallisen elintarvikekampanjan viljan puolesta kampanjoitiin koko vuoden ajan. Maakunnallisen Ruisleipätalkoo-tapahtuma järjestettiin Tervolassa Maaseudulta käsin messujen yhteydessä. Tilaisuudessa järjestettiin leivontanäytöksiä, myytiin ruisleivän juurta ja kerrottiin viljan terveellisistä vaikutuksista. Samassa tilassa oli esillä järjestökampanja Keitetääs – kahvit kahvimyssy- ja kahvikuppinäyttely, järjestötuotteiden myyntipiste ja messukahvila, jota hoitivat Peuran maa- ja kotitalousnaiset. Ruisleivän leivontakurssit olivat suosiossa koko vuoden ajan.

MLL:n perhekahviloiden kanssa, järjestettiin tietoiskuja teemalla Veikeä vilja- kiva kuitu, tapahtumissa kerrottiin viljaisia vaihtoehtoja välipalalle sekä Älä ruoki hukkaa – kampanjan puitteissa, etsittiin keinoja, miten voisi vähentää kotitalouksissa syntyvää ruokahävikin määrää.

Yhteistyössä koulujen kanssa järjestetyt Hevi etsivä – kasvisaarten metsästys tapahtumissa neuvonnan pääpaino oli erilaisten kasvien tunnistamisessa käyttäen hyväksi kaikkia aisteja.

Tehtäväradalla opeteltiin tunnistamaan kasviksia kaikilla aisteilla, katsomalla, haistamalla, tunnus-
telemalla ja maistamalla. Lisäksi kerroimme vinkkejä miten kasviksia voisi monipuolisesti käyttää ja
minkä verran kasviksia tulisi olla ruokalautasella. Kasvispäivät olivat innostavia ja kasvisaarten
löytäminen oli jännittävää. Kasvistapahtumiin osallistui 388 oppilasta. Koko perheen luontoretki-
pahtuman kautta tutustuttiin luonnonmarjoihin, kasveihin ja sieniin yhdessä Pellon päiväkodin las-
ten kanssa.

Ruoka- ja leivontakursseja pidettiin yhteistyössä kansalaisopiston ja jäsenjärjestöjen kanssa.
Kurssitoimintaa toteutettiin yhteistyössä myös OK- opintotoiminnan kautta sekä Lapin Maatalous-
seuran ja Peräpohjolan maatalouden edistämissäätiön myöntämällä rahoituksella. Kurssiaiheita
olivat mm. Lapin perinneruokakurssi, lähiruokaa kalasta sekä ruisleivänleivonta kurssit. Ruokaan ja
leivontaan liittyviä harrastepohjaisia kursseja pidettiin yhteensä 28 kpl.

Tunne lähimaisemasi

Toiminta painottui pääosin Lapin ELY-keskuksen Maisemat Ruotuun – hankkeen toteuttamiseen.
Vuoden aikana järjestettiin kyläkävelyitä, tehtiin neuvontakäyntejä, pidettiin kyläiltoja kylämaise-
manhoitoon liittyen ja esiteltiin maa- ja kotitalousnaisten tarjoamia palveluja eri tapahtumissa. Toi-
mintaa oli Etelä- ja Keski-Lapissa. Maisemanhoitopalveluita tuotiin esille maakunnan tiedotusväli-
neissä kuten lehdissä, radiossa ja facebookin-sivuilla. Lisäksi pidettiin harrastepohjaisia kursseja
jäsenyhdistyksille yhteistyössä Lapin Maatalousseuran, Peräpohjolan maatalouden edistämissää-
tiön, kansalaisopiston ja Opintotoiminnan keskusliiton kanssa. Kurssiaiheita olivat mm. paju- ja
risutyöt, somat sammalveistokset tai perennanpenkin suunnittelu.

Monimuotoinen maaseutu-yrityksi lähellä ihmistä

Maaseudun pienyritysneuvonnassa ja koulutustapahtumissa asiantuntijapalveluita myytiin Itä-Lapin
ammattiopiston hallinnoimalle hankkeelle ”Luonnontuotteita Itä-Lapista”, osallistumalla näyttötutkin-
tojen arviointiin.

Järjestö lähellä

Maa- ja kotitalousnaisia on aktivoitu yhteiseen toimintaan. Lapin Maatalousseura ja Peräpohjolan
edistämissäätiön myöntämällä toimintarahalla jäsenyhdistysten kurssitoimintaa saimme viriämään
myös sellaisiin yhdistyksiin, joissa toiminta on meinannut hiipua. Naisvoimaa-päivää vietettiin yh-
teistyössä kirjastojen kanssa. Edustajakokousta ja järjestön virkistyspäivää vietettiin Rovaniemellä,
yhteistyössä Lapin Metsän omistajien liiton, Stora Enson, Rovaniemen ammattikorkeakoulun sekä
Lapin ammattiopiston kanssa. Juhlan aiheena olivat Naiset ja Metsä.

Lapin ammattiopiston Polut - hanke kokosi tilaisuuteen upean luonnontuotealan näyttelyn. Esillä oli
myös järjestömmme kampanja Keitetääs – kahvit, jossa esillä oli yhdistysten tuomia pannumyssyjä,
kuparikahvipannuja ja erivuosilta kahvikuppeja ja lautasia.

Toiminnan ja tunnettuuden lisäämiseksi, järjestettiin erilaisia kampanjoita, tapahtumia ja virkistys-
päiviä sekä osallistuttiin muiden tahojen järjestämiin tilaisuuksiin. Tapahtumissa on ollut maa- ja
kotitalousnaisten näyttävät osastot, missä on kerrottu naisten toiminnasta, esitelty ja myyty järjes-
tötuotteita sekä markkinoitu KOTI- lehteä. Maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta on tiedotettu yh-
distyskirjeillä, Facebook-sivuilla, verkkosivuilla, Kotilehden, Maaviestin, Lapin radion, sekä sähkö-
postin välityksellä. Taajaman naiset kiinnostuivat maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta ja perusti-
vat Rovaniemen kaupunkiin Rovaniemen maa- ja kotitalousnaiset ry yhdistyksen.

Yhteistyöpalavereita on pidetty mm. K- raudan, Lapin Metsäkeskuksen sekä Rovaniemen ammat-
tikorkeakoulun kanssa.

Perinteiseksi muodostunutta Sadonkorjuujuhlaa ja kiitosjumalanpalvelusta vietettiin Posiolla, yhteistyössä maa- ja kotitalousnaisten, seurakunnan, kunnan, MTK:n ja 4H-yhdistyksen kanssa.

Tapahtumat

- 03.02. Naisvoimaa päivä, Kemijärven kirjasto
- 21.04. Lapin maa- ja kotitalousnaisten edustajakokous, Rovaniemi
- 21.04. Järjestöväen virkistyspäivä, Rovaniemi
- 5.-6.5. Lapin Rakentajamessut Rovaniemi
- 09.05. ProAgria Lapin vuosikokous, Rovaniemi
- 21.05. Järjestöilta, Rovaniemi
- 22.05. K-rauta, puutarhailta, Rovaniemi
- 26.05. Metsä- ja puutarhapäivät, Rovaniemi
- 06.06. K-raudan pihapäivä, Rovaniemi
- 01.07. Papatuspäivä eli perinnepäivä Kemijärvi
- 06.08. Kyläkävely, Vaattojärvi, Kolari
- 14.08. Kyläkävely, Simonkylä, Simo
- 23.08. Kyläkävely, Kolari
- 25.26.8. Maaseudulta käsin messut Tervola, Ruisleipätalkoot
- 01.09. Kyläkävely, Ylikärppä, Simo
- 03.09. Kyläkävely, Liakka, Tornio
- 12.09. Kyläkävely, Sieppijärvi, Kolari
- 16.9. Sadonkorjuu kiitosjumalanpalvelus Posio
- 16.9. Sadonkorjuujuhla, Posio
- 19–20.9. Toimi- ja luottamushenkilöiden Syysseminaari, Rovaniemi

Hankkeet

Piirikeskus on osallistunut toteutukseen:

- Luonnontuotteita Itä-Lapista – hanke
- Lapin ELY-keskus Maisemat Ruotuun – hanke

OULUN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Hallitus

puheenjohtaja	emäntä	Helena Pitkälä, Haapavesi
varapuheenjohtaja	emäntä	Anita Junntila, Tyrnävä
jäsen	toiminnanjohtaja, opisk.	Eeva-Kaisa Karhu, Utajärvi
jäsen	emäntä	Ulla Käkilehto, Kuusamo
jäsen	emäntä	Armi Nikola, Siikajoki
jäsen	emäntä	Auli Vuolteenaho, Haapajärvi
jäsen, sihteeri	toiminnanjohtaja	Maija-Liisa Tausta-Ojala, Oulu

Oulun Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksen neuvontatyössä on tavoitteena maaseudun naisten, perheiden ja ihmisten hyvinvoinnin edistäminen, yritystoiminnan vahvistaminen, ruokaa ja elintarvikkeita käsittelevien maaseudun yritysten laadun, omavalvonnan ja hygieniatason kohottaminen, kotitaloudellisen ja kuluttaja neuvonnan antaminen sekä laaja-alaisen ympäristön- ja maisemahoidollisen neuvonnan toteuttaminen yhteistyössä sidosryhmien ja alueella toimivien muiden hankkeiden kanssa. Vuosi 2012 on ollut kaikilla neuvontamme osa-alueilla aktiivista käytännön neuvonta- ja vaikuttamistyötä. Tärkeimpiä esillä olleita teemoja ovat olleet lähiruoka ja ruokapiirit, ympäristön monimuotoisuus, maaseudun perheiden ja naisten yrittäjäyys niin käsityö-, elintarvike- kuin hoivapalvelujen osalta. Jokaisella neuvonnan avaintulosalueella on tehty sekä jäsen- ja asiakasneuvontatyötä että verkosto- ja sidosryhmäyhteistyötä. Piirikeskuksen hallitus on pitänyt vuoden aikana 6 kokousta

Ruokaneuvot lähelläsi

Maa- ja kotitalousnaisten teemaelintarvikkeena oli vuonna 2012 vilja – Viljasta virtaa. Teeman toteuttamiseen osallistuttiin luentojen, tiedottamisen, kurssien ja näyttelyjen avulla. Viljan monipuoliseen käyttöön liittyviä ruokakursseja järjestettiin läpi vuoden. Vilja -teeman toteuttamiseen osallistuivat aktiivisesti sekä maa- ja kotitalousnaisten yhdistykset että piirikeskuksen toimihenkilöt. Jokaiseen Maaviesti –lehteen on laadittu vilja –teemaan sopiva ruokajuttu.

Ruuanvalmistuskursseja pidettiin mm. seuraavista aiheista: Viljasta virtaa, Ruisleipä, Kahvipöydän hurmaavat herkut, Koukussa kalaan, Miesten ruokakurssi, Sienet suuhun ja säilöön, Salaatit ja yrtit, Makeiset, Voileipäkakut, Täytekakut. Kurssitoimintaa on toteutettu yhteistyössä OK-opintokeskuksen kanssa.

Vuoden aikana toteutettiin Älä ruoki hukkaa tilaisuuksia lasten päiväkerhoissa sekä Kasvisaarten metsästys -tapahtumia kouluissa. Syksyllä järjestettiin lapsille luontoretki. Kotitalousneuvonnan esitelmää on pidetty kodin kemikaaleista sekä ravitsemuksen perusteista. Kotitalousneuvoja Helena Lahdenperä on kuulunut maa- ja kotitalousnaisten valtakunnalliseen nettineuvojaverkostoon.

Tunne Lähimaisemasi

Pohjois-Pohjanmaan kunnat, kylät ja asukkaat osallistuivat aktiivisesti tilaisuuksiin ja tapahtumiin, joissa aiheina olivat maaseutu-ympäristön hoito, vesiensuojelu, kulttuurihistoriallisten arvojen vaaliminen, umpeenkasvun ehkäisy ja perinnemaisemien hoito.

Vuoden 2012 aikana edistettiin maaseudun elinvoimaisuutta monella eri sektorilla. Suomen Metsäkeskuksen hallinnoima Bioenergian edelläkävijät –hankkeen maisemaosio saatettiin

loppuun. Maisemanhoitoon liittyvän osa-alueen yhtenä tuloksena syntyivät bioenergia-maisema hoitokortit joilla oli tarkoitus selvittää periaatteita maisemallisten bioenergia-raivauksien osalta, saada parempaan tietoisuuteen lähimaiseman arvokkaita maisemakohteita ja innostaa alueen toimijoita tekemään maisemanhoitotöitä niin että niistä olisi saatavilla entistä enemmän myös kustannushyötyjä. Ohjekorttien taustalla ovat mm. maisemaselvitykset joita on tehty vuosien 2010-2012 aikana Pudasjärvelle, Raaheen, Pyhännälle ja Liminka. Kentällä on ymmärretty umpeenkasvaneiden alueiden, jokivarsien ja joutoalueiden raivauksien tarve ja bioenergia mahdollisuudet hoidon kustannuksia vähentävänä tekijänä. Bioenergiaan liittyviä teemoja pidetään jatkossakin yllä maisemanhoidon tilaisuuksissa. Aihe on saanut innostuneen vastaanoton Pohjois-Pohjanmaan kylillä.

Monivaikutteiset kosteikot ja vesiuomien muotoilu olivat edelleen suosittuja aiheita riistatalouden, luonnonhoidon kuin vesiensuojelunkin kannalta. Vuoden 2012 erityistukien painopistealueet olivat Pohjois-Pohjanmaan ELYn alueella maatalouden monivaikutteiset kosteikot ja luomu. Nämä teemat olivat myös esillä maisemanhoidonneuvonnan tapahtumissa läpi vuoden. Keväällä järjestettiin noin 15 tilaisuuden sarja käsitellen kosteikoita yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELYn, metsäkeskuksen ja riistakeskuksen kanssa. Myös luonnonlaitumet ja laidunpankki olivat esillä emolehmä- ja lammastiloille suunnatuissa tilaisuuksissa. Vuoden aikana mietittiin millä tavoin luonnonhoito ja luomu tuovat lisää kannattavuutta erilaisille tiloille.

Maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa painottui käytännönläheinen neuvonta ja vuoden aikana mietittiin maaseudun asukkaita ja maaseutu ympäristöä koskevia erityiskysymyksiä liittyen esim. maisemalaiduntamiseen, tilusjärjestelyihin ja eroosion estämiseen perunanviljelyalueilla. Tärkeänä työvälineenä maaseutu ympäristöhoidon edistämiseksi olivat erilaisen maatalouden ympäristötukimuotojen mahdollisuuksista tiedottaminen niin viljelijöille kuin yhdistystoimijoille. Näihin kaikkiin seikkoihin kiinnitettiin huomioita myös maatilojen ympäristöhoitoon liittyvässä neuvonnassa. Esim. erityistukisuunnittelua tehtiin usealle sadalle merenrantaniittyhehtaarille kevään 2012 aikana. Ympäristöneuvontaan kuului myös tapahtumia lähiruoan edistämiseksi, esimerkkinä suoramyyni- ja lainsäädäntöasioista tiedottaminen. Vuoden 2012 lopussa uusittiin YmpäristöAgro-hankkeen nettisivut. Nettisivujen kautta saadaan tietoa nopeasti esimerkiksi viljelijöille tulevan ohjelmakauden suunnitelmista ja päättyvän ohjelmakauden käytännöistä.

Tulevan ohjelmakauden osalta osallistuttiin suunnittelutyöryhmiin ja tehtiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa kannanottoja liittyen uuteen ohjelmakauteen. Hanketyön avulla saatiin toimintaan tuloksia ja näkyvyyttä. Tilaisuuksia, tapahtumia ja luentoja kertyi kaikkiaan 104 kpl joissa osallistujia 1519 kpl, Kyläkävelyitä pidettiin 2 kpl sekä näyttelytapahtumia 1 kpl, joissa 324 kävijää. Ympäristöneuvontaa 51 kpl ja mediapalveluita 110 kpl. Erilaisia laaja-alaisia suunnitelmia tai raportteja valmistui kaikkiaan 9 kpl, lausuntoja annettiin 4 kpl ja erityistukisuunnitelmia tehtiin 10 kpl.

Yhteistyötä tehtiin Pohjois-Pohjanmaan maaseudun asukkaisiin ja yrityksiin kohdistuvassa neuvonnassa: MTK Pohjois-Pohjanmaa (vesiensuojelu), Oulun Riistanhoitopiiri (riistan ja luonnon elinympäristöjen hoito), Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa (metsäluonnonhoito), Pohjois-Pohjanmaan ELY keskus - maaseutu ja ympäristö (ympäristötuet, perinnemaisemat ja vesiensuojelu), Pohjois-Pohjanmaan liitto (kulttuuriympäristön ja maiseman hoito, aluerakenne ja maaseutualueet), Oulun kaupunki ja Metsähallitus.

Omina hankkeina olivat YmpäristöAgro ja YmpäristöAgro II hanke. YmpäristöAgro-hanke päättyi vuoden 2012 lopussa ja YmpäristöAgro II –hankkeen toteutusaika on 2011-2014. YmpäristöAgro II –hanke sisältää neljä erillistä laajaa osiota: maatalouden ympäristöasiat, luonnonmukainen tuotanto, lähiruoka, maatalousmaan käytön uudet näkökulmat ja eläinten hyvinvointi. Tavoitteena on myös välittää tietoa uusista ja olemassa olevista maaseudun ympäristöhoidon rahoitusmuodoista sekä valmistautua maatalouspolitiikan muutokseen,

cap:n viherryttämiseen ja tulevaan ohjelmakauteen. Osallistuimme myös ProAgraria Oulun hallinnoimaan haja-asutuksen jätevesineuvonnan jatkohankkeeseen Jätevesihanke 2012. Aloitettiin uusi hanke VYYHTI, Vesistöt ja Ympäristö Yhdessä Hyvään Tilaan. Yhteistyötä tehdään Pohjois-, Keski- ja Etelä -Pohjanmaan kanssa. VYYHTI tekee myös yhteistyötä YmpäristöAgron kanssa tietyin osin.

Mukana toteutuksessa tai työryhmissä oltiin Neittäväjoen valuma-alueen maatalousalueiden monivaikutteisten kosteikkojen suunnittelussa, Bioenergian edelläkävijät maisemaosiossa Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaan sopimusyhteistyökumppanina, SYKE:n ja ELY:n Waterpraxis alueellisten vesienhoitosuunnitelmien edistämishankkeen työryhmissä ja ohjausryhmässä. Yhteistyötä tehtiin myös HevosAgro-, MASVA-, MTK Pohjois-Suomen Maaseudun kehittämis-, Oulun kaupungin KantriOulu-, Pohjois-Pohjanmaan ELYn Tiedottamalla parempaan vesien tilaan- ja Riistakosteikkolife- hankkeissa.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Maaseudun pienyrittäjyyttä tukevaa neuvontaa on toteutettu ohjaamalla aloittavia yrittäjiä, opastamalla tuotekehityksessä ja hinnoittelussa, ohjaamalla liiketoimintasuunnitelmia, tekemällä laskelmia sekä antamalla muuta yrittäjä/yrityskohtaista neuvontaa niin puhelimitse kuin yrityskohtaisin käynnein.

Omavalvontaan ja hygieniaan liittyvä koulutus ja neuvonta on tärkeä ruokapalvelu- ja elintarvikeyrityksille suunnattu yritysneuvonnan palvelu. Neuvontatyö on suunnattu erityisesti maaseudulla toimiville ruoka- ja majoituspalveluja tarjoaville yrityksille sekä muille elintarvikkeita käsitteleville yrityksille. Omavalvontasuunnitelmien laadinnassa ja päivityksessä on ohjattu yrittäjiä.

Elintarvikeyrittäjien alueellista verkostoitumista on edistetty osallistumalla Ruoka-Suomen teemaryhmän toimintaan sekä toimimalla maakunnallisena toimijana Aitoja makuja -hankkeessa, jossa on täydennetty nettiportaalia kokoamalla pohjoispohjalaisia pieniä elintarvikeyrityksiä valtakunnalliseen rekisteriin. Aitoja makuja –nettiportaalia on esitelty ja tehty tunnetuksi yrittäjille ja kuluttajille järjestämässämme koulutuksissa ja tapahtumissa. Aitoja makuja –hanketta on toteutettu osana YmpäristöAgro II –hanketta. Teemaryhmän työhön liittyen olemme tehneet mikroyrityksille suunnattua tuotekorttia tunnetuksi järjestämällä tuotekorttityöpajoja.

Yritysneuvonnassa hanketoiminnalla on suuri merkitys. Maaseutu- ja naisyrittäjät olivat kohderyhmänä monissa hankkeissa, kuten Taitajien tierna –jatkohanke, Hyvinvointipalveluyrittäjyys toimivaksi – HYPYT –hanke, Masva – hanke, Bothnian ala carte –hanke sekä YmpäristöAgro –hanke.

Taitajien tierna –jatkohanke esitteli tammikuussa Helsingin matkamessuilla Pohjois-Pohjanmaan yhteisosastolla hankkeessa mukana olleiden käsityö- ja elintarvikealan yritysten tuotteita. Kevätkaudella 2012 hankkeen toimenpiteiden onnistumista arvioitiin yrittäjille lähetetyllä sähköisellä kyselyllä. Vastausten perusteella hankkeen järjestämät tapahtumat ja koulutukset olivat olleet osallistujien mielestä hyödyllisiä ja asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Hankkeen aikana toteutetut yhteisesiintymiset tiivistivät selvästi yrittäjien keskinäistä yhteistyötä. Loppukirinä Tierna-tapaamisissa selvitettiin paikallistuotteiden kivijalkamyymälän perustamismahdollisuudet Oulun keskustaan. Yrittäjät saivat koulutusta osuuskuntatoiminnasta. Viisi käsityöläistä perusti osuuskunta Oulun Myräkän.

Taitajien tiernassa saatuja hyviä käytäntöjä jatkettiin Bothnia á la carte –hankkeessa. Tavoitteena hankkeessa on Pohjois-Pohjanmaan matkailualan, käsityö-, elintarvike- ja maaseudun yritysten yhteistyön lisääminen ja palvelujen ja toimintojen kehittäminen hankkeen aikana luotavan Bothnia á la carte –verkoston avulla. Hankkeessa keskitytään paikallisten ja alueellisten ruokaperinteiden, käsityö- ja kulttuuritaitojen edistämiseen ja tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen pienryhmissä. Lisäksi hankkeessa valmisteltiin 4.-6.9.2013 Pohjoiset maut – Arctic Flavours kansainvälistä ruokamatkailutapahtumaa Oulussa. Lokakuussa hankkeessa järjestettiin opintomatka Italian Torinon

Terra Madre tapahtumaan ja Salone del Gusto –ruokamessuille. Matkan päätavoitteena oli Slow Food –toimintaan ja italialaiseen ruokakulttuuriin tutustuminen. BC-hanketta ja MASVA-yritysneuvonnan yhteistyötä esiteltiin infotilaisuuksissa Kuusamossa, Oulussa ja Raahessa. Kuusamoon ja Ouluun perustettiin loppuvuodesta pienryhmät, joissa alueellinen ruokamatkailun kehittämistyö jatkuu vuonna 2013.

Ryhmä Taitajien tiernan kautta toisensa löytäneitä käsityörittäjiä halusi kehittää toimintaansa yritysryhmähankkeen avulla. Vuoden lopussa aloitettiin viiden käsityörittäjän kanssa Kämmenviesti –yritysryhmähanke. Hanke jatkuu vuoden 2014 loppuun.

Ruukin MTT:n kanssa toteutetaan Peruna paremmaksi –hanketta, jonka tavoitteena on koko perunaketjun kehittäminen viljelystä ruoantuotantoon ja -valmistamiseen asti. Oulun maa- ja kotitalousnaiset toimivat yhteistyössä ammattikeittiöiden ja viljelijöiden kanssa. Tavoitteena on saada toimiva keskusteluyhteys keittiöiden, jalostuksen ja viljelijöiden kesken. Hankkeessa tehtiin perunaseurantoja ammattikeittiöillä, joissa arvioitiin perunan käyttäytymistä kypsennyksessä, verrattiin eri kypsennystapoja, tiedusteltiin keittiöhenkilöstön ja asiakkaiden kokemuksia perunan laadusta. Viljelyosioissa jäljitettiin keittiöillä käytössä olleet perunaerät viljelylohkoille. Tavoitteena on saada perunan käsittelyyn omavalvontaohjeistus keittiöille.

Masva-hankkeen avulla on voitu auttaa maaseutumaisilla alueilla yritystoimintaa suunnittelevia yritysideoita arvioinnissa ja ohjata eteenpäin esimerkiksi maaseutuyritysten tukien hakemisessa. Myönteinen lähiruoka -keskustelu on virittänyt monella maatilalla ajatuksen omien tuotteiden suoramyyntistä. Uutta yritystoimintaa on alettu suunnitella mm. liha- ja maitotuotteiden valmistukseen. Uusia yrityksiä on aloittanut vuoden aikana toimintansa tai aloittanut investoinnit.

Kaksivuotinen HYPYT -hyvinvointipalveluyrittäjyys toimivaksi -hanke aloitettiin vuoden 2012 alussa. Kehittämishankkeen tavoitteena on kehittää ja tukea hyvinvointipalvelualan yrittäjyyttä ja sen edellytyksiä. Hanke on kohdistanut toimenpiteet yritysten liiketoiminnan tehostamiseen, yritysten keskinäiseen ja palveluiden tuottajien sekä ostajien väliseen yhteistyön lisäämiseen.

Hanke on järjestänyt useita infotilaisuuksia, työpajoja ja seminaareja, teemalla Innostu itsestäsi ja osaamisestasi, Yritystoiminnan tuet, Laatumatkalla menestykseen, Green Care mahdollisuutena, Päiväkodin pihalla, Innostu kehittämään yhdessä osaamistasi, Menesty yhteisvoimin, Liikeideasta eteenpäin, Hyvästä vielä parempi, Sähköinen markkinoinnin seminaari ja opintomatka Etelä-Suomeen. Yhteensä 42 tilaisuutta ja opintomatka, osallistujia tilaisuuksiin on ollut 360 henkilöä.

Hankealueena on Raahen, Oulun, Oulunkaaren ja Koillismaan seutukunnat. Hankkeen kohderyhmät ovat hyvinvointipalvelualan yrittäjät, yrittäjyydestä kiinnostuneet ja kolmannen sektorin toimijat sekä kuntien sosiaali- ja terveystalustoimen työntekijät.

Kansainvälistä yhteistyötä on tehty ruotsalaisen sisärjestön Hushållningssällskapet Nordin kanssa laatimalla yhteinen Interreg IV A hankehakemus pienten elintarvikeyritysten kansainvälisten kokemusten vaihtoon Pohjois-Ruotsin, Pohjois-Norjan ja Pohjois-Suomen yritysten kanssa.

Maa- ja kotitalousnaisten tekemään maaseudun naisille suunnattua neuvonta- ja kehittämistyötä on esitelty 8.-9.10.2012 kansainvälisessä seminaarissa - International Seminar on Farmers' Women, Local Products and Short Supply Chains, Itävallan Burgenlandissa.

Järjestö lähellä

Maaseudun naisten osallistuminen järjestölliseen toimintaan on vireää. Yhdistysten toimintaa tuettiin jatkamalla järjestön kehittämishanketta tekemällä yhdistysvierailuja, joissa on perehdytty yhdistysten toiminnan suunnitteluun, verkostoitumiseen ja neuvonnan teemojen toteuttamiseen. Helmi-kuussa monet yhdistykset järjestivät Naisvoimaa –päivän kirjastossa, jossa oli esillä naiskirjailijoiden teoksia sekä naiskirjailijoiden puheenvuoroja. samalla yhdistykset esittelivät maa- ja kotitalousnaisten toimintaa.

Yhdistyksissä pohditaan hyviä toimintamalleja sekä nimi- ja sääntömuutosasioita. Yhdistyksille on toimitettu materiaalia, käyty kokouksissa sekä ohjattu sääntömuutosten tekemistä.

Yhdistyksiin on pidetty yhteyttä kiertokirjeiden ja sähköpostin avulla. Tiedottamisessa on käytetty internet sivuja sekä Maaviesti -lehteä. Olemme osallistuneet Netti ohoi – hankkeen koulutusten järjestämiseen mm. tiedottamalla jäsenistölle sähköisen viestinnän merkityksestä ml. sosiaalinen media.

Piirikeskus on järjestänyt suosittuja opinto-, kulttuuri- ja virkistysmatkoja. Ulkomaan matka suuntautui keväällä Englantiin, jossa perehdyimme Yorkshiren alueen maatalouteen ja maaseudun naisten yritystoimintaan, tutustuimme alueen historiaan sekä vierailimme puutarhoissa.

Syysretkemme kohteena oli Ruotsin Taalainmaa, jossa pääsimme ruotsalaisen kulttuurin sydämeen. Retkemme kohteina olivat luonnonkauniit kulttuurimaisemat Falunin punaiseksi maalattuine taloineen ja idyllisine pihoineen , taide, kulttuuri ja perinteiset käsityöt taalainmaan hevosineen. Toinen syysretki tehtiin Napapiirin maisemiin.

Loppusyksystä kuntoiltiin ja patikoitiin Hossan kansallispuistossa opiskellen kalastusta ja kalankäsittelyä. Pikkujoulu retki suuntautui Kemiin, Tornioon ja Ruotsin puolelle Kukkolan koskelle, jossa ruokaelämyksen vauhdittajana oli Kukkolaforseenin runsas joulupöytä. Se koostuu perinteisistä ruotsalaisista joulukerkuista ja on paljon kalapainotteisempi suomalaisen joulupöytään verrattuna. Yhdistykset puolestaan ovat järjestäneet lukuisia retkiä jäsenilleen eri puolille Suomea.

Maa- ja kotitalousnaiset ovat mukana Naisten Valmiusliiton Oulun alueneuvottelukunnan toiminnassa sekä Vapepan Maakuntatoimikunnassa. Alueemme jäseniä osallistui Naisten Valmiusliiton Linna –Nasta harjoituksen toteuttamiseen Kajaanissa. Maa- ja kotitalousnaisia on myös mukana muutamassa Vapepan valmiusryhmässä.

Tapahtumat 2012

- 17.1. Maaseutuverkoston Ympäristöhankepäivät YmpäristöAgro, Tampere
- 19.-22.1. Toiminnan esittely,Taitajien tierna osasto Matka 2012 Messut, Helsinki
- 22.-27.1. Terveysloma –retki, Härmä
- 24.1. Ajankohtaista lammastaloudessa, Utajärvi
- 25.1. Maatalous tutuksi kaavoittajille, Oulu
- 8.2. ja 6.11. Peruna paremmaksi tilaisuudet, Oulu ja Liminka
- 13.2. Taitajien tierna yritysysteistyön suunnittelutyöpaja, Oulu
- 13.2. ja 16.2. Hypyt info tilaisuudet
- 1.3. Maakunnallinen tuki-info neuvojille, Haapavesi
- 12.3. Elintarvikelainsäädäntö muuttuu- info, Kempele
- 12.3.-2.5. Osuuskuntayrittäjyysinfot, 6 kpl , Oulu
- 15.3. Hyödynnä raivauspuu energiaksi, Sievi

- 24.3. Kevään ajankohtaiset tukiasiat ja lihan suoramyyntiin liittyvät asiat, Siikalatva
- 26.3. Emolehmielle kannattavuutta luonnonlaitumista ja luomusta, Liminka
- 26.3.-4.4. Innostu itsestäsi ja osaamisestasi tilaisuudet (4 kpl)
- 28.3.-14.11. Kosteikkotilaisuudet, 11 kpl, eri paikkakunnat

- 28.3. Waterpraxis asiantuntijaseminaari, Oulu
- 30.3. Paikallistuotteiden kivijalkamyymälän perustaminen I, Oulu
- 3.4.-12.4. Maisemanhoito- ja vesistöilta, Utajärvi, Pyhäntä
- 5.4. Lamujoki kuntoon, Siikalatva
- 14.4.-19.10. Laatumatkalla menestykseen työpajat Oulu ja Raahe (17 kpl)
- 16.-20.4. Retki Englanti
- 17.4.-20.4. Tietoisuus valvonnan varalle, 3 kpl, Nivala, Taivalkoski, Liminka
- 20-21.4. Toiminnan esittely, näyttelyosasto, YmpäristöAgro ja Aitoja makuja, Konekapina ja kevätmessut, Nivala
- 25.4. Metsäenergian mahdollisuudet – bioenergiapäivä, Siikalatva
- 25.4. Green care mahdollisuutena seminaari, Oulu
- 4.5. Limingan luontokeskuksen maisemaselvityksen keskustelutilaisuus, Liminka
- 30.5. YmpäristöAgro-hanke ja tilusjärjestelyasiat esillä maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän kokouksessa, Oulu
- 6.6.-18.9. Päiväkodin pihalla työpajat, 3 kpl, Ylikiiminki ja Kiiminki
- 13.6. Kansainväliset messut elintarviketoimijoille –info, Utajärvi
- 16.6. Toiminnan esittely, näyttelyosasto, YmpäristöAgro-hanke ja Aitoja makuja, Maakuntafestareilla, Oulu
- 1.8.-20.9. Innostu kehittämään yhdessä osaamistasi työpajat (4 kpl), Pudasjärvi
- 15.-17.8. Tansaniaalaisten peruna-asiantuntijoiden tutustuminen suomalaiseen ruokakulttuuriin, perunaruokien valmistamiseen, ammattikeittiöön ja kasvien jalostusyritykseen, Oulu, Muhos, Utajärvi
- 20-22.8. Retki Taalainmaa
- 21.8. Ympäristötoimenpiteitä perunanviljelyalueille, Oulu
- 1.9. Toiminnan esittely, osasto Pikku Farmarissa: ympäristö, lähiruoka, hankkeet Yli-li
- 1.9. Toiminnan esittely, osasto Lasten Maatalousnäyttelyssä: kampanjat, ympäristö, lähiruoka, hankkeet, Kärämäki
- 1.9. Toiminnan esittely, Pihamarkkinat: lähiruoka, Oulu
- 1.9. Toiminnan esittely, osasto Oulun Päivät ja lähiruokamarkkinat –tapahtumassa, ympäristö, lähiruoka, kampanjat, hankkeet, Oulu
- 4.9. Vetovoimaa maisemasta, Siikajoki
- 6.9. Hanke-esittely Yrittäjä päivä, Kuusamo
- 7.-9.9. Syysretki, Lappi
- 15.9. Toiminnan esittely, näyttelyosasto, Luomu- ja lähituotemarkkinat, Siikajoki
- 17.9. Lähiruokaesittely, Oulu
- 26.-28.9. Hyyt Opintomatka Etelä Suomeen
- 11.10-23.11. Menesty yhteisvoimin, 6 työpajaa
- 26.10.-29.10. Opintomatka Italia, Terra Madre Slow Food -tapahtuma
- 29.10. Hanketori, Pudasjärvi
- 12.11. Sähköinen markkinointi seminaari, Oulu
- 17.11. Edustajakokous ja naisten metsä päivä, Liminka
- 17.11. Toiminnan esittely, näyttelyosasto, Aitoja makuja mukana Kempele -päivässä, Kempele
- 21.11. Kahvi tasting, Bothnian a la carte esittely, Oulu
- 1.12. Pikkujouluretki
- Älä ruoki hukkaa –tilaisuudet, 15 kpl
- Ruisleipätalkoot –tilaisuudet, 6 kpl

Hankkeet 2012

Oulun piirikeskus vastuullisena toteuttajana

Taitajien tierna -jatkohanke, ESR, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 30.5.2012 saakka

YmpäristöAgro - Maatalouden ympäristöasioiden tiedonvälityshanke, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 YmpäristöAgro II - YmpäristöAgro-hankkeen jatkohanke Maatalouden ympäristöasioiden tiedonvälityshanke, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 Valtakunnallista Aitoja makuja –hanketta toteutetaan osana YmpäristöAgro II – hanketta

HYPYT -hyvinvointipalveluyrittäjyys toimivaksi –elinkeinojen kehittämishanke, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Bothnia á la carte –hanke - osa Elinvoimaa ja menestystä maaseudulle: MASVA-toiminta Pohjois-Pohjanmaa 2012 -2014, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 1.9.2012 lähtien

Kämmenviesti –yritysryhmähanke

Oulun piirikeskus mukana toteutuksessa

Bioenergian edelläkävijät (maisemaosio), Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaan sopimusyhteistyökumppanina, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

ProAgria Oulun hallinnoima Jätevesihanke 2012, jota rahoitti Ympäristöministeriö

ProAgria Oulun hallinnoima VYYHTI Vesistöt ja Ympäristö Yhdessä Hyvään Tilaan – kehittämishanke, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

SYKE:n ja ELY:n Waterpraxis alueellisten vesienhoitosuunnitelmien edistämishankkeen työryhmissä ja ohjausryhmässä

PIRKANMAAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Johtokunta

Puheenjohtaja	maaseutuyrittäjä Liisa Naapi, Längelmäki, Jämsä
Varapuheenjohtaja	koulutussuunnittelija Lindell Teija, Ruovesi varajäsen maaseutuyrittäjä Anja Mikkola, Lempäälä
Jäsen	puheterapeutti Marja Härmä, Sastamala varajäsen palvelusihteeri Eija Kraft, Urjala
Jäsen	emäntä Katri Kantonen, Pälkäne varajäsen emäntä Marjo Kukkula, Nokia
Jäsen	emäntä Pirjo Saha, Juupajoki varajäsen emäntä Marjo Potila
Jäsen	emäntä Triinu Valkila, Ylöjärvi varajäsen emäntä Arja Äijälä, Sastamala
Jäsen	terveydenhoitaja Leena Valkeeniemi-Tasanen, Tampere varajäsen MMM Kaarina Rikala, Kangasala
Sihteeri	toiminnanjohtaja Jutta Ahro

Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaisille vuosi 2012 oli toiminnan täyteinen vuosi. Kaikilla neuvonnan aloilla tehtiin työtä sekä hankkeissa että perusneuvonnassa. Näe hyvä lähellä–teema oli ohje-
nuorana kaikessa toiminnassa.

Toimintavuoden aikana Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaisten johtokunta kokoontui viisi kertaa puheenjohtajan luotsaamana. Toiminnallisesti ja taloudellisesti vuosi oli tasapainoinen. Piirikeskuksen toiminnoilla ja hankkeilla tehtiin yhteensä 3,6 henkilötyövuotta.

Ruokaneuvot lähelläsi

Vuoden 2012 teema elintarvikekampanja oli Viljasta virtaa. Aihe oli kiinnostava ja varsinkin ruisleipätalkoot saivat valtavan suosion Pirkanmaalla. Nostetta antoi maakunnan sanomalehti Aamulehti, joka lähti mukaan talkoisiin voimakkaalla medianäkyvyydellä. Se muun muassa tilasi lukijoilleen ruisleipä- ja rieväkurssin. Ruisleipä kiinnosti monilla markkinoilla ja kursseilla. Myös yhdistykset tilasivat ruisleipäkursseja.

Kuluvana vuonna piirikeskus tarjosi yhdistyksille mahdollisuuden ostaa omaan paikalliskouluunsa tapakasvatuskurssin. Hyviin käytös- ja ruokatapoihin perehtyneet oppilaat lyötiin lopuksi Ruokapöydän ritareiksi. Lapsille suunnattua kuluttajaneuvontaa tarjosi myös Veikeä vilja - kiva kuitu – tapahtumat sekä Hevietsivä ja kasvisaarten arvoitus –tapahtumat.

Muita ruokakursseja ja – luentoja pidettiin totuttuun tapaan. Yhteistyössä Pirkanmaan kalatalouskeskuksen kanssa järjestettiin Merrasta pataan, kolmen päivän kurssi, jonka aikana käytiin läpi aihe ravustuksesta rapujuhliin. Pirkanmaa osallistui valtakunnalliseen ruokaneuvot.fi nettineuvontaan.

Tunne lähimaisemasi

Maatalouden vesiensuojelu- ja ympäristöhoito –hanke YmpäristöKompassi alkoi vuonna 2012 Pirkanmaalla ProAgrian hallinnoimana. Se loi uusia toimintatapoja myös maisemanhoidon neuvontaan. Neuvonnan yhteistyö tiivistyi ProAgrian neuvonnan kanssa tavalla, joka tarjoaa asiakkaille paremman kokonaispalvelun. Samalla maisemanhoidon asiantuntemus maatalouden ympäristöasioissa syveni.

Viheralueiden hoitoluokitukset sekä maatalouden erityistuet tarjosivat töitä totuttuun tapaan.

Ylimaakunnallinen Härkää sarvista- eli HÄÄVI-hanke päättyi syksyllä 2012 hyvin tuloksin. Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaiset ylläpitivät ja kehittivät myös Laidunpankki –verkkopalvelua, joka siirtyi ProAgria Pirkanmaan omistukseen vuoden 2012 alussa.

Yhteistyö Pirkanmaan ELY-keskuksen Y-vastuualueen kanssa sai uusia muotoja vuonna 2012.

Maisemasuunnittelu organisoi ja toteutti ELY-keskuksen toimeksiannosta uhanalaisen tummaverkkoperhosen niittyjen käytännön hoidon järjestelyt Oriveden Siitamassa.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Potkua maaseudun yritystoimintaan Pirkanmaalla –hanke avasi maa- ja kotitalousnaisten yritysneuvontaan uusia mahdollisuuksia. Kolmivuotisen hankkeen aikana kehitetään lähiruoka – liike-toimintamalli. Tavoitteena on monin tavoin kehittää pirkanmaalainen lähellä tuotettu ruoka maaseutuyritysten vahvuudeksi. Aihe on kiinnostanut paljon ja sen tiimoilla järjestettiin monimuotoisia kursseja ja retkiä.

Pirkanmaalla on 21 Maakuntien Parhaat –laatumerkin yritystä. Vuonna 2012 tämän verkoston yhteistyötä aktivoitiin yhteisillä tapaamisilla. Merkin näkyvyyden nosto koetaan maakunnassa tärkeäksi.

Järjestö lähellä

Aktiivinen järjestötyö jatkui Pirkanmaalla vuonna 2012. Huhtikuussa Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaiset matkasivat suurella joukolla neljäksi päiväksi Saksaan keski-Reinin alueelle tutustumaan paikalliseen maaseudun naisten toimintaan.

Perinteiset Suvipäivät vietettiin Ruovedellä. Lähes 200 naista kerääntyi juhlimaan hyvän ohjelman ja makoisan ruoan merkeissä. Vuoden lopussa järjestettävä edustajakokous kokosi totutusti suuren joukon järjestöväkeä.

Vuonna 2012 myös valmisteltiin monin tavoin 1.1.2013 alkavaa Etelä-Suomen maa- ja kotitalousnaisten yhdistymistä. Tässä työssä ison panoksen antoi luottamushallinto. Myös tiedotus aiheeseen liittyen oli voimakasta. Tiedotuksessa yhä tärkeämmässä roolissa oli sähköinen viestintä. Piirikeskuksella oli käytössä kotisivut, laaja sähköpostiverkosto sekä omat facebook –sivut. Lisäksi tiedotettiin perinteisillä kiertokirjeillä ja ProAgria Satoa –lehden sivuilla ilmoituksin ja artikkelein.

Tapahtumia

23.2.	Leipäkummien koulutus, Ylöjärvi
13.-14.2.	Workshop saksalaisten maaseutunaisten kanssa, Virrat
22.-25.4	Saksan matka järjestöväelle, keski-Reinin alueelle
5.8.	Suvipäivät, Ruovesi
10.8.	Läheltä Hyvää, Hämeenkyrö
7.9.	Läheltä Hyvää, Laukontori, Tampere
22.9.	Läheltä Hyvää, Ahlman, Tampere
27.-28.9.	Hyvä Ikä – Hyvä Ruoka –messut, Tampere
10.11.	Edustajakokous, Tampere
1.12.	Jouluretki Vuojoen kartanoon

Hankkeet

Pirkanmaan maa- ja kotitalousnaiset toimijoina ja asiantuntijoina:

Maatalouden vesiensuojelu ja ympäristö –hanke, YmpäristöKompassi

Potkua Pirkanmaan yritystoimintaan -hanke

Härkää sarvista – luonnon- ja maisemanhoitoa laiduntamalla -hanke

POHJOIS-KARJALAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Johtokunta

Puheenjohtaja, maatalousyrittäjä Sari Rouvinen	Kitee
Yrittäjä Marjo Lehtonen-Sormunen	Kontiolahti
Maatalousyrittäjä Jaana Timonen	Kitee
Maatalouslomittaja Irja Karttunen	Liperi
Maatalousyrittäjä Marita Mustonen	Viinijärvi
Maatalousyrittäjä Saara Kettunen	Outokumpu
Emäntä Aila Kolehmainen	Rääkkylä
Sihtööri, toiminnanjohtaja, palvelupäällikkö Johanna Rinnekari	

Hyvä ruoka lähelläsi

Pohjois-Karjalan Maa- ja kotitalousnaisten elintarvikealan tapahtumissa ja kampanjoissa on tehty tiivistä yhteistyössä koko paikalliselintarvikeketjun kanssa pellolta pöytään. Tavoitteena on tehdä tunnetuksi lähiruokaa, pohjoiskarjalaista ruokakulttuuria, elintarvikkeiden merkkejä ja ruoan terveellisyysarvoja. Kohderyhmänä ovat lapset, nuoret, ikääntyvät ja aikuiset. Tapahtumissa on maistatettu, annettu ruuanvalmistusvinkkejä, jaettu tiedotusmateriaalia, reseptejä ja tietoa lähiruokatuotannon ekologisuudesta, aluetaloudellisuudesta.

Järjestettiin maakunnallinen tapahtuma, Liperin Leipäpäivä syyskuun viimeinen lauantai. Leipäpäivässä tehtiin tunnetuksi ruisleipäperinnettä, ruisleivän leivontaa, viljan terveellisyysarvoja sekä viedään eteenpäin yleistä leipä- ja viljatietoutta. Kävijämäärä kohosi lähes 4 500 asiakkaaseen ja noin 80 näytteilleasettajaan. Liperin Leipäpäivää pidetään yhtenä maakunnan merkittävimmistä vuosittain järjestettävistä tapahtumista. Tapahtumassa oli tarjolla sadonkorjuun herkkuja ja käsitöinä tehtyjä tuotteita suoraan paikallisilta yrittäjiltä. Leipäpäivän ruisleipäkilpailuun osallistui 28 ruisleipää. Perjantaina järjestettiin seitsemäsluokkalaisille Leipäpäivä ja välipalakilpailu. Oppilaat kiersivät eri puolilla koulua olevia pisteitä ja tekivät erilaisia tehtäviä. Penttilän auditoriossa näytettiin lyhytelokuvaa leivästä. Riihen luona tunnistettiin erilaisia viljalajikkeita ja kotitalousluokassa puhuttiin leivän terveellisyysarvoista. Museossa oli tunnistettavana vanhan ajan esineitä.

Järjestettiin Veikeä vilja – kiva kuitu-, Ruisleipätalkoot-, Älä ruoki hukkaa- ja Hevi-etsivä – kampanjatapahtumia.

Ateriapalveluja toteutettiin Sadonkorjuutapahtumassa Joensuussa ja useissa tapahtumissa Kukkolan tilalla. Kukkolan tila on Maa- ja kotitalousnaisten toiminnan uusi osa-alue, jossa järjestetään juhla- ja kokouspalveluja, perinnepäiviä, opastettuja kierroksia, kursseja ja tapahtumia.

Tunne lähimmäisesi

Erityisympäristötuet ovat edelleen nousussa maakunnassa. Etenkin nuoret ja uudet viljelijät ovat kiinnostuneita maisemanhoidosta ja siihen liittyvistä tuista. Neuvontatilaisuuksia pidettiin pääosin Tieto liikkeelle – hankkeen kautta yhdistyksille ja viljelijöille maiseman- ja luonnonhoitoon liittyvistä tuista, mutta yhdistykset edelleen hakevat erityistukia hyvin vähän. Kosteikkoretki kiinnosti viljelijöitä ja yhdistysten jäseniä yli maakuntarajojen ja niittykävely veti runsaasti eri-ikäisiä kasveista kiinnostuneita henkilöitä osana niityn talkootapahtumaa. Niittykävely oli osa suurempaa niittytapahtumaa ja todennäköisesti jatkuu seuraavankin vuonna.

Maatilaselvitystä aloitettiin tekemään Liperin kirkonkylän alueella Leader-hankerahoituksen turvin tavoitteena, että maatilaselvitys valmistuu vuonna 2013, kun osayleiskaavoitus alueella alkaa. Haastattelujen tavoite ylitettiin jo tänä vuonna, kun asia koettiin tärkeäksi viljelijöiden ja maanomis-

tajien parissa. Maatilakävelyitä testattiin osana Liperin Leipäpäivän tapahtumaa. Jatkossa maatilakävelyt yhdistetään osaksi suurempia tilojen avoimet ovet – tapahtumia.

Pellot tuottamaan – hankkeen yhteydessä tehtiin tutkimusta yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa yli 20 maatilalla. Tiloilla tutkittiin reunalaitumien monimuotoisuutta ja metsälaitumien kehittymistä. Yhteistyö onnistui hyvin viljelijän, neuvojan ja tutkijan välillä.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Maa- ja kotitalousnaisten kautta saa kaikki yritystoiminnassa tarvittavat palvelut yrityksen alkuaskeleista alkaen. Ohjaamme liiketoiminnan suunnittelussa, teemme liiketoiminnan alkukartoituksia, liiketoiminta- ja investointisuunnitelmia, ateriapalvelusuunnitelmia, majoitustilojen luokituksia, oma-valvontasuunnitelmia sekä rahoitushakemuksia. Kun tarvitset lisää myyntiä suunnitteleme kanssasi markkinointia ja käytössäsi ovat erilaiset yhteismarkkinointitilaisuutemme. Tuotekehityksessä, hinnoittelussa ja laatutyössä olemme käytettävissä. Hygieniaosaamiskoulutuksia ja –testaustilaisuuksia järjestetään noin kerran kuukaudessa. Olemme erikoistuneet myös ulkomaa-laisten maahanmuuttajien hygieniaosaamiskoulutuksiin ja –testauksiin. Kaiken kaikkiaan Pohjois-Karjalan Maa- ja kotitalousnaisten piirissä oli vuonna 2011 noin 400 pohjoiskarjalaista perheyrittäjä.

Asiantuntijamme ovat erikoistuneet mm. seuraaviin toimialoihin:

- * *Majoitus-, ohjelma-, juhla- ja ravintola-alan yrittäjyys*
- * *Green Care –yritykset, hoitokodit, kauneuden- ja luontaishoitoalan yritykset, vaihtoehotohoitoin erikoistuneet yritykset sekä kotipalvelut*
- * *Maisemanhoitoyrittäjyys*
- * *Marjojen, kasvien, viljan, maidon, kalan ja lihan jatkojalostus*
- * *Muut maatilan sivuelinkeinot*

Rakennamme yritysten välisiä verkostoja ja toteutamme yrittäjyyteen ja yritysten kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita. Vuonna 2012 Maa- ja kotitalousnaiset olivat mukana seuraavissa kehittämishankkeissa: Masva- ja Ekotassu –lähi- ja luomuruokahankkeessa. Lisäksi Maa- ja kotitalousnaiset toimivat kolmessa yritysryhmähankkeessa: Karjalaiset perinneleivonnaiset, Pidot pysyyn, Yhteys luontoon ja Koivikon yritysryhmähankkeessa.

Vuoden 2012 aikana Karelia à la carte –brändin tunnettavuus kasvoi entisestään. Karelia à la carte on pohjoiskarjalaisten ravintoloiden, matkailu-, elintarvike-, juhla- ja kokouspalveluyritysten verkosto, jossa on mukana 78 yritystä. Karelia à la carte pohjautuu paikallisten raaka-aineiden käyttöön ja karjalaisuuteen. Vuoden 2012 Karelia à la carte yritykseksi valittiin Maalaisleipomo Ilomäki Enosta Joensuusta. Karelia à la carte esittyy nettisivuilla: www.kareliaalacarte.fi ja Facebookissa.

Pohjois-Karjalan Maa- ja kotitalousnaiset hallinnoivat karjalanpiirakan APT –merkkiä. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden nimisuojaajärjestelmän tarkoituksena on suojata tuotteita vakiintuneen nimen väärinkäytöltä. Järjestelmä on ollut Euroopan yhteisön laajuisena voimassa vuodesta 1993. Suojattua nimeä saa käyttää ainoastaan niissä tuotteissa, jotka täyttävät nimisuojan myöntämisen edellytykset. Suojatun nimen käyttö velvoittaa tuotteiden merkitsemisen erityismerkinnöin; Karjalanpiirakoiden pakkauksessa pitää olla ”aito perinteinen tuote” -logo 1.5.2009 alkaen. Jos tuote ei täytä nimisuojan myöntämisen edellytyksiä, tuotteesta tulee käyttää nimitystä riisipiirakka tai perunapiirakka!

Järjestö lähelläsi

Järjestötyössä näkyi ProAgria Pohjois-Karjalan 125 v. juhluvuosi. Juhlavuoden kunniaksi julkaistiin historiikki.

Tapahtumat

- 19.5. VilliGrilliSika –tapahtuma, Joensuu
- 19.5. KevätKiekaus –tapahtuma, Kukkola
- 5.6. Kosteikkoretki, Liperi ja Polvijärvi
- 8.-10.6. Karjalan Messut, Areena
- 2.8. Niittykävely, Joensuu
- 31.8. – 1.9. Sadonkorjuutapahtuma
- 19.8. APT karjalanpiirakan DVD:n julkaisutilaisuus Ruunaaalla
- 20.9. Innostutaan yrittäjyydestä! –seminaari, Joensuu
- 28.9. Koululaisten Leipäpäivä, Liperi
- 29.9. Maatilakävelyt, Liperi
- 29.9. Liperin Leipäpäivä
- 12.10. Pisnesbussi kauneusalan yrittäjyteen
- 26.-27.10. Pisnesbussi Keski-Suomeen
- 13.11. Vuoden 2013 Karelia à la carte yrityksen julkistaminen
- 17.11. ProAgria Pohjois-Karjalan 125 -vuotisjuhlat
Tammikuusta joulukuuhun 35 Lähiruokatapahtumaa S-ryhmän marketeissa

Hankkeet

- Pohjois-Karjalan Maa- ja kotitalousnaiset vastuullisena toteuttajana:
Vuorovaikutteiset toimintatavat kaavoituksen tukena – pilottina Liperin kirkonky-
lä.(Leader-hanke)
- Ekotassu –lähi- ja luomuruokahanke
- Masva – Maaseutuyritysten kehityssyys -hanke
- Karjalaiset perinneleivonnaiset –hanke
- Pidot pystyyn –hanke
- Yhteys luontoon –hanke
- Koivikon yritysryhmähanke

Maa- ja kotitalousnaisten edustaja mukana toteutuksessa:

- Tieto liikkeelle – sähköistä tietoa maaseudun toimintaympäristöstä (tiedonvälityshan-
ke)
- Pellot tuottamaan –hanke (hallinnoija ProAgria Pohjois-Karjala)
- Rae Ravinnehävikit euroiksi (hallinnoija ProAgria Pohjois-Karjala)
- Maitoa markkinoille –hanke

- Pohjois-Karjalan Metsätalousneuvosto (jäsen)
- Pohjois-Karjalan perinnemaisemayhteistyöryhmä (jäsen)
- Pohjois-Karjalan vesienhoidon yhteistyöryhmä (jäsen)
- APT Nimisuojatryöryhmä, Maa- ja metsätalousministeriö (jäsen)
- Karelia à la carte –verkoston valiokunta (pj., jäsen)

POHJOIS-SAVON MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirihohtokunta

Puheenjohtaja	maatalousyrittäjä Riitta Ryhänen, Lapinlahti
Varapuheenjohtaja	maatalousyrittäjä Anna-Mari Heiskanen, Sonkajärvi
Jäsen	tilastohaastattelija Riitta Ahtiainen, Kuopio
	kotitalousopettaja Mervi Hiltunen, Lapinlahti
	maatalousyrittäjä Pirjo Lind, Kiuruvesi
	maatalousyrittäjä Päivi Ropponen, Kuopio
	maatalousyrittäjä Tea Väänänen, Maaninka
sihteeri	toiminnanjohtaja Helena Lehtoaro

Pohjois-Savon maa- ja kotitalousnaiset aloittivat uuden neuvontateemavuoden ” Näe hyvä lähellä.” Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen avustamat lukuisat kampanjat auttoivat viemään järjestömme osaamista uusille kohderyhmille ja hyvin suunniteltuja kampanjoita oli ilo tehdä. Keitetääs kahvit - järjestökampanja innosti järjestönaisia tarjoamaan kahvia niin kirjastoissa kuin luonnossakin. Naisvoimaa - päivää vietettiin ensimmäisen kerran ja teemana oli kirjastotreffit. Piirikeskuksessa oli toimintavuonna neljä vakituista toimihenkilöä. Johtokunta kokoontui vuoden aikana yhteensä neljä kertaa. Puheenjohtajamme on myös ProAgria Pohjois-Savon hallituksen ja Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen hallituksen jäsen. ProAgria Itä-Suomen rakennekehitysneuvotteluja käytiin vuoden aikana tiiviisti, mutta neuvottelut kariutuivat syksyllä.

Tärkeimmät sidosryhmät ovat Pohjois-Savon Ely-keskus, Pohjois-Savon liitto, Kunnat, Savonia AMK, Savon ammatti- ja aikuisopisto, Pohjois-Savon Metsäkeskus, Pohjois-Savon MTK, Pohjois-Savon Kalatalouskeskus, Pohjois- Savon Martat, Savon Keittiömestarit, Naisten valmiusliiton Pohjois-Savon alueneuvottelukunta sekä eri ruokaan liittyvät hankkeet maakunnan alueella.

Hyvä ruoka lähelläsi

Pohjois-Savon maa- ja kotitalousnaisten kotitalousneuvontatoiminta painottui kuluttajaneuvontaan eri tapahtumissa sekä ruoanvalmistuskoulutuksiin. Eri oppilaitokset, koulut ja päiväkodit olivat tärkeitä sidosryhmiä lapsille ja nuorille suunnattujen kampanjoiden kumppaneina. Veikeä vilja, kiva kuitu –kampanjan vierailuja päiväkodeissa oli viisi ja Hevi etsivä ja kasvisaarten arvoitus – kampanjan tietoiskuja alakouluissa oli neljä. Kampanjat tavoittivat yli 600 lasta. Älä ruoki hukkaa - tietoiskuja pidettiin seitsemässä eri perhekerhossa, missä käsiteltiin ruoan hankintaa ja säilytystä kestäväen kehityksen mukaisesti.

Kotitalousneuvonnan teemaelintarvike oli vilja. Viljaan liittyvät ruokakurssit eivät innostaneet niin paljon kuin ruisleipäkurssit edellisenä vuonna. Kuitenkin Ruisleipätalkoot – jatkuivat yhteistyössä MTK- Pohjois-Savon ja paikallisyhdistysten kanssa. Elonkorjuujuhliissa tarjottiin kuluttajille mahdollisuus tutustua ruisleivän tekoon ja harjoitella ruisleivän pyöristystä.

Ruoka- ja kahvipalveluita tehtiin entiseen tapaan, suurin ja näkyvin oli Piispan virkaanastujaisten kirkkokahvitus. Mehuasematoiminta oli tärkeä talouden kannalta ja syksy oli ennätysvilkas. Mehuasemalla tavoitettiin paljon uusia asiakkaita.

Kalaryssäys - tapahtuma Kuopion satamassa on järjestetty jo 20 vuoden ajan. Juhla vuoden kunniaksi Kuopion kaupunki julkaisi kalakirjan, jota myös maa- ja kotitalousnaiset ovat olleet tekemässä. Kalamarkkinoiden teemana oli mäti, jota maistatettiin pieninä blini + mäti - annoksina.

Lähiruoan edistämistä on jatkettu mm. toimimalla aktiivisesti Pohjois-Savon ruokakulttuuriryhmässä. Ylä- Savossa järjestettiin näyttävä Kekritapahtuma, joka koostui mm. Kekrijuhlista, myyjäisistä ja lähiruokapäivästä kaupoissa.

Tunne oma lähimaisemasi

Toimintavuonna maisemasuunnittelun pääpaino oli erityisympäristötukisuunnittelussa. Viljelijöille tehtiin erityistukisuunnitelmia erilaisiin sopimustyyppeihin ennätysmäärä 47 kpl.

Pohjois-Savossa tehtiin myös monivaikutteisten kosteikkojen ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnittelutyötä (LUMO) Maaningan ja Siilinjärven alueella. Tässä työssä maisemasuunnittelijamme kartoitti ja kokosi raportiksi maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitteluosion. Sopivia maatalouden erityistuen täyttäviä luonnon ja maiseman monimuotoisuus -kohteita (mm. perinnebiotooppeja, metsäsaarekkeitä sekä pellon ja metsän/vesistön välisiä reunavyöhykkeitä) löytyi alueilta lähes 70 kpl, joille laadittiin hoitosuosituksen.

Toimintavuonna pidettiin koulutuksia, luentoja ja neuvontatilaisuuksia lähinnä viljelijöille ja suunnittelijoille. Yhdistykset tilasivat kaksi kotipuutarhakurssia.

Maisemasuunnittelijamme osallistui asiantuntijana Pohjois-Savon ELY-keskuksen kulttuuriympäristöyhteistyöryhmään (mm. Pohjois-Savon kulttuuriympäristön hoito-ohjelman päivitys) sekä kosteikko-lumo -ohjausryhmään (yleissuunnittelutyö).

Monimuotoinen maaseutuuyrittäjyys lähellä ihmistä

Pohjois-Savossa on jo vuosia neuvottu yrittäjiä yhdessä ProAgria Pohjois-Savon yritysneuvojien kanssa. Meidän maa- ja kotitalousnaisten asiantuntemusta on käytetty ja käytetään erityisesti ruoka- ja juhlapalvelu-, matkailuyritysten sekä kotityöyritysten neuvonnassa. ProYritys - hankkeessa tehtiin yrityskäyntejä ja autettiin yrittäjiä rahoitushakemuksien laadinnassa. Tavoitteena oli edelleen, että saisimme yrityksistä jatkuvia, pitkäkestoisia asiakkuuksia. Hygieniaosaamiskoulutuksia ja hygieniaosaamistestauksia pidettiin edellisen vuoden tapaan.

Makumatka Savoan - hanke päättyi elokuussa. Toimintavuonna oli mukana edelleen kolmeoista yritystä. Hanke oli tarkoitettu ravintoloille, matkailu- ja elintarvikealan yrityksille. Huhtikuussa järjestettiin hankkeen päätösseminaari teemalla Luovuudella ei ole rajoja. Hankkeen aikana tuoteistettiin ja testattiin viisi erilaista ruokamatkaa. Toiminta vuonna näitä Makumatkoja järjestettiin oppilaitosten henkilökunnalle ja opiskelijoille sekä yhdistyksille yhteensä seitsemän. Edelleen jatkettiin Aitojamakuja -aluetoimijana ja Ruoka- Suomen teemaryhmän jäsenenä. Loppuvuodesta valmistettiin uutta lähiruokahanketta, joka sai nimekseen Pohjoissavolaiset maut matkalla kansainvälisyyteen.

Järjestö lähellä

Kahvituokiot ovat meille suomalaisille tärkeitä virkistytymisen ja yhdessäolon hetkiä. Keitetään kahvit - järjestökampanjalla oli erilaisia toteuttamistapoja. Piirikeskus osallistui kampanjatilaisuuteen Kiuruvedellä., missä esiteltiin erilaisia kahvilajeja ja järjestettiin eri yhdistyksille haastekilpailu kahvipöydän kattamisesta. Varpaisjärvellä maa- ja kotitalousnaiset olivat koonneet kirjastoon kahvikuppi ja - pannunäyttelyn. Suonenjoella oli kahvipöytä katettu laiturille jne. Naisvoimaa - päivää vietettiin 2.2. ensimmäisen kerran. Vuoden 2012 Naisvoimaa -päivän aiheena olivat suomalaiset naiskirjailijat. Kirjastotreffejä järjestettiin mm. Maaningalla, Lapinlahdella ja Vehmersalmella.

Järjestöinfoja pidettiin lisämessä, Suonenjoella ja Siilinjärvellä. Vuosittainen edustajakokous oli marraskuussa Kunnanpaikassa Siilinjärvellä. Kaista Savoan – hanke kertoi sähköisistä palveluista teemalla Sähköiset palvelut osa maaseudun arkea.

Vuoden 2012 jäsentilaston mukaan meillä Pohjois-Savossa oli 14 kuntatason yhdistystä ts. maaseutuseuraa/ maa- ja kotitalousnaisia ja 82 kylätason maa- ja kotitalousseuraa. Kaikkiaan ProAgria Pohjois-Savon jäsenmäärä oli 5 136, joista naisjäseniä oli 2 321.

Tapahtumat

- 14.2. Keitetääs kahvit – kampanjatilaisuus Kiuruvedellä
- 17.- 18.2. Netti Ohoi! - Verkkoluotsikoulutus Kuopiossa
- 29.2. Lähiruoka lautaselle - tapahtuma Kuopiossa
- 13.- 14.3. Gastro –messumatka yrittäjille
- 21.3. Oltermannihiihtojen muonitus Lapinlahdella
- 25.3. Tenavahiihtojen muonitus Kuopiossa
- 24.4. Luovuudella ei ole rajoja – seminaari Kuopiossa
- 6.5. Piispan virkaanastujaiskahvitus Kuopiossa
- 24.- 25.8. Elonkorjuujuhlat Kuopion torilla
- 21.8.- 31.10. Mehuasematoiminta Sorsasalossa
- 29.8. Valtakunnallinen Kalastuspäivä koululaisille Kuopiossa
- 1.9. Iisalmen syystoritapahtuma
- 7.-9.9. Kalaryssäys Kuopion satamatorilla
- 21.- 23.9. Vaellus- ja virkistysretki Kuusamoon
- 26.10. Kekrijuhla Kiuruvedellä ja markkinat ym Iisalmessa
- 26.- 27.10. Netti Ohoi ! - Verkkoluotsikoulutus Iisalmessa
- 15.11. Pohjois-Savon maa- ja kotitalousnaisten Edustajakokous Siilinjärvellä

Makumatkan ruokamatkat:

- 28.1 Talvinen makumatka Siilinjärvi- Koillis-Savo
- 4.2. Talvinen makumatka Siilinjärvi- Koillis- Savo
- 14.3. Sihteeriyhdistyksen makumatka Lapinlahdelle
- 5.5. Järvien kierros - makumatka Siilinjärvi- Koillis-Savo
- 4.6. Makumatka Kuopion talouskoulun henkilöstölle
- 15.8. Makumatka Sakkyn oppilaille
- 1.9. Makumatka Kanta-Kuopio seuralle

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana

Makumatka Savoon - hanke, kumppanina Savonia amk
Pohjoissavolaiset maut matkalla kansainvälisyyteen - hanke, käynnistyi 5.10.2012

Piirikeskus mukana toteutuksessa

ProYritys - hanke
MaitoTaito -hanke

SATAKUNNAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirihallitus

Puheenjohtaja	yrittäjä	Maija Willman, Rauma
Varapuheenjohtaja	emäntä	Kirsti Pukara, Honkajoki
Jäsen	emäntä	Eveliina Ala-Äijälä, Lappi
Jäsen	keittäjä	Anu Hakala, Huittinen
Jäsen	toimitusjohtaja	Timo Junnila, Pori
Jäsen	emäntä	Marita Torkkeli, Säkylä
Jäsen	hieroja-emäntä	Kirsi-Marja Uusikauppila, Vihteljärvi
Sihteeri	toiminnanjohtaja	Marjut Koivisto, Luvia

Vuosi 2012 toi tullessaan uuden kolmivuotisen johtoteeman - Näe hyvä lähellä. Teema on tarjonnut monipuolisia mahdollisuuksia hyvän ja tärkeän asia eteenpäinviemiseksi. Teemassa korostettavat asiat ovatkin näkyneet hyvin useimpien tapahtumien teemoissa ja sisällöissä. Toiminta on ollut raportointivuonna laajaa ja monipuolista. Hanketoiminta on jatkunut myös runsaana. Olemme toteuttaneet sekä koulutus- tiedonvälitys- että yritysryhmähankkeita.

Vuosi 2012 oli myös organisaation puolesta historiallinen, viimeinen toimintavuosi Satakunnan Maa- ja kotitalousnaisten Piirikeskuksena. Vuoden aikana toteutettiin ProAgrioiden puolella laaja järjestön organisaatiomuutoksen valmistelu. Nämä valmistelut johtivat siihen, että ProAgria Satakunta ry ja ProAgria Farma ry yhdentyvät vuoden 2013 alusta alkaen uudeksi ProAgria Länsi-Suomi ry:ksi. Samalla myös maa- ja kotitalousnaisten toiminnat yhdistetään ja perustetaan Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus.

Ruokaneuvot lähelläsi

Kotitalousneuvonnassa on järjestetty erilaisia koulutuspäiviä ja annettu kuluttajaneuvontaa eri teemoista. Valtakunnallisena elintarvikekampanja-aiheena on toteutettu teemaa Viljasta virtaa. Teeman myötä on järjestetty mm. useita ruisleivän leivontakursseja. Lapsille ja heidän vanhemmilleen on järjestetty kouluissa ja kerhoissa valtakunnallisia infotapaamisia teemoista Älä ruoki hukkaa, Hevi etsivä ja kasvisaarten metsästys, Veikeä vilja –kiva kuitu sekä Luokasta luontoon. 2389 lasta ja aikuista tavoitimme näiden teematapaamisten yhteydessä. Kaupoissa järjestettyjen lähiruokapäivien yhteydessä olemme jakaneet kuluttajille ruokainfoa maitotaloustuotteista sekä rypsiöljyn käytöstä. On osallistuttu edelleen valtakunnalliseen ruokaneuvoja sähköpostilla –palvelun tuottamiseen sekä kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimin toimintaan. Tiedosta voimaa- hankkeessa on järjestetty moninaisia koulutustapahtumia ja opintoretkeä. Tämä pitkäaikainen hanke päättyi lokakuun lopussa.

Tunne lähimmäisesmasi

Pidä huolta lähimmäisesmastasi -teema on vienyt eteenpäin maisema- ja ympäristöpuolen neuvontaa. Aihepiiristä on järjestetty koulutuksia, opintoretkeä ja tapahtumia. Keväällä laadittiin monia maatalouden ympäristötuen erityistukeen liittyviä hoitosuunnitelmia. Myös puhelinneuvonta on ollut suosittua. Ely-keskuksen rahoittaman hankkeen Veturi Vihreä toteutusta on jatkettu. Hanke toimii viiden kunnan - Merikarvia, Pori, Luvia, Eurajoki ja

Rauma – alueella. Hankkeen tavoitteena on löytää laiduntavia eläimiä ja laidunkohteita ja tätä kautta edistää laidunnusta avoimien alueiden hoitomuotona. Myös vihersuunnitelmia on laadittu erilaisiin kohteisiin.

Monipuolinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Maa – ja kotitalousnaisten yritysneuvonnassa maaseutumatkailuyritysten kanssa tehdyn työn merkitys on kasvanut koko ajan. Yritysneuvonnassa teemme runsaasti yhteistyötä ProAgrian yritysneuvonnan kanssa. Työssä on hyödynnetty mm. Masva-hankkeen tarjoamia mahdollisuuksia. Satakunnan Maakuntien Parhaat, SaMaPa-yritysryhmähankkeen toteutusta on myös jatkettu. Lähiruoka -teema korostuu Siksees Parasta -hankkeen tavoitteissa. Olemme yksi toteuttajataho tässä kokonaisuudessa.

Hygieniakoulutuksia ja -osaamistestejä on pidetty pitkin vuotta. Syksyllä sienien keruuta ja käyttöä opeteltiin eri kurssien yhteydessä. Agronaisten avaintaidot koulutusryhmä sai ahkeran opintyönsä päätökseen joulun alla. Loppuvuodesta vierailimme Helsingissä ELMA-messuilla tutustumassa laajaan Mitä maaseutu tuottaa -näyttelyyn.

Järjestö lähellä

Piirin taholta tarjoamme jäsenyhdistyksille erilaisia jäsenpalveluja - jäsenrekisterin ylläpitoa, jäsenmaksujen perintää ym. yhdistystoiminnan peruspaketteja. Näiden palvelujen kysyntä on vakiinnuttanut paikkansa.

Järjestötuote valikoima on laajentunut ja niitä on edelleen välitetty jäsenille ja yhdistyksille. Satakunnassa naisilla on vahva ja merkittävä rooli maa- ja kotitalousnaisten järjestötoiminnassa. Järjestölliset tapahtumat ja tilaisuudet kokosivatkin yhteen taas runsaasti maakunnan naisia. Valtakunnallisia kampanjoita on toteutettu useissa yhdistyksissä. Kuulumisia on vaihdettu kahvikupposten äärellä monina iltoina ja mikä parasta Kaffeet on voitu keittää Satakunnan maa- ja kotitalousnaisten omasta paahdosta.

Tapahtumat

- 15.2. Naiset ja maaseudun kehittäminen –seminaari, Pori
- 8.3. Näe hyvä lähellä – päivä, Karvia
- 23.3. Opintomatka, Puutarhan kevät messut, Turku
- 29.3. Hengelliset päivät , Nakkila
- 14.5. Minustako perhehoitaja info, Kankaanpää
- 5.-6.6. Opintomatka, Hanko
- 5.-8.7. OKRA -maatalousnäyttely, Viljasta virtaa info, Oripää
- 2.10. Opintomatka varsinais-suomalaisille maataloille, Pertteli
- 8.11. Satakunnan ja Varsinais-Suomen mkn yhteinen edustajakokous, Laitila
- 10.11. Opintomatka ELMA-messuille, Helsinki

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana

Tiedosta voimaa- koulutushanke maaseudulle

Veturi vihreä- tiedonvälityshanke

SaMaPa - Satakunnan Maakuntien Parhaan- yritysryhmähanke

Piirikeskuksen edustaja mukana toteutuksessa

YritysMASVA - neuvontahanke

Maatilavalmentaja – koulutushanke

Siksees parasta - aitoja makuja Satakunnasta - hanke

UUDENMAAN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta

puheenjohtaja	emäntä	Helena Holm, Askola
varapuheenjohtaja	henkilöstösihteeri	Tarja Seuna-Ståhl, Tuusula
jäsen	myyjä	Suvi Malin, Leppäkorpi
jäsen	emäntä	Paula Mikander, Porvoo
jäsen	emäntä	Paula Lehtonen, Lohja
jäsen	emäntä	Hannele Rosendahl, Sammatti
jäsen	ProAgria Uusimaan johtaja	Ari Toivonen
sihteeri	toiminnanjohtaja	Salme Simonen
I-varajäsen	emäntä	Kirsti Metso, Artjärvi
II-varajäsen	emäntä	Irene Brofeldt, Karkkila

Uudenmaan Maa- ja kotitalousnaisten toimintavuonna 2012 valmistauduttiin vahvasti tulevaan Etelä-Suomen ProAgria Keskusten ja Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten yhdentymisen. Uudenmaan Maa- ja kotitalousnaisten hallitus kokoontui vuoden aikana 4 kertaa. Kun Uudenmaan piirikeskus jäi vuodenvaihteessa 2013 historiaan, saateltiin eläkkeelle myös pitkäaikainen toiminnanjohtaja Salme Simonen. Virkavuosia Maa- ja kotitalousnaisten riveissä hänelle ehti kertyä lähes 40.

Vuoden 2012 toiminta painottui vahvasti kotitalouteen. Jäsenet osallistuivat aktiivisesti paikallisesti järjestettyihin kotitalouskursseihin ja piirikeskus oli mukana valtakunnallisten kampanjoiden toteutuksessa. ProAgria Uusimaan hanketoiminnassa piirikeskus oli mukana Menestyvä maaseutuyrittäjä –koulutushankkeessa. Kesäkuussa järjestöväen opintoretki suuntautui Hämeeseen.

Ruokaneuvot lähelläsi

Jäsenyhdistyksillä oli edellisvuoden tapaan mahdollisuus anoa toimintaraha-avustusta Uudenmaan Maatalousneuvontasäätiöltä. Kurssveja varattiinkin hyvin innokkaasti. Aiheina olivat vuoden teemaelintarvikkeen viljan innoittamana ruisleivän ja gluteenittomien tuotteiden leivonta. Keitetääs kahvit –kampanjaa mukaillen pistettiin Pannu kuumaksi. Täysin uutena aiheena tarjolla oli riista, jota nautittiinkin monessa eri muodossa. Riistalinnun ja metsäjäniksen käsittely patavalmiiksi oli monelle ennenkokematon elämys.

Vuonna 2011 käynnistynyt Älä ruoki hukkaa –kampanja jatkui tämän vuoden puolella MLL perhekahviloissa. Keväällä tilaisuuksia pidettiin neljä ja syksyllä yksi. Hevi-etsivän kasvisaarretta etsittiin kahdessa koulussa Järvenpäässä ja Klaukkalassa. Järvenpäässä tilaisuuksia pidettiin suuren kysynnän vuoksi kaksi. Sapere-menetelmää hyödyntävä kampanja tempaisi lapset mukaansa. Luokasta luontoon –retki järjestettiin Järvenpään Mankalan alakoulun kolmannelle luokalle. 23 oppilasta pyöräili lähimetsään, jossa kierrettiin polku havainnoiden marjoja ja sieniä.

Veikeä vilja, kiva kuitu –kampanja käynnistyi huhtikuussa pilottitilaisuudella Järvenpään Kyrölän MLL perhekahvilassa. Muut tilaisuudet pidettiin syksyllä Hyvinkäällä, Helsingissä ja Espoossa. Paikalliset leipomot olivat aktiivisesti mukana lahjoittamalla osallistujille uunituoreita kotinviemisiä.

Piirikeskuksen yritysneuvoja antoi yhtenä nettineuvojana vastauksia kuluttajien ruokaneuvot@maajakotitalousnaiset.fi –osoitteeseen lähettämiin ruokapulmiin.

Tunne lähimmäisesmasi

Uudenmaan piiritoimistolla ei tällä hetkellä ole omaa maisemanhoidon neuvotusta. Alueella on tarvittaessa voitu hyödyntää Hämeen ja Kymenlaakson maisemanhoidon neuvotusten palveluita.

Monimuotoinen maaseutu-yrittäjyys lähellä ihmistä

Piirikeskuksen neuvotat osallistuivat ProAgria Uusimaan yritystiimin palaveriin, mutta yritysneuvotuksen tehtäviä ei valitettavasti kuluva vuonna ollut juuri lainkaan resurssipulasta johtuen. Hygieniatesteja järjestettiin kaksi ja niihin osallistui 31 henkilöä.

Piirikeskus osallistui Menestyvä maaseutu-yrittäjä –koulutushankkeen toteutukseen. Hankkeen toimitilat ovat hevosyrittäjät, maaseudun matkailuyrittäjät sekä hyvin pienimuotoisesti hoiva-alan (Green Care) yrittäjät.

Järjestö lähellä

Toimintavuosi käynnistyi tammikuussa Järvenpäässä pidetyllä järjestöpäivällä. Päivän aikana jäsenet saivat mm. tietoa Etelä-Suomen ProAgria Keskusten yhdyntymisneuvotusten tilanteesta sekä järjestötiedotuksen uusista tulista. Tilaisuudessa palkittiin Arjen askeet –kampanjan Uudenmaan alueen parhaat tulokset.

Maaliskuussa piirikeskus järjesti yhdessä Zonta-kerhon, Marttojen, Sotilaskotiyhdistyksen, NNKY:n sekä Suomen Voimisteluliiton paikallisosastojen kanssa Naisten oikeudet meillä ja muualla –seminaarin Järvenpäässä. Seminaarin kautta haluttiin tehdä tunnetuksi sekä YK:n että yhdistysten omaa toimintaa naisten aseman parantamiseksi. Juontajana toimi varatuomari Tuulikki Petäjäniemi ja puhujaksi oli kutsuttu kehitysministeri Heidi Hautala. Järjestävät yhdistykset pitävät lyhyet tiedotukset toiminnastaan.

Kesäiselle opintomatkalle Hämeeseen lähti bussilastillinen jäseniä. Ensimmäinen vierailukohde oli Emil Wikströmin taiteilijakoti Visavuori Valkeakoskella. Visavuoren Kari-paviljongissa tutustuttiin myös Wikströmin tyttärenpojan Kari Suomalaisen pilapiirroksiin sekä vaihtuvaan näyttelyyn, jossa esillä oli Venny Soldan-Brofeldtin tuotantoa. Lounas nautittiin noutopöydästä Ilolan maatilalla. Ruokailun jälkeen tilan emäntä esitteli jo 1980-luvun alussa aloitettua maatilamatkailutoimintaa. Dambergin suklaatehtaan myymälästä hankittiin suussa sulavia herkuja myös kotiväelle tuliaisiksi. Ohjelma jatkui Taito Pirkanmaa ry:n Lempäälän käsityökeskuksessa, jossa meille esiteltiin monipuolisia mahdollisuuksia käsityöharrastamiseen. Galleria Vanha asema näyttelytilassa on käsityöläisten, taiteilijoiden sekä yhdistysten vaihtuvia näyttelyitä. Ratapuoti-myymälästä tehtiin vielä ostoksia ennen kotimatkaa suuntaamista.

Maa elää -sadonkorjuutapahtuma järjestettiin jo kahdennakymmenen kerran Järvenpään kävelykadulla syyskuun ensimmäisenä lauantaina. Tapahtuma vetää vuodesta toiseen tuhansittain kävijöitä ja se on saatu pysymään paikallisten pienten toimijoiden myyntilaisuutena. Pöydät notkivat käsitöitä, paikallisia kasviksia, viljatuotteita, hunajaa ja erilaisia makeita leivonnaisia. Piirikeskuksen osastolla esiteltiin järjestön toimintaa sekä arvuuteltiin vuoden vihanneksen yrttien tunnistamista. Ruisleipätalkoiden-temalla myynnissä oli myös edellisen vuoden tapaan ruisleivän juurta.

Lokakuun alussa pidettiin historiallinen viimeinen Uudenmaan Maa- ja kotitalousnaisten edustajakokous Artjärvellä.

Tapahtumat

- 25.1.2012 Järjestöpäivä, Järvenpää
13.3.2012 Naisten oikeuksien seminaari, Järvenpää
12.6.2012 Kesäretki, Häme
1.9.2012 Maa elää sadonkorjuutapahtuma, Järvenpää
3.10.2012 Uudenmaan Maa- ja kotitalousnaisten edustajakokous, Artjärvi

Hankkeet

- Piirikeskus mukana toteutuksessa
Menestyvä maaseutuyrittäjä –koulutushanke 1.3.2012-31.12.2014

VARSINAIS-SUOMEN MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN PIIRIKESKUS

Piirijohtokunta

puheenjohtaja	kotitalousopettaja	Päivi Tanner, Uusikaupunki
varapuheenjohtaja	yrittäjä	Sirke Lehtilä, Laitila
”	toimitusjohtaja	Heikki Isosaari, Lieto
”	päiväkodinjohtaja	Taina Hyssälä, Lieto, Yliskulma
”	emäntä	Sirkku Mäkinen, Loimaa
”	emäntä	Kristiina Levonen, Pertteli, Koski tl
”	emäntä	Raila Pelto, Kiikala, Salo
varajäsenet	emäntä	Satu Haanperä, Mynämäki
”	restonomi	Mari Rintala, Riihikoski, Pöytyä
sihteeri	vt. toiminnanjohtaja	Emma Pikkarainen (1.1.–30.9.)
”	toiminnanjohtaja	Mari Mäenpää (1.10.–31.12.)
	agronomi	Olli Alikärri, Koski TL

Vuonna 2012 piirikeskukselle merkittävä asia oli Matka kylämaisemaan -hankkeen käynnistyminen, jonka takasi maisemanhoidon neuvonantajien täystyöllisyyden. Hanke suuntautuu Varsin Hyvän alueelle ja se saatiin käyntiin vuoden loppupuolella. Hankkeeseen haetaan 6 kylää, joissa maisemanhoidon neuvonantajia järjestää kyläiltoja ja kyläkävelyitä. Kylämaisema kuntoon hanke jatkui koko vuoden. Matkailuhankkeen kautta ylläpidettiin matkailupuolen verkostoja ja järjestettiin yhteistyössä seminaareja, kokoontumisia, retkiä ja tempauksia. Kotitalousneuvonnassa järjestettiin monipuolisesti ruokakursseja nopeista arkiruuista ruokalahjoihin ja Ruisleipätalkoot -teeman myötä haettiin uusia tekijöitä ruisleivän leipojiksi sekä kursseilla että tapahtumissa. Viljasta virtaa -elintarviketeema ja erityisesti kuidun tärkeys oli esillä erityisesti Osaava nainen – messuilla.

Elämään makua yhdessä tehden

Ruuanvalmistuskursseja järjestettiin monipuolisesti, Ruisleipätietoutta vietettiin maakuntaan monien ruisleipäkursseiden myötä ja ruisleivän juuri tuli koteihin taas käyttöön. Ruokalahjat -kurssi oli uusi ruokakurssimenestys joulun alla.

Piirikeskus osallistui Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen valtakunnallisiin hankkeisiin Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus, Älä ruoki hukkaa, Ruisleipätalkoot sekä Veikeä vilja, kiva kuitu. Hevi-etsivä -hankkeessa järjestettiin neljä kasvistapahtumaa lapsille, Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtumia pidettiin kolme, Älä ruoki hukkaa -ruokahävikki-infoja neljä. Ruisleipätalkoot – teemalla osallistuttiin Oripään Okra – maatalousnäyttelyyn sekä Turun ruokamessuille ja edistettiin ruisleivän tekemistä sekä markkinoitiin omaa osaamistamme. Turun Osaava nainen – messuilla oltiin mukana vilja- ja kasvisteemalla.

Maisema ja luonto hyvinvoinnin tekijöinä

Vuoden 2012 toiminta keskittyi pääosin Kylämaisema kuntoon -hankkeeseen sekä Matka kylämaisemaan -hankkeen aloitukseen. Toukokuussa retkeiltiin kyläläisten kanssa Karkalin luonnonpuistossa ja tutustuttiin samalla Torholan kalkkiviluolaan. Elokuun retki Tammelaan siirrettiin seuraavalle vuodelle vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Järjestettiin myös kahdet maisemanhoitotalkoot sekä yksi kyläkävely.

Oripään Okra -näyttelyssä annettiin neuvontaa mm. erityisympäristötukikohteisiin ja vieraslajeihin liittyen. Osallistuttiin TEHO Plus – hankkeen järjestämiin erityistukiklinikoihin joissa oltiin neuvomassa viljelijöitä erityistukisopimusten tekoon. Tehtiin yksi alkava erityistukisuunnitelma sekä kahdeksan jatkavaa. Aloitettiin vuodelle 2013 jatkuva Turun kaupungin niittyalueiden inventointi yhteis-

työssä Suomen Talousseuran kanssa. Järjestettiin perinteinen puutarharetki Tuija Rytsälän kanssa. Keväällä pidettiin luennot puiden ja pensaiden leikkaamisesta, omenapuiden leikkaamisesta sekä helppohoitoisesta pihasta.

Yrittäjyydellä yhteisvoimin hyvinvointia maaseudulle

ProAgria Farman hallinnoiman ja Varsinais-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten toteuttaman Maaseudun matkailuelinkeinon kehittäminen Varsinais-Suomessa -hankkeen toimia 2012 olivat:

- järjestettiin helmikuussa opintoretki Etelä-Savoon yhteistyössä Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahean LounaFood - aitoa makua Varsinais-Suomesta ja Onni kutsuu kylään - hankkeiden sekä Vihreän Kolmion Voimaa! -matkailun kehittämishankkeen kanssa
- järjestettiin yhteistyössä Sitran, Maa- ja kotitalousnaisten keskuksen ja ProAgria Suomen Talousseuran kanssa kesäkuussa Maiseman tuotteistustyöpaja
- järjestettiin yhteistyössä Härkätieyhdistyksen ja Someron kaupungin kanssa asiakasnäkökulmiin painottuva teemailta syyskuussa
- Varsinais-Suomen maaseutumatkailuyrittäjät kokoontui tammi-, helmi-, maaliskuu- ja syyskuussa, yht. 69 osallistujaa
- toteutettiin yhteistyössä Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahean Aitoja makuja Varsinais-Suomesta – hankkeen ja seutukuntien kanssa ruokamatkailuteemainen infopöytä Helsingin juhlaviikkojen elokuun tapahtumaan Herkkujen Suomi
- järjestettiin syyskuussa Kemiönsaaren kunnan vetäjävastuulla varsinaissuomalaisten ryhmämatkakohteiden verkottumis- ja markkinointitempauks
- toteutettiin huhti-toukokuussa maakunnallinen yrittäjäkysely tavoitteena selvittää yrittäjien lähtökohtien kehittämis- ja tiedontarpeita.

AgroNaisten avaintaidot -koulutus järjestettiin yhdessä Satakunnan MKN:n kanssa.

Yhteisöllisyydestä hyvinvointia

Piirikeskus on jäsenenä Naisten Valmiusliiton Turun ja Porin Alueneuvottelukunnassa. Viestinnän voimaa – tilaisuus järjestettiin Loimaalla 19.4. Emma Pikkarainen oli mukana MKN:n viestintätiimissä.

Tapahtumat

Luonto- ja puutarharetki Karkalin luonnonpuistoon 24.5.
 Oripään Okra -maatalousnäyttely 5-7.7. (yhteisosasto Satakunnan MKN:n kanssa)
 Puutarharetki Porvooseen 11.7.
 Puutarhailta Rytsälän tila 31.7.
 Herkkujen Suomi -tapahtuma Helsingissä 23.- 25.8. (mukana MKN:n ruisleipätalkoot -osastolla)
 Turun ruokamessut 5-7.10., Ruisleipätalkoot -teema
 Osaava Nainen -messut Turussa 12 - 14.10., vilja- ja kasvisteema

Hankkeet

Piirikeskus vastuullisena toteuttajana
 Maaseudun matkailuelinkeinon kehittäminen Varsinais-Suomessa
 Kylämaisema kuntoon
 Matka kylämaisemaan

YHTEENVETO PIIRIKESKUSTEN TILASTOISTA 2012

Toimihenkilöiden työ ja neuvontatilaisuudet

TOIMIHENKILÖIDEN TYÖ, NEUVONTATILAISUUDET	<i>kpl</i>	<i>osallistujia</i>
Esitelmät ja luennot (tose 102, 1021)	458	8 837
Asiantuntijapalvelut (104, 105, 1051)	4 070	*
Opintomatkat ((106,1061)	55	1 426
Teemaelintarvikekampanjатаhtumat (110, 1101)	84	16 416
Media- ja jäsentiedotus (1110, 1111)	1 446	*
Näyttelytoiminta (112)	66	119 846
Muut neuvontatilaisuudet(114)	207	46 367
Järjestötoiminta		
Järjestölliset tapahtumat (123)	104	9 309
Järjestölliset koulutukset (11511/240)	93	5 904
Palvelut yhdistyksille ja jäsenille (129)	122	*
Järjestöneuvonta	314	*
Kotitalous- ja ympäristökurssit		
Ruokakoulutus (130, 1301)	264	3 643
Puutarha- ja ympäristökoulutus(134, 1341)	14	131
Muu koulutus (11501, 11511)	140	5 497
Yhteensä	418	9 271
Ammatilliset täydennyskoulutuskurssit		
Laatukoulutus(116, 1161)	17	205
Maa- ja metsätalouskoulutus (161, 1611)	26	295
Maisemanhoitoyrittäjyyteen liittyvä koulutus, ympäristökoulutus (164, 1641)	10	107
Maiseman ja luonnonhoitokoulutus(165, 1651)	47	1 031
Ammatillinen yrittäjäkoulutus(171, 1711) (ruokapalvelu, maaseutumatkailu, hoivapalvelu, jne.)	130	1 482
Omavalvonta- ja hygieniakoulutus(175,1751)	74	821
Ympäristötukeen liittyvä koulutus(1801)	5	184
Yhteensä	309	4 125

Maiseman ja ympäristönhoito		
Erityisympäristötukisuunnittelu (361)	322	*
Ympäristöneuvonta (553)	660	*
Ympäristö- ja suunnittelupalvelut(554)	110	*
Kyläkävely (555)	43	1 099
Kylätason suunnittelu (556)	51	*
Aluetason suunnittelu (557)	77	*
Maisemaselvitys (558)	11	*
Maatilaselvitys kaavoituksen tueksi (559)	1	*
Yhteensä	1 275	*
Kotitalousneuvonta	<i>kpl</i>	<i>osallistujia</i>
Kotitalous- ja kuluttajaneuvonnan palvelut (603, 604,606)	34	*
Tapahtumien ruoka- ja kahvipalvelut(605,6051) tapahtuminen lkm/annosten lkm	294	38 417
Maaseutuyritys- ja laatuneuvonta		
Ateria- ja ruokapalvelusuunnitelmat (617)	9	*
Hygieniatestaus (640)	189	1 367
Ammatillinen maaseutuyritysneuvonta (651)	86	*
Kustannus- ja investointilaskelmat (652)	7	*
Laatuneuvonta (654)	2	*
Laatuarviointi ja laatusopimusten arviointi (655)	17	*
ProAgria tulevaisuuskeskustelu (109)	1	*
Majoitustilojen luokitus (657)yrityksiä/majoitustiloja	5	8
Omavalvontasuunnitelma (658)	33	*
Markkinoinnin suunnittelu (107)	14	*
ProAgria kehittämiskeskustelu (108)	48	*
YritysInvest (215)	27	*
Tuotekehitys- ja hinnoitteluneuvonta (221)	11	*
Yritystutka (222)	14	*
Muut maaseutuyritysten suunnitelmat ja laskelmat (223)	34	*
Yrityksen liiketoimintasuunnitelman ohjaus/ kehittämisuunnitelma (224)	26	*
Masvatehtävät	395	*
Aloittavan yrityksen neuvonta (229)	46	*
Yhteensä	964	*

Paikallistason toiminta

PAIKALLISTASON TOIMINTA	kpl	osallistujia
Kokous- ja jäsentilaisuudet	3 422	32 591
Virkistys-, juhla- ym. tilaisuudet	1 496	32 761
Kurssit	692	7 514
Keitetääs kahvit -kampanjатаpahtumat	153	4 295
Naisvoimaa-päivän tapahtumat	40	4 879
Kilpailut	90	3 884
Opintoretket	445	7 454
Näyttelyt	71	8 446
Toritapahtumat ja myyjäiset	432	25 051
Tapahtumien ruoka- ja kahvipalvelu	1 581	106 634

Yleistietoa

YLEISTIETOA	<i>kpl</i>
Maa- ja kotitalousseuroja tai muita kyläyhdistyksiä	1 483
Niissä maa- ja kotitalousnaisia yhteensä	53 747
Piirikeskuksissa tehdyt henkilötyövuodet	63,97

Taulukko 1.

Jäsenet, toimintayksiköt, henkilötyövuodet

2012

Piirikeskus	Maa- ja kotitalousnaisia	Maa- ja kotitalousseuroja, kyläyhdistyksiä	Piirikeskuksessa tehdyt henkilötyövuodet
Etelä-Karjala	2 067	21	3,00
Etelä-Pohjanmaa	8 302	91	4,67
Etelä-Savo	3 920	50	5,13
Häme	4 997	126	5,34
Kainuu	1 504	45	7,26
Keski-Pohjanmaa	2 730	87	2,83
Keski-Suomi	2 581	63	2,22
Kymenlaakso	1 641	22	1,74
Lappi	3 043	126	2,00
Oulu	4 470	354	9,75
Pirkanmaa	4 782	141	3,60
Pohjois-Karjala	750	8	3,50
Pohjois-Savo	2 321	96	3,42
Satakunta	3 217	54	3,60
Uusimaa	3 559	108	2,70
Varsinais-Suomi	3 863	91	3,21
Yhteensä	53 747	1 483	63,97

Taulukko 3.

2012

Harrastepohjainen koulutus

Piirikeskus	Ruokatalous- koulutus		Puutarha- ja ympä- ristökoulutus		Muut koulutus		Lyhytkurssit yhteensä	
	kpl	osallistujia	kpl	osallistujia	kpl	osallistujia	kpl	osallistujia
Etelä-Karjala	7	80	0	0	10	478	17	558
Etelä-Pohjanmaa	24	647	0	0	0	0	24	647
Etelä-Savo	25	303	0	0	14	633	39	936
Häme	7	94	0	0	12	669	19	763
Kainuu	4	50	0	0	16	388	20	438
Keski- Pohjanmaa	13	162	0	0	10	164	23	326
Keski-Suomi	13	152	0	0	20	891	33	1043
Kymenlaakso	1	10	0	0	3	157	4	167
Lappi	34	295	12	112	0	0	46	407
Oulu	43	668	0	0	15	196	58	864
Pirkanmaa	22	299	0	0	3	75	25	374
Pohjois-Karjala	3	36	0	0	0	0	3	36
Pohjois-Savo	8	105	2	19	16	738	26	862
Satakunta	18	212	0	0	0	0	18	212
Uusimaa	22	245	0	0	12	504	34	749
Varsinais-Suomi	20	285	0	0	9	604	29	889
Yhteensä	264	3 643	14	131	140	5 497	418	9 271

Taulukko 4 A.

2012

Toimihenkilöiden työ

Piirikeskus	Esitelmät, luennot		Asian- tuntija- palvelut	Media- ja jäsentiedo- tus	Elintarvikekampanja- tapahtumat	
	kpl	osallistujia			kpl	kpl
Etelä-Karjala	21	465	24	58	0	0
Etelä-Pohjanmaa	25	545	228	12	4	110
Etelä-Savo	29	779	7	113	0	0
Häme	112	1 354	497	79	0	0
Kainuu	53	845	567	108	3	1 500
Keski-Pohjanmaa	17	263	14	161	20	565
Keski-Suomi	3	80	118	110	9	332
Kymenlaakso	4	230	14	39	6	5 500
Lappi	9	165	70	30	11	1 977
Oulu	87	1 543	755	247	5	389
Pirkanmaa	34	769	148	126	2	18
Pohjois-Karjala	15	446	35	40	0	0
Pohjois-Savo	20	532	0	100	0	0
Satakunta	16	488	322	106	1	2 000
Uusimaa	7	237	19	17	20	25
Varsinais-Suomi	6	96	1 252	100	3	4 000
Yhteensä	458	8 837	4 070	1 446	84	16 416

Taulukko 4 B.

Toimihenkilöiden työ

2012

Piirikeskus	Opintomatkat		Muut neuvonta- tilaisuudet		Näyttelytoiminta	
	kpl	osallistujia	kpl	osallistujia	kpl	osallistujia
Etelä-Karjala	1	11	10	595	0	0
Etelä-Pohjanmaa	0	0	4	80	2	244
Etelä-Savo	7	162	35	2 447	0	0
Häme	4	80	11	1 393	0	0
Kainuu	5	69	5	210	5	1 590
Keski-Pohjanmaa	0	0	17	4 089	2	1 000
Keski-Suomi	1	26	13	2 315	3	65 000
Kymenlaakso	2	32	8	6 321	6	6 300
Lappi	0	0	10	6 836	11	11 010
Oulu	10	232	63	1 018	9	6 112
Pirkanmaa	3	92	10	7 479	3	185
Pohjois-Karjala	3	94	0	0	0	0
Pohjois-Savo	9	312	10	3 112	1	0
Satakunta	6	185	7	5 146	10	12 335
Uusimaa	1	35	4	5 326	1	10 000
Varsinais-Suomi	3	96	0	0	13	6 070
Yhteensä	55	1 426	207	46 367	66	119 846

Taulukko 5.

Piirikeskusten toiminta

2012

Järjestötoiminta

Piirikeskus						
	Järjestölliset tapahtumat		Palvelut yhd./jäsenille	Muu koulutus, järjestö		Järjestöneuvonta
	kpl	osallistujia	kpl	kpl	osallistujia	kpl
Etelä-Karjala	4	90	0	0	0	0
Etelä-Pohjanmaa	20	3 814	3	0	0	26
Etelä-Savo	3	120	1	12	518	26
Häme	6	161	2	0	0	34
Kainuu	6	1 162	1	5	153	14
Keski-Pohjanmaa	11	1 932	16	9	568	0
Keski-Suomi	4	130	41	6	92	55
Kymenlaakso	1	30	0	0	0	0
Lappi	4	450	4	12	694	5
Oulu	17	237	19	7	91	63
Pirkanmaa	9	364	1	6	389	2
Pohjois-Karjala	2	175	0	0	0	0
Pohjois-Savo	11	218	0	6	94	20
Satakunta	1	106	10	21	2 639	2
Uusimaa	4	250	24	0	0	62
Varsinais-Suomi	1	70	0	9	666	5
Yhteensä	104	9 309	122	93	5 904	314

Taulukko 6.
Piirikeskusten toiminta

2012

Muu kotitalousneuvonta

Piirikeskus	Kotitalous- ja kuluttajaneuvonnan palvelut	Tapahtumien ruoka- ja kahvipalvelut	
	kpl	tilaisuuksia	annoksia
Etelä-Karjala	0	9	201
Etelä-Pohjanmaa	1	7	0
Etelä-Savo	1	0	0
Häme	0	218	3 050
Kainuu	0	0	0
Keski-Pohjanmaa	0	33	11 751
Keski-Suomi	3	4	18 101
Kymenlaakso	0	0	0
Lappi	0	0	0
Oulu	0	3	155
Pirkanmaa	0	0	0
Pohjois-Karjala	0	3	1 500
Pohjois-Savo	0	5	3 250
Satakunta	29	7	293
Uusimaa	0	5	116
Varsinais-Suomi	0	0	0
Yhteensä	34	294	38 417

Taulukko 7.
Piirikeskusten toiminta

2012

Maiseman- ja ympäristöhoito

Piirikeskus	Erityis- ympäristö- tuki- suunnittelu	Ympäristö- neuvonta	Ympäristö- ja suunnittelu- palvelut	Kyläkävelyt		Kylätason suunnittelu	Aluetason suunnittelu	Maisema- selvitys	Maatila- selvitys kaavoituksen tueksi	Maiseman- ja ympäris- tönhoidon toimenpiteitä yhteensä
	kpl	kpl	kpl	kpl	osall.	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl
Etelä-Karjala	30	10	1	15	302	0	1	0	0	57
Etelä-Pohjanmaa	0	20	29	0	0	0	18	0	0	67
Etelä-Savo	54	4	24	0	0	37	1	0	0	120
Häme	43	4	6	6	174	0	0	11	0	70
Kainuu	0	33	0	9	168	1	0	0	0	43
Keski-Pohjanmaa	0	3	2	0	0	0	0	0	0	5
Keski-Suomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kymenlaakso	15	8	1	1	0	0	1	0	0	26
Lappi	11	22	1	6	71	10	0	0	0	50
Oulu	12	314	0	2	319	1	12	0	0	341
Pirkanmaa	46	85	5	1	25	0	1	0	0	138
Pohjois-Karjala	31	21	0	0	0	0	0	0	0	52
Pohjois-Savo	47	5	15	0	0	0	43	0	0	110
Satakunta	16	127	26	2	26	1	0	0	1	173
Uusimaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varsinais-Suomi	17	4	0	1	14	1	0	0	0	23
Yhteensä	322	660	110	43	1 099	51	77	11	1	1 275

Taulukko 8 A.
Piirikeskusten toiminta

2012

Maaseutuyritys- ja laatuneuvonta

Piirikeskus	Luo- muyritys- ten val- vonta	Tuote- kehitys- suunni- telma	Ateria- ja ruokap. suunn.	Hygienia- testaus		Ammatill. maaseu- tuyritys- neuvonta	Kustann. ja invest. laskelmat	Laatu- neuvon- ta	Laatu- arviointi, laatusop auditointi	Malo- luokitus		Omavalv. suunni- telma	Majtilojen yleis- vaik.arv.	Masvateh- tävät	Toimen- piteitä yhteensä
				kpl	osali- list.					yr	tilat				
Etelä-Karjala	0	0	0	12	62	2	0	1	0	0	0	15	0	75	105
Etelä- Pohjanmaa	0	0	0	26	212	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Etelä-Savo	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	29	31
Häme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	3	0	6	13
Kainuu	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	3	0	51	68
Keski- Pohjanmaa	0	0	1	25	277	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Keski-Suomi	0	0	0	11	82	6	7	0	13	0	0	0	0	0	37
Kymenlaakso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lappi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oulu	0	0	0	55	435	40	0	0	3	0	0	10	0	80	188
Pirkanmaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pohjois-Karjala	0	0	6	40	177	0	0	0	0	0	0	0	0	50	96
Pohjois-Savo	0	0	2	7	21	15	0	0	0	1	4	2	0	0	27
Satakunta	0	0	0	11	70	0	0	0	0	0	0	0	0	104	115
Uusimaa	0	0	0	2	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Varsinais- Suomi	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Yhteensä	0	0	9	189	1 367	86	7	2	17	5	8	33	0	395	743

Taulukko 8 B.
Piirikeskusten toiminta

2012

Maaseutuyritysneuvonta

Piirikeskus	Markki- noinnin suunnit- telu	Yritys Invest	Tuotekehitys ja hin- noittelu- neuvonta	Yritys- tutka	Muut maa- setuyrityst suunn. ja laskelmat	Yrityksen liiketoim. suunn.ohj keh.suunn.	ProAgria tulevaisuus- keskustelu	ProAgria kehittäm. keskus- telu	Aloit. yrityks. neu- vonta	Tulosanalyysi MSE- yritykset	Yritystreeni	Siirto- taulu- kosta A	Yritys- neuvonn. toimenpit. yhteensä
	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl
Etelä-Karjala	0	0	0	0	0	0	0	21	0	0	0	105	126
Etelä- Pohjanmaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	26
Etelä-Savo	8	6	0	12	1	0	0	0	0	0	0	31	58
Häme	0	0	0	1	0	0	0	0	4	0	0	13	18
Kainuu	2	21	9	0	23	2	0	25	2	0	0	68	152
Keski- Pohjanmaa	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	26
Keski-Suomi	0	0	0	0	0	8	1	1	5	0	0	37	52
Kymenlaakso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lappi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oulu	0	0	0	0	10	10	0	1	18	0	0	188	227
Pirkanmaa	0	0	0	1	0	1	0	0	4	0	0	0	6
Pohjois-Karjala	3	0	2	0	0	5	0	0	13	0	0	96	119
Pohjois-Savo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	27
Satakunta	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115	116
Uusimaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Varsinais-Suomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	9
Yhteensä	14	27	11	14	34	26	1	48	46	0	0	743	964

Taulukko 9 A.

2012

Paikallistason toiminta

Piirikeskus	Kokous- ja jäsentilaisuudet		Virkistys-, juhla- ym. tilaisuudet		Kurssit		Keitetääs kahvit		Naisvoimaapäivä	
	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia
Etelä-Karjala	107	1415	67	1352	10	98	14	675	2	36
Etelä-Pohjanmaa	328	2684	153	2684	100	1292	23	367	13	229
Etelä-Savo	263	2432	61	1705	32	356	11	102	3	59
Häme	121	1064	137	2121	21	229	3	147	2	30
Kainuu	119	1174	111	1955	23	205	27	280	0	0
Keski-Pohjanmaa	263	2479	81	1528	11	97	11	42	0	0
Keski-Suomi	56	487	43	410	24	253	9	135	1	40
Kymenlaakso	75	446	43	954	12	115	0	0	0	0
Lappi	260	3395	111	2985	32	244	0	0	0	0
Oulu	400	3905	337	9622	76	830	12	1233	6	82
Pirkanmaa	556	5316	90	1644	139	1015	16	440	5	101
Pohjois-Karjala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pohjois-Savo	137	926	22	571	21	262	6	329	3	60
Satakunta	277	2510	67	1309	44	547	8	348	0	0
Uusimaa	200	2017	45	1864	86	1177	2	21	2	20
Varsinais-Suomi	260	2341	128	2057	61	794	11	176	3	80
Yhteensä	3 422	32 591	1 496	32 761	692	7 514	153	4 295	40	737

Taulukko 9 B.

2012

Paikallistason toiminta

Piirikeskus	Kilpailut		Opintoretket		Näyttelyt		Toritapahtumat ja myyjäiset		Tapahtumien ruoka- ja kahvipalvelut	
	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia	Luku	Osallistujia	Tapahtumia	Annoksia
Etelä-Karjala	1	6	16	360	2	360	11	783	101	8222
Etelä-Pohjanmaa	9	102	19	444	9	203	25	328	180	7072
Etelä-Savo	15	1910	55	826	4	416	44	6138	125	6999
Häme	1	40	17	391	2	2090	8	362	55	328
Kainuu	10	202	5	125	2	24	7	81	40	1695
Keski-Pohjanmaa	3	23	5	44	3	17	12	82	117	392
Keski-Suomi	2	20	23	222	3	160	4	535	37	1261
Kymenlaakso	1	0	7	61	0	0	16	636	40	174
Lappi	0	0	0	0	0	0	0	0	112	4815
Oulu	31	947	67	885	24	656	122	7189	312	36418
Pirkanmaa	5	496	65	911	9	1298	80	1620	144	8080
Pohjois-Karjala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pohjois-Savo	1	30	23	360	2	900	19	2180	68	4906
Satakunta	6	10	57	924	3	425	34	2496	75	9662
Uusimaa	2	77	31	785	1	50	6	200	87	9006
Varsinais-Suomi	3	21	55	1116	7	1847	44	2421	88	7604
Yhteensä	90	3 884	445	7 454	71	8 446	432	25 051	1 581	106 634

Liite. Maa- ja kotitalousnaisten toimihenkilöinä vuonna 2012 toimineet

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus

Niilola Liisa, toiminnanjohtaja
 Nätti Miia, kehityspäällikkö, maaseutuyrittäjyys
 Partanen Hannele, kehityspäällikkö, maiseman- ja luonnonhoito
 Pethman Katja, kehityspäällikkö, kotitalous, ruoka ja ravitseminen
 Rantakari Niina, vt. kehityspäällikkö, kotitalous, ruoka ja ravitseminen
 Velin Helena, järjestöpäällikkö
 Sandholm Saana, projektipäällikkö
 Saarikoski Johanna, viestintäpäällikkö
KOTI-lehti
 Oksanen Taija, toimituspäällikkö
 Väisänen Kirsi, vt. toimituspäällikkö
 Grön Leena, markkinointisihteeri

Etelä-Karjalan piirikeskus

Lento-Kemppi Sanna, toiminnanjohtaja
 Blomqvist Laura, maisemasuunnittelija
 Paajanen Sari, kotitalous- ja yritysneuvoja

Etelä-Pohjanmaan piirikeskus

Välisalo Terhi, toiminnanjohtaja
 Asunmaa Asta, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Saari Anna-Liisa, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Kuoppala Annukka, maisemasuunnittelija
 Asunmaa Riikka, maisemasuunnittelija
 Ruohoniemi Maija-Elina, harjoittelija

Etelä-Savon piirikeskus

Lahdenvesi-Korhonen Leena, toiminnanjohtaja, maisemasuunnittelija
 Kukkonen Mervi, kotitalousneuvoja, hankevastaava, järjestövastaava
 Väisänen Kirsi, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Tasapuro Arto, yritysneuvoja
 Saara Ryhänen, luonnonhoidonneuvoja
 Damski Aarre, yritysneuvoja
 Mutka-Paintola Kirsi, kotitalous- ja yritysneuvoja

Hämeen piirikeskus

Kinnari Riitta, toiminnanjohtaja
 Pirttilä Satu, kotitalousneuvoja
 Koski Katriina, maisemasuunnittelija
 Nurmi Satu, yritysneuvoja, projektipäällikkö
 Laiho Elina, vs. projektipäällikkö
 Hirvonen Auli, maisemasuunnittelija

Kainuun piirikeskus

Komulainen Minna, toiminnanjohtaja
 Hurskainen Anne-Riina, hankeavustaja
 Hypén Soili, yritysneuvoja
 Kaikkonen Anna-Kaija, suunnittelija
 Kähkönen Kaisa, elintarvikeasiantuntija
 Leinonen Sari, ympäristöneuvoja
 Pikkarainen Marjatta, järjestövastaava
 Ronkainen Merja, markkinointisihteeri, projektityöntekijä

Keski-Pohjanmaan piirikeskus

Hylkilä Johanna, toiminnanjohtaja
 Forsström Tuija, maisemasuunnittelija
 Leppälä Irma, järjestö- ja asiakaspalvelusihteeri
 Varila Seija, kotitalous- ja yritysneuvoja

Keski-Suomen piirikeskus

Kivimäki Eeva-Liisa, vs. toiminnanjohtaja, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Huovilainen Kati, kotitalousneuvoja
 Pummila Mirja, hankevetäjä

Kymenlaakson piirikeskus

Pakkanen Helena, vt. toiminnanjohtaja, maisemasuunnittelija
 Maria Lairila, yritys- ja kotitalousneuvoja

Lapin piirikeskus

Salmela Anneli, vt. toiminnanjohtaja, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Pääkkö Heli, maisemanhoidonneuvoja

Oulun piirikeskus

Tausta-Ojala Maija-Liisa, toiminnanjohtaja
 Hiltunen Soila, laatu- ja elintarvikeneuvoja
 Junttila Leila, projektipäällikkö, yritysneuvoja
 Keränen Arja, projektipäällikkö Taitajien tierna -hanke
 Mahosenaho Taimi, maisemasuunnittelija
 Satomaa Maarit, maisemasuunnittelija
 Lahdenperä Helena, kotitalous- ja elintarvikeneuvoja
 Ojalehto Maija, elintarvikeneuvoja
 Alakastari Tuula, yritysneuvoja
 Myllykangas Kaisa, suunnittelija
 Rasi-Koskinen Hanna, suunnittelija

Pirkanmaan piirikeskus

Ahro Jutta, toiminnanjohtaja
 Järvensivu Kirsti, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Penttilä Outi, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Söyrinki Riikka, maisemasuunnittelija

Pohjois-Karjalan piirikeskus

Rinnekari Johanna, toiminnanjohtaja
 Jokinen Päivi, maisemasuunnittelija
 Korjonen Pirjo, yritysneuvoja
 Vanne Raija, yritysasiantuntija

Pohjois-Savon piirikeskus

Lehtoaro Helena, toiminnanjohtaja, järjestövastaava
 Jokela Sinikka, maisemasuunnittelija, erityisympäristötukivastaava
 Louna Sanna, kotitalousneuvoja
 Niskanen Marja, yritysneuvoja

Satakunnan piirikeskus

Länsiniemi Marjut, toiminnanjohtaja
 Kari Anna, kotitalousneuvoja
 Seppälä Sanna, maisemasuunnittelija
 Ylikännö Leena, yritysneuvoja

Uudenmaan piirikeskus

Simonen Salme, toiminnanjohtaja
 Nieminen Seija, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Kunnaala Jenni, kotitalous- ja yritysneuvoja

Varsinais-Suomen piirikeskus

Mäenpää Mari, toiminnanjohtaja
 Kyyrä Henna, kotitalous- ja yritysneuvoja
 Hoffrén Eila, projektivastaava, Maaseutumatkailu -hanke
 Salminen Katri, maisemasuunnittelija, Kylämaisema kuntoon -hanke